

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL LIETUVOS BANKO PRIEŽIŪROS TARNYBOS DIREKTORIAUS 2019 M. SAUSIO
21 D. SPRENDIMO NR. 241-19 „DĖL INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO GAIRIŲ
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2019 m. gruodžio 16 d. Nr. 241-336
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42 straipsnio 4 dalies 1 punktu ir Lietuvos banko Priėžiūros tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos banko valdybos pirmininko 2012 m. kovo 28 d. įsakymu Nr. V2012/(1.7-0202)-02-100, 5.8 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Pakeisti Lietuvos banko Priėžiūros tarnybos direktoriaus 2019 m. sausio 21 d. sprendimu Nr. 241-19 „Dėl Informacijos atskleidimo gairių patvirtinimo“ patvirtintas Informacijos atskleidimo gaires ir išdėstyti jas nauja redakcija (pridedama).

Direktorė

Jekaterina Govina

PATVIRTINTA
Lietuvos banko Priežiūros tarnybos direktoriaus
2019 m. sausio 21 d. sprendimu Nr. 241-19

INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO GAIRĖS

Lietuvos bankas, siekdamas didinti Lietuvos finansinių priemonių rinkos skaidrumą, užtikrinti tinkamą investuotojams svarbios informacijos atskleidimą, vykdyti piktnaudžiavimo finansinių priemonių rinka prevenciją, plėtoti investavimo kultūrą, padėti emitentams tinkamai ir laiku, remiantis geriausios praktikos pavyzdžiais, atskleisti teisės aktuose nustatytą reglamentuojamą informaciją, taip pat siekdamas užtikrinti vienodą teisės aktuose nustatytų reikalavimų taikymą, teikia Informacijos atskleidimo gaires (toliau – Gairės).

Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktai įtvirtina daugelį emitentų veiklos ir informacijos atskleidimo reikalavimų. Šiais reikalavimais siekiama užtikrinti aukšto lygio investuotojų teisių apsaugą, deramą ir skaidrų Europos Sąjungos ir Lietuvos finansinių priemonių rinkų veikimą, rinkos dalyvių bei kitų asmenų teisinį tikrumą ir pasitikėjimą finansinių priemonių rinka. Įvertinant tai, Gairėse stengtasi nekartoti teisės aktų reikalavimų, bet pasidalyti su emitentais priežiūros institucijos požiūriu į konkrečių teisės aktų nuostatų įgyvendinimo praktiką ir pateikti gerosios praktikos pavyzdžiais pagrįstas rekomendacijas dėl emitentams taikytinų teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo. Gairėse minimos emitentų pareigos, privalomos vykdyti nuostatos (vartojant formuluotes „turi būti“, „privalo“, kt. imperatyvaus pobūdžio formuluotes) turėtų būti vertinamos kaip kylančios iš Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų. Kitos nuostatos, kurios formuluojamos dispozityviai, laikytinos priežiūros institucijos rekomendacijomis. Priežiūros institucija aiškins ir taikys teisės aktus, atsižvelgdama į Gairėse pateiktas rekomendacijas. Gairių nuostatos negali būti traktuojamos kaip pakeičiančios Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatas, todėl emitentai yra saistomi imperatyvių Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų ir nėra atleidžiami nuo pareigos jų laikytis. Kartu pažymėtina, kad Gairėse pateikiamos rekomendacijos, standartai, teisės aktų įgyvendinimo patarimai bei metodai nėra statiški ir nekintami. Gairėse pateikiama informacija ir nuorodos į atitinkamus teisės aktus yra aktualios Gairių patvirtinimo dieną. Emitentai, savo veikloje vadovaudamiesi Gairėmis, be kita ko, turėtų atsižvelgti į po Gairių patvirtinimo įvyksiančius teisinio reguliavimo ir jo taikymo pokyčius bei naujoves. Taip pat Gairėse teikiamos rekomendacijos laikytinos esančiomis bendro pobūdžio, tam tikrose standartinėse situacijose taikytinomis nuostatomis, tačiau konkrečiomis aplinkybėmis emitentai turėtų atlikti išsamų individualios situacijos vertinimą, prireikus, konsultuodamiesi su priežiūros institucija.

Gairės parengtos vadovaujantis principu „draugiškos vartotojui“, kad būtų kuo lengviau skaitomos, suprantamos, visa skaitytojams aktuali informacija būtų pateikta viename dokumente (angl. *handbook*).

TURINYS

INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO GAIRĖS	1
I DALIS	4
TEISINIS REGULIAVIMAS	4
II DALIS	5
TAIKYMO SRITIS	5
III DALIS	5
INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO GAIRĖS	5
I SKYRIUS	5
BENDRIEJI VIEŠO INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO PRINCIPAI IR REKOMENDACIJOS	5
1. Reglamentuojamos informacijos atskleidimo tikslai ir teisinis reglamentavimas	5
2. Reglamentuojamos ir kitos informacijos atskleidimas atsižvelgiant į asmens duomenų apsaugos reikalavimus	7
3. Bendrosios reglamentuojamos informacijos viešo skelbimo ir saugojimo rekomendacijos	7
4. Dėl emitento savo nuožiūra skelbiamos informacijos, kuri nelaikytina reglamentuojama informacija, skelbimo	13
5. Dėl reglamentuojamos ir kitos informacijos skelbimo emitento interneto svetainėje	14
II SKYRIUS	16
PERIODINĖS (METINĖS, PUSMEČIO, TARPINĖS) INFORMACIJOS, ALTERNATYVIŲ VEIKLOS RODIKLIŲ IR PROGNOZIŲ RENGIMO IR ATSKLEIDIMO REKOMENDACIJOS	16
1. Periodinės (metinės, pusmečio, tarpinės) informacijos, alternatyvių veiklos rodiklių ir prognozių rengimo ir atskleidimo rekomendacijų teisinis reguliavimas	16
2. Periodinės informacijos rengimo ir atskleidimo rekomendacijos	17
3. Rekomendacijos dėl preliminarių veiklos rezultatų	19
4. Rekomendacijos dėl alternatyvių veiklos rodiklių	20
5. Rekomendacijos dėl prognozių rengimo ir skelbimo	21
III SKYRIUS	23
VEŠAI NEATSKLEISTOS INFORMACIJOS RENGIMO IR ATSKLEIDIMO REKOMENDACIJOS	23
1. Teisinis reguliavimas	23
2. Viešai neatskleistos informacijos požymiai	24
3. Dėl pranešimo pateikimo laiko ir sąvokos „nedelsiant“ aiškinimo	28
4. Dėl veiklos rezultatų ir finansinių rodiklių atskleidimo	29
5. Dėl viešai neatkleistos informacijos pranešimo turinio ir apimties	30
6. Dėl viešai neatskleistos informacijos atskleidimo atidėjimo	30
7. Pareiga užtikrinti viešai neatskleistos informacijos, kurios paskelbimas atidėtas, konfidencialumą	31
IV SKYRIUS	32
PRANEŠIMAI APIE EMITENTO VADOVAUJAMAS PAREIGAS EINANČIŲ IR SU JAIS GLAUDŽIAI SUSIJUSIŲ ASMENŲ SANDORIUS	32
1. Teisinis reguliavimas	32
2. Pareiga pranešti apie sudarytus sandorius	32
3. Vadovaujamas pareigas einantys asmenys	32
4. Glaudžiai su vadovaujamas pareigas einančiu asmeniu susiję asmenys	33
5. Sandoriai, apie kuriuos reikia pranešti	34

6. Pranešimo forma.....	34
7. Pranešimo pateikimo terminas	34
8. Draudžiamas prekybos laikotarpis	34
9. Draudžiamo prekybos laikotarpio pradžia	35
10. Draudimas neteisėtai naudotis viešai neatskleista informacija ir manipuliuoti rinka	35
11. Sandorių sudarymas draudžiamu prekybos laikotarpiu	36
V SKYRIUS	36
DUOMENYS APIE ASMENIS, TURINČIUS TEISĘ ŽINOTI VIEŠAI NEATSKLEISTĄ INFORMACIJĄ	36
1. Teisinis reguliavimas	36
2. Pareiga sudaryti viešai neatskleistą informaciją žinančių asmenų sąrašą	36
3. Viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašo atnaujinimas.....	37
4. Viešai neatskleistą informaciją turinčių asmenų sąrašo pateikimas priežiūros institucijai	37
5. Viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašų forma	37
6. Informacija, teiktina į sąrašą įtrauktiems asmenims	38
VI SKYRIUS	38
PRANEŠIMAI APIE ĮTARTINUS SANDORIUS IR PAVEDIMUS (STOR)	38
1. Teisinis reguliavimas	38
2. Pareiga pranešti apie įtartinus sandorius	38
3. Piktnaudžiavimo rinka požymiai	39
4. Rekomendacijos efektyviai prevencijai užtikrinti.....	42
VII SKYRIUS	43
PRANEŠIMAI APIE AKCIJŲ IR KITŲ FINANSINIŲ PRIEMONIŲ SUTEIKIAMŲ BALSAVIMO TEISIŲ PAKETŲ ĮGIJIMĄ IR NETEKIMĄ	43
1. Teisinis reguliavimas	43
2. Pranešimų apie akcijų ir kitų finansinių priemonių suteikiamų balsavimo teisių paketų įgijimą ir netekimą teikimo rekomendacijos.....	44

I DALIS

TEISINIS REGULIAVIMAS

1. Gairių teisinis pagrindas – [Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo](#) 42 straipsnio 4 dalies 1 punktas.

2. Teisinis reguliavimas:

2.1. Europos Sąjungos teisės aktai:

2.1.1. 2004 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos [direktyva 2004/109/EB](#) dėl informacijos apie emitentus, kurių vertybiniais popieriais leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, skaidrumo reikalavimų suderinimo, iš dalies keičianti Direktyvą 2001/34/EB (OL 2004 L 390, p. 38), su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/50/ES (OL 2013 L 294, p. 13) (toliau – Skaidrumo direktyva);

2.1.2. 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) Nr. 596/2014](#) dėl piktnaudžiavimo rinka (Piktnaudžiavimo rinka reglamentas) ir kuriuo panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/6/EB ir Komisijos direktyvos 2003/124/EB, 2003/125/EB ir 2004/72/EB (OL 2014 L 173, p. 1) (toliau – Piktnaudžiavimo rinka reglamentas);

2.1.3. 2016 m. kovo 10 d. Komisijos įgyvendinimo [reglamentas \(ES\) 2016/347](#), kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 596/2014 nustatomi techniniai įgyvendinimo standartai, susiję su tiksliai viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašų formatu ir tų sąrašų atnaujinimu, nustato viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašų šablonus (OL 2016 L 65, p. 49) (toliau – Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/347);

2.1.4. 2016 m. kovo 9 d. Komisijos įgyvendinimo [reglamentas Nr. \(ES\) 2016/957](#), kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 596/2014 papildomas techniniais reguliavimo standartais, susijusiais su tinkama tvarka, sistemomis ir procedūromis, taip pat pranešimo šablonais, naudotinais siekiant užkardyti ir nustatyti piktnaudžiavimo atvejus arba įtartinus pavedimus ar sandorius ir apie juos pranešti (OL 2016 L, p. 160) (toliau – Komisijos įgyvendinimo reglamentas Nr. 2016/957);

2.1.5. 2016 m. kovo 10 d. Komisijos įgyvendinimo [reglamentas \(ES\) 2016/523](#), kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 596/2014 nustatomi techniniai įgyvendinimo standartai, susiję su pranešimo apie vadovų sandorius ir jų viešo atskleidimo forma ir šablonu (OL 2016 L 88, p. 19) (toliau – Komisijos įgyvendinimo reglamentas Nr. 2016/523);

2.1.6. 2015 m. gruodžio 17 d. Komisijos deleguotasis [reglamentas \(ES\) 2016/522](#), kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 596/2014 nuostatos dėl tam tikroms trečiųjų šalių valstybės institucijoms ir centriniams bankams taikomos išimties, manipuliavimo rinka požymių, ribų, nuo kurių informacija turi būti atskleidžiama, kompetentingos institucijos, kuriai pranešama apie informacijos atskleidimo atidėjimą, leidimo prekiauti draudimo laikotarpiais ir vadovų sandorių, apie kuriuos reikia pranešti, rūšių (OL 2015 L 88, p. 1) (toliau – Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2016/522);

2.1.7. 2016 m. birželio 29 d. Komisijos įgyvendinimo [reglamentas \(ES\) Nr. 2016/1055](#), kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 596/2014 nustatomi techniniai įgyvendinimo standartai, susiję su techninėmis viešai neatskleistos informacijos tinkamo viešo atskleidimo ir viešo atskleidimo atidėjimo priemonėmis (OL 2016 L 173, p. 47) (toliau – Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/1055);

2.1.8. 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) 2016/679](#) dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL 2016 L 119, p. 1) (toliau – Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas);

2.1.9. 2015 m. spalio 5 d. Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos priimtos [Alternatyvių veiklos rodiklių gairės](#) (ESMA/2015/1415) (toliau – AVR gairės);

2.1.10. 2016 m. spalio 20 d. Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos priimtos Gairės dėl Piktnaudžiavimo rinka reglamento (PRR) „[Atidėtas viešai neatskleistos informacijos atskleidimas](#)“ (ESMA/2016/1478), (toliau – Gairės dėl atidėto VNI atskleidimo);

2.1.11. 2017 m. liepos 5 d. [Europos Komisijos komunikatas 2017/C 215/01](#) – Nefinansinių ataskaitų teikimo gairės (nefinansinės informacijos teikimo metodika) (OL 2017 C 215, p. 1), (toliau – Nefinansinės informacijos teikimo metodika);

2.1.12. 2014 m. gruodžio 17 d. Komisijos deleguotasis [reglamentas \(ES\) Nr. 2015/761](#), kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/109/EB papildoma nuostatomis dėl kontrolinių akcijų paketų tam tikrų techninių reguliavimo standartų (OL 2014 L 120, p. 2) (toliau – Komisijos deleguotasis reglamentas Nr. 2015/761);

2.2. Lietuvos Respublikos teisės aktai ir dokumentai:

2.2.1. [Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymas](#) (toliau – Įstatymas);

2.2.2. [Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas](#) (toliau – ABI);

2.2.3. [Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymas](#) (toliau – ĮFAI);

2.2.4. [Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatymas](#) (toliau – ĮGKFAI);

2.2.5. [Lietuvos Respublikos bankų įstatymas](#) (toliau – BĮ);

2.2.5 Lietuvos banko valdybos 2017 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 03-127 patvirtintos [Informacijos atskleidimo taisyklės](#) (toliau – Atskleidimo taisyklės);

2.2.6. [AB Nasdaq Vilnius administruojamos Centrinės reglamentuojamos informacijos bazės veiklos taisyklės](#), patvirtintos AB „Vilniaus vertybinių popierių birža“ 2007 m. spalio 24 d. valdybos posėdyje (toliau – CRIB taisyklės);

2.2.7. [AB Nasdaq Vilnius priimtos Informacijos tipų ir kategorijų, pagal kurias emitentai skelbia reglamentuojamą ir kitą informaciją, gairės](#) (toliau – Informacijos tipų ir kategorijų nustatymo gairės).

II DALIS TAIKYMO SRITIS

3. Gairėse išsamiai išaiškinama reglamentuojamos informacijos, kaip ji apibrėžta Įstatyme, rengimo, taip pat jos viešo skelbimo ir saugojimo (toliau bendrai vadinama – informacijos atskleidimas) tvarka. Šiose Gairėse taip pat pateikiamos rekomendacijos dėl Įstatymo 20 straipsnyje nurodytos informacijos, kuri turi būti prieinama vertybinių popierių (toliau – VP) savininkams, suteikiant jiems galimybę naudotis savo teisėmis, bei kitos emitentų viešai skelbiamos informacijos atskleidimo. Gairėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos [Piktnaudžiavimo rinka reglamente](#), [Įstatyme](#) ir [Atskleidimo taisyklėse](#).

4. Gairių nuostatos taikomos Atskleidimo taisyklių I skyriuje nurodytiems asmenims:

- emitentams, kuriems taikomi Įstatymo 3 skyriuje nustatyti periodinės ir einamosios informacijos atskleidimo ir saugojimo reikalavimai ir asmenims, įgijusiems ar netekusiems šių emitentų išleistų akcijų ir kitų finansinių priemonių, suteikiančių balsavimo teisę;

- emitentams, kaip jie apibrėžti Piktnaudžiavimo rinka reglamento 3 straipsnio 1 dalies 21 punkte, šių emitentų vadovaujamas pareigas einantiems ir su jais glaudžiai susijusiems asmenims ir pranešimus apie įtartinus sandorius ir pavedimus teikiantiems asmenims, kai pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento 22 straipsnį įgaliojimai suteikti Lietuvos bankui. Šių emitentų informacijos atskleidimui Gairių nuostatos taikomos tiek, kiek jos neprieštaruja Piktnaudžiavimo rinka reglamentui.

III DALIS INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO GAIRĖS

I SKYRIUS

BENDRIEJI VIEŠO INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO PRINCIPAI IR REKOMENDACIJOS

1. Reglamentuojamos informacijos atskleidimo tikslai ir teisinis reglamentavimas

5. Tikslios, aiškios ir išsamios informacijos apie VP emitentus ir jų VP atskleidimas laiku, teisės aktuose nustatyta tvarka suteikia lygias galimybes visiems Europos Sąjungos valstybių narių investuotojams gauti ir susipažinti su informacija apie emitentų veiklą ir jų VP, kuri yra būtina, siekiant suprasti emitento veiklos perspektyvas ir priimti tinkamus investicinius sprendimus. Šiuo tikslu emitentai investuotojams turėtų užtikrinti tinkamą skaidrumą reguliariai teikdami informaciją.

6. Pagrindiniai investuotojams atskleistinos reglamentuojamos informacijos (periodinės ir papildomos informacijos, pranešimų apie akcijų ir kitų finansinių priemonių įgijimą ar netekimą ir kt.) rengimo ir atskleidimo reikalavimai nustatyti Įstatymo 3 skyriuje ir [Atskleidimo taisyklėse](#). Parengęs reglamentuojamą informaciją, emitentas privalo: 1) ją paskelbti viešai ir pateikti priežiūros institucijai; 2) nustatyta tvarka pateikti saugoti.

7. Įstatyme įtvirtinta emitento, padavusio paraišką įtraukti jo VP į prekybą reguliuojamoje rinkoje, taip pat emitento, kuriam jau leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje Lietuvos Respublikoje ar bet kurioje kitoje valstybėje narėje, pareiga viešai visose valstybėse narėse paskelbti reglamentuojamą informaciją ir ją pateikti priežiūros institucijai. Emitentai turi teisę pasirinkti reglamentuojamos informacijos skelbimo būdą – patys skelbti informaciją visose valstybėse narėse platinamuose dienraščiuose arba pasirinkti reglamentuojamos informacijos skleidėją ar reguliuojamos rinkos operatorių, galintį užtikrinti, kad būtų laikomasi Įstatyme ir Atskleidimo taisyklėse nustatytų reglamentuojamos informacijos skelbimo reikalavimų. Tokius reikalavimus Lietuvoje atitinka informacijos skelbimo sistema „GlobeNewswire“¹ (toliau – „GlobeNewswire“).

8. Atskleidimo taisyklių II skyriaus III skirsnyje taip pat nurodyta viešai skelbiamos reglamentuojamos informacijos pateikimo Lietuvos bankui tvarka. Reglamentuojamą informaciją paskelbus viešai „GlobeNewswire“, laikoma, kad ji pateikta ir Lietuvos bankui (papildomai teikti nebereikia). Informaciją viešai paskelbus kitais būdais, ji nedelsiant turėtų būti pateikta Lietuvos bankui el. būdu naudojantis nestruktūrizuotų ir iš dalies struktūrizuotų dokumentų pateikimo Lietuvos bankui priemone (Apsikeitimo failais sistema), kuri autentifikuoja vartotoją Lietuvos banke veikiančios sertifikatų (elektroninių liudijimų) sistemos suteiktu sertifikatu. T. y. informacija įkeliamą į atitinkamą Emitentų AFS sritį – „Finansinė atskaitomybė“ arba „Kita emitentų informacija“.

9. Paskelbęs reglamentuojamą informaciją viešai, emitentas turi ją tuo pačiu metu įkelti į buveinės valstybėje narėje nustatytą elektroninę duomenų bazę, kuri atitinka saugos, informacijos šaltinio tikrumo, greitos prieigos prie informacijos ir kitus nustatytus reikalavimus ir kurioje informacija yra kaupiama ir saugoma. Taip investuotojams suteikiama galimybė neatlygintinai susipažinti su paskelbta informacija, daryti informacijos paiešką ir ją atsispausdinti. Tokia duomenų baze Lietuvos Respublikoje yra laikoma [Centrinė reglamentuojamos informacijos bazė](#) (toliau – CRIB). Konkretūs informacijos į CRIB teikimo, saugojimo ir naudojimo reikalavimai nustatyti AB Nasdaq Vilnius patvirtintose [CRIB taisyklėse](#) bei [Informacijos tipų ir kategorijų nustatymo gairėse](#). Lietuvos bankas Gairėse papildomai išsamiai paaiškina reglamentuojamos ir kitos informacijos rengimo ir atskleidimo bei pateikimo priežiūros institucijai tvarką, pateikia praktinių informacijos atskleidimo pavyzdžių.

10. Vadovaujantis minėtų AB Nasdaq Vilnius dokumentų nuostatomis informacija viešai skelbiama ir saugoma pagal šias žemiau nurodytas informacijos kategorijas. j) ir k) punktuose bei tam tikrais atvejais i) punkte nurodyta informacija nėra laikoma reglamentuojama informacija (kaip ji apibrėžta Įstatyme), tačiau jos skelbimui ir saugojimui taip pat taikytinos Gairių nuostatos:

- a) **Metinė informacija** (Įstatymo 12 straipsnis);
- b) **Pusmečio informacija** (Įstatymo 13 straipsnis);
- c) **Tarpinė informacija** (Įstatymo 14 straipsnis);
- d) **Akcijų paketo įgijimas ar netekimas** (Įstatymo 15 straipsnio 9 dalis);
- e) **Nuosavų akcijų įsigijimas ar netekimas** (Įstatymo 19 straipsnio 1 dalis);
- f) **Bendras emitento balsavimo teisių skaičius ir kapitalas** (Įstatymo 19 straipsnio 2 dalis);

¹ Administratorius West UC LT, UAB, įmonės kodas 304837350, Lvovo g. 25-104, LT-09320 Vilnius.

- g) **Teisių, susijusių su akcijų arba VP klasėmis, pokyčiai** (Įstatymo 19 straipsnio 3–4 dalys);
- h) **Pranešimas apie viešai neatskleistą informaciją** (iki kategorijos pavadinimo pakeitimo – **Pranešimas apie esminį įvykį**) (Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7, 17 straipsniai);
- i) **Visuotinis akcininkų susirinkimas** (Įstatymo 20 straipsnis);
- j) **Pranešimai apie vadovų sandorius** (Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnis);
- k) **Prospektas** (Įstatymo 10 straipsnis);
- l) **Mokėjimai valdžios institucijoms** (Įstatymo 22 straipsnis);
- m) **Buveinės valstybė narė** (Įstatymo 10 straipsnio 5 dalis);
- n) **Kita informacija** (emitenito nuožiūra pasirinkta skelbti informacija).

2. Reglamentuojamos ir kitos informacijos atskleidimas atsižvelgiant į asmens duomenų apsaugos reikalavimus

11. Viešai atskleidžiamos reglamentuojamos ir kitos informacijos apimtis ir turinys kiekvienu atveju turėtų būti tokie, kokie būtų pakankami, siekiant tinkamai įvykdyti teisės aktuose subjektui nustatytą pareigą atskleisti reglamentuojamą ir kitą informaciją, užtikrinant, kad būtų pasiekiami šios pareigos nustatymu siekiami tikslai – garantuoti investuotojų teisių ir interesų apsaugą, sudaryti jiems vienodas sąlygas priimti investicinius sprendimus, užtikrinti, kad investuotojai nebūtų klaidinami. Be kita ko, konkrečios apimties ir turinio reglamentuojamos ir kitos informacijos atskleidimas turėtų būti įvertinamas ir asmens duomenų tvarkymo principų, nustatytų [Bendrajame duomenų apsaugos reglamente](#), kontekste.

12. Tuo atveju, jeigu teisės aktuose yra nustatytas reikalavimas atskleisti konkrečią reglamentuojamą informaciją (duomenis), emitentas, vykdydamas jam nustatytą pareigą, privalo atskleisti reikalaujamus konkrečius teisės aktuose nustatytus duomenis.

13. Kitu atveju, kai teisės aktuose nėra nustatyta, kokia konkrečiai informacija turėtų būti atskleidžiama, o nurodomas bendresnio pobūdžio reikalavimas atskleisti informaciją, kuri galėtų apimti ir asmens duomenis, turėtų būti įvertinama, kokios apimties ir turinio informacija yra būtina, siekiant sudaryti vienodas sąlygas investuotojams įgyvendinti jų teises, priimti investicinius sprendimus, pagrįstus tinkama ir laiku pateikta informacija. **Pavyzdžiui**, atskleidžiant viešai neatskleistą informaciją, susijusią su emitento vadovu išrinktu asmeniu, atsižvelgiant į tokios informacijos atskleidimo tikslus ir reikalavimus, asmens vardas ir pavardė nelaikytini pakankamais investuotojų teisių bei interesų įgyvendinimo kontekste. Vien šia informacija remdamiesi investuotojai vargu ar galėtų priimti informuotus investicinius sprendimus, taip pat nebūtų sudaromos vienodos sąlygos visiems investuotojams gauti patikimą ir teisingą informaciją tuo pačiu metu, kadangi kiekvienas investuotojas turėtų savarankiškai ieškoti ir iš įvairių šaltinių rinkti papildomą informaciją apie paskirtą emitento vadovą. Tokia situacija, manytina, neatitiktų Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio 1 dalyje nurodyto reikalavimo užtikrinti, kad viešai neatskleista informacija būtų paskelbta taip, kad visuomenė galėtų greitai ją gauti ir visiškai, teisingai bei laiku įvertinti.

Atsižvelgiant į tai, papildoma informacija, kaip antai emitento vadovo išsilavinimas, profesinė patirtis, einamos pareigos, laikytina reikšminga, siekiant tinkamai įvykdyti emitentui nustatytą pareigą atskleisti viešai neatskleistą informaciją ir sudarant sąlygas investuotojams efektyviai įgyvendinti savo teises. Kartu emitentas, tvarkydamas asmens duomenis, yra atsakingas už tai, kad būtų laikomasi asmens duomenų tvarkymo principų, ir turi gebėti įrodyti, kad jų laikomasi (Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 5 straipsnio 2 dalis).

3. Bendrosios reglamentuojamos informacijos viešo skelbimo ir saugojimo rekomendacijos

3.1. Dėl pranešimo antraštės

14. Pranešimo antraštė turėtų rodyti jo esmę. **Pavyzdžiui**, jei skelbiami prognozuojami arba faktiniai laikotarpio rezultatai, tai turėtų atsispindėti pačioje antraštėje – „AB „A“ grupės 2018 m. rugsėjo mėnesio pajamos“, „AB „A“ grupės planuojamos 2019 m. kovo mėnesio pajamos“, „AB „A“ 2018 m. 3 mėn. tarpinė informacija“ ir pan.

3.2. Dėl pranešimo kalbos

15. Vadovaujantis Įstatymo 1 straipsnio nuostatomis dėl reglamentuojamos informacijos kalbos, reglamentuojama informacija turi būti paskelbta lietuvių ir anglų kalbomis (išskyrus Įstatyme nurodytus atvejus, kai emitentui leidžiama pasirinkti reglamentuojamą informaciją skelbti tik anglų kalba). Atsižvelgiant į tai, kai pranešimai turi būti skelbiami ir lietuvių, ir anglų kalba, skelbiant pranešimą anglų kalba turėtų būti išverstas ne tik jo pavadinimas ir pranešimo / žinutės tekstas, bet ir priedų (kai jie yra) pavadinimai bei patys prisegti dokumentai (**pvz.**, metinė informacija). Prie pranešimo anglų kalba gali būti prisegti priedai lietuvių kalba (arba atvirkščiai) tik tais atvejais, kai teisės aktuose pačių dokumentų vertimo nereikalaujama (**pvz.**, kai skelbiamas patvirtintas prospektas, asmens pateiktas pranešimas apie akcijų paketo įsigijimą arba netekimą ir pan.). Tokiais atvejais emitentas parengia žinutes anglų ir lietuvių kalbomis ir jose trumpai atskleidžia pranešimo esmę.

Pavyzdžiui, pranešimas anglų kalba:

Acquisition or disposal of a block of shares

AB „A“ has on June 20, 2018 received a notification of change in holdings in accordance with Article 25 of The Law on Securities, according to which he holdings of person B has exceeded threshold of 5 per cent of the total number of shares and voting rights in AB „A“. „B“ now holds (number) of shares in AB „A“, which is (number) per cent of the company's shares and voting rights. The total number of the AB „A“ shares is (number).

Attachments: Notification.pdf

Analogiškas pranešimas skelbiamas ir lietuvių kalba.

3.3. Dėl klaidų taisymo

16. Jeigu informacinį pranešimą paskelbus ir (ar) pateikus į CRIB jame randama klaidų arba neatitikimų, pranešimas turėtų būti skelbiamas dar kartą tuo pačiu pavadinimu su žyma „Patikslinimas“ (angl. *Correction*). Patikslintame pranešime visų pirma trumpai paaiškinama, kas yra keičiama arba pildoma, ir iš naujo pateikiamas visas pataisytas tekstas.

1 pavyzdys

Tarpinė informacija

Patikslinimas: AB „A“ 2018 m. pusmečio informacija

Ištaisyta techninė klaida AB „A“ 2018 m. rugpjūčio 15 d. paskelbtoje 2018 m. šešių mėnesių laikotarpio konsoliduotojoje pinigų srautų ataskaitoje.

Patikslinti konsoliduotieji 2017–2018 m. šešių mėnesių gryniesi pinigų srautai iš pagrindinės veiklos sudaro (skaičius) tūkst. eurų ir gryniesi pinigų srautai iš finansinės veiklos – (skaičius) tūkst. eurų. Kiti skelbti duomenys nesikeitė.

Priedas: Pinigų srautų ataskaita.

2 pavyzdys

Metinė informacija

Patikslinimas: AB „A“ 2017 m. metinė informacija

(data) paskelbta metinė informacija papildyta Socialinės atsakomybės ataskaita.

Priedas: Socialinės atsakomybės ataskaita.

3.4. Dėl reglamentuojamos informacijos pateikimo keletu žinučių

17. Rekomenduotina visą vieno informacinio pranešimo turinį bei priedus skelbti ir dėti į CRIB viena žinute, tačiau jeigu dėl tam tikrų priežasčių, pavyzdžiui, didelio priedų skaičiaus, pranešimo apimtys ar kitų priežasčių, visas dokumentų rinkinys negali būti paskelbtas vienu

metu, galima jį skelbti keletu atskirų pranešimų, o žinutės antraštėje nurodyti, kokia konkreti informacija yra skelbiama

1 pavyzdys

1 pranešimas. Metinė informacija. 2017 m. finansinės ataskaitos ir auditoriaus išvada (I / II).

2 pranešimas. Metinė informacija. 2017 m. metinis pranešimas ir atsakingų asmenų patvirtinimas (II / II).

Kitas variantas – skelbti pranešimą tuo pačiu pavadinimu ir nurodyti žinučių skaičių, o pačiame žinutės tekste nurodyti, kokia informacija pridedama.

2 pavyzdys

1 pranešimas. 2017 m. metinė informacija (I / II).

2 pranešimas. 2017 m. metinė informacija (II / II).

Kai tuo pačiu metu visos informacijos paskelbti negalima (dalis jos dar nežinoma) arba kai poreikis papildyti pranešimą atsiranda vėliau, rekomenduojama informaciją skelbti kaip anksčiau skelbto pranešimo papildymą – pačiame žinutės tekste nurodyti, kokia papildoma informacija (ar priedai) pateikiami.

3 pavyzdys

1 pranešimas. 2017 m. metinė informacija.

2 pranešimas. 2017 m. metinės informacijos papildymas. Pinigų srautų ataskaita.

3.5. Dėl faktinės informacijos konstatavimo

18. Reglamentuojama informacija yra teisės aktuose nustatytos konkrečios formos ir turinio, jos paskirtis – suteikti investuotojams svarbią, objektyvią ir teisingą informaciją apie emitentą ir jo išleidžiamus ar išleistus VP, todėl tiek pačiuose reglamentuojamos informacijos dokumentuose, tiek pranešimuose ir jų antraštėse neturėtų būti subjektyvių ar reklaminio pobūdžio teiginių ir vertinimų, kaip, **pavyzdžiui**, „Džiuginantys AB „A“ I pusmečio rezultatai“ arba „Didžiausia Lietuvoje X paslaugų teikėja AB „A“ gavo rekordinį pelną“.

3.6. Dėl informacinio pranešimo formato

19. Tiek skelbiant viešai, tiek įkeliant į CRIB reglamentuojama informacija pateikiama tokia forma, kokia yra nustatyta jos rengimą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Todėl, siekiant užtikrinti skelbiamų dokumentų (**pvz.**, priežiūros institucijos patvirtintų prospektų, asmenų pranešimų apie paketų įsigijimą ar netekimą, auditorių išvadų ir kt.) autentiškumą, rekomenduojama juos nuskaityti ir pateikti (pridėti kaip priedus prie informacinės žinutės) *pdf* formatu arba kitu plačiai naudojamu ir eiliniam investuotojui prieinamu formatu. Siekiant neapsunkinti skelbiamų ir saugomų dokumentų parsisiuntimo, pageidautina, kad kiekvienas priedas neviršytų 10 MB apimties.

20. Nuo 2020 m. sausio 1 d. metinės konsoliduotosios finansinės ataskaitos turės būti rengiamos pagal vieną elektroninio ataskaitų teikimo formatą – *xHTML*, naudojant *ESEF* (angl. *European Single Electronic Format*) taksonomiją. Dvejus metus privalomas žymėjimas, naudojant *XBRL* žymenis (angl. *tags*), bus privalomas tik pirminėms finansinėms ataskaitoms – Finansinės būklės ataskaitai, Bendrųjų pajamų ataskaitai, Pinigų srautų ataskaitai ir Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitai, vėliau – ir aiškinamajam raštui.

3.7. Dėl reglamentuojamos informacijos paskelbimo laiku

21. Siekiant užtikrinti, kad reglamentuojama informacija būtų atskleista laiku, ji turėtų būti skelbiama kiek įmanoma greičiau nuo jos sužinojimo, parengimo, patvirtinimo ir pan., t. y. nelaukiant nustatyto konkrečios informacijos paskelbimo termino, nustatyto Įstatyme, Piktnaudžiavimo rinka reglamente ar kt. teisės akte, pabaigos. Šiuo tikslu emitentams rekomenduojama pasitvirtinti vidaus tvarkos aprašus ar taisykles, kuriuose būtų nurodyti

reglamentuojamos informacijos atskleidimo procesai ir jos valdymas, **pavyzdžiui**, nurodyti už informacijos skelbimą ir pateikimą į CRIB atsakingi ir juos pavaduojantys asmenys, nustatyta informacijos rengimo, derinimo, tvirtinimo, vertimo tvarka, emitento nusistatyti informacijos reikšmingumo vertinimo kriterijai ir pan. (išsamiau žiūrėti prie viešai neatskleistos informacijos atskleidimo).

3.8. Dėl reglamentuojamos informacijos atskleidimo nuoseklumo

22. Skelbiant pasikartojančią informaciją rekomenduojama laikytis nuoseklumo ir ją skelbti toje pačioje kategorijoje, **pavyzdžiui**:

a) jeigu emitentas, apskaičiavęs preliminarinius atitinkamo finansinio laikotarpio veiklos / finansinius rezultatus, visų pirma juos paskelbia kaip viešai neatskleistą informaciją, o to laikotarpio finansines ataskaitas skelbia vėliau, kai jos pabaigiamos rengti ir patvirtinamos / audituojamos (metinė, pusmečio arba tarpinė informacija), tapataus principo rekomenduotina ir laikytis. Tuo atveju, jeigu atitinkamo laikotarpio preliminarūs veiklos rezultatai iš karto įforminami finansinėse ataskaitose ir nėra esminių veiklos / finansinių pokyčių, kurie galėtų būti laikomi viešai neatskleista informacija, pranešimas skelbiamas vieną kartą atitinkamoje metinės, pusmečio arba tarpinės informacijos kategorijoje. Jeigu, apskaičiavęs ataskaitinio laikotarpio finansinius rezultatus, nustatoma reikšmingų ar neįprastų pokyčių, **pavyzdžiui**, emitentas paskutinius 2 finansinius metus veikė nuostolingai, bet apskaičiavęs tik pasibaigusius finansinių metų rezultatus nustatomas reikšmingas pelnas (arba atvirkščiai), arba paaiškėja, kad emitentas nebeatitinka nustatytų kapitalo pakankamumo ar kt. rodiklių, visų pirma skelbtinas viešai neatskleistos informacijos pranešimas, kuriame pateikiamas konkretus nustatytas faktas ir atskleidžiama galima jo įtaka emitento veiklai, o atskirai – metinė informacija;

b) jeigu emitentas pasirenka nesudaryti tarpinių 3, 9 ir 12 mėnesių finansinių ataskaitų, kaip tai reglamentuojama tarptautiniuose finansinės atskaitomybės standartuose (toliau – TFAS), ir apie tai paskelbia viešai Įstatyme nustatyta tvarka, tačiau savo nuožiūra nusprendžia skelbti tam tikrus jo veiklą geriausiai apibūdinančius finansinius / veiklos rodiklius arba tik dalį finansinių ataskaitų duomenų, rekomenduotina pasirinktą informaciją skelbti nuosekliai pasirinktu periodiškumu, pateikiant lyginamuosius dydžius ir paaiškinimus, taip pat atsižvelgiant į [AVR gairių](#) reikalavimus. **Pavyzdžiui**, jeigu emitentas viešai paskelbia, kad jis nerengs 3, 9 ir 12 mėnesių tarpinių finansinių ataskaitų, tačiau skelbs ketvirtinę informaciją apie gautas pajamas, laikotarpio rezultatą (pelną ar nuostolį) ir (arba) kitą informaciją, ji taip pat turėtų būti skelbiama tuo pačiu periodiškumu (po 3, 9 ir 12 mėnesių), nebent emitentas nusprendžia šią informaciją skelbti kas mėnesį.

3.9. Dėl reglamentuojamos informacijos atitikties kelioms kategorijoms

23. Siekiant neapkrauti informacijos vartotojų besikartojančia informacija, o emitentų – bereikalinga administracine našta, siektina, kad tas pats pranešimas būtų skelbiamas ir saugomas vienoje kategorijoje. Tačiau kartais kyla neaiškumų, kai ta pati informacija gali būti priskirta ne vienai kategorijai, **pavyzdžiui**:

a) Siekiant investuotojams sudaryti sąlygas paprasčiau pasiekti su jų teisių įgyvendinimu susijusią informaciją, „GlobeNewswire“ sistemoje išskirta atskira informacijos kategorija „Visuotinis akcininkų susirinkimas“. Šioje kategorijoje skelbiama su akcininkų dalyvavimu akcininkų susirinkimuose susijusi informacija ir dokumentai (darbotvarkės, balsavimo biuletenių projektai, sprendimų projektai, priimti sprendimai ir pan.). Tačiau pasitaiko atvejų, kai tokia informacija / pranešimai atitinka reikšmingos viešai neatkleistos informacijos, kurios paskelbimui ir saugojimui yra numatyta atskira kategorija, kriterijus. Tokiais atvejais, kai tarp susirinkime numatomų svarstyti klausimų / sprendimų projektų yra svarbios ir neįprastos emitentui viešai neatskleistos informacijos (**pvz.**, numatoma parduoti didelę emitento turto dalį, reorganizuoti bendrovę, svarstyti reikšmingus susijusių šalių sandorius ir kt.), kai yra poreikis informaciniame pranešime atskleisti išsamesnę informaciją apie įvykį, ją reikia atskleisti pirmiau, nei paskelbiama akcininkų susirinkimo darbotvarkė. Nedelsiant po to, kai valdyba arba kitas emitento organas priima atitinkamą sprendimą, turėtų būti skelbiamas atskiras informacinis pranešimas „Viešai neatskleista informacija“. **Pavyzdžiui**, valdybai nusprendus siūlyti akcininkų susirinkimui skirti dividendus, nedelsiant skelbtinas viešai neatskleistos informacijos pranešimas, kuriame išdėstoma informacija apie

valdybos pateiktą siūlymą, o įvykus akcininkų susirinkimui – atitinkamas viešai neatskleistos informacijos pranešimas, kuriame informuojama apie visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimą šiam siūlymui pritarti / nepritarti ir pateikiama informacija apie kitus priimtus sprendimus.

b) Emitentas parengia metinių finansinių ataskaitų rinkinį ir skelbia eilinio akcininkų susirinkimo, kuriame numatomas jo tvirtinimas, darbotvarkę („Visuotinis akcininkų susirinkimas“). Šiuo atveju visi sprendimo projektai, įskaitant tvirtinti teikiamą metinių finansinių ataskaitų rinkinį (arba visą metinio pranešimo projektą ir kitą privalomą akcininkams teikti informaciją), gali būti paskelbti kaip darbotvarkės priedai (arba pateikiamos nuorodos į emitento interneto svetainę, kur jie skelbiami) arba atskiru pranešimu. Įvykus akcininkų susirinkimui, toje pačioje kategorijoje („Visuotinis akcininkų susirinkimas“) pateiktame pranešime apie įvykusį susirinkimą nurodomi priimti sprendimai, **pavyzdžiui**: 1) Patvirtintas metinių finansinių ataskaitų rinkinys; 2) Priimtas sprendimas dėl pelno (nuostolių) paskirstymo ir t. t., jei reikia, prisegant patvirtintus dokumentus. Tačiau visos sudėties (kaip nurodyta Gairių III dalies II skyriaus 2.1 punkte) metinė (arba kito laikotarpio) informacija yra skelbiama ir įkeliama į CRIB atskirai / papildomai, kaip „Metinė informacija“ („Pusmečio informacija“ arba „Tarpinė informacija“), vadovaujantis Įstatymo ir Atskleidimo taisyklių nuostatomis.

c) Praktikoje emitentai kartais sprendimų projektus skelbia tik emitento interneto svetainėje, o pačiame pranešime apie šaukiamą susirinkimą pateikia tik nuorodas į projektus. Nors tai ir neprieštarauja įmonių teisės aktų reikalavimams, tačiau, siekiant užtikrinti, kad paskelbta informacija būtų lengvai pasiekama vartotojams ilgą laiką, rekomenduotina sprendimų projektus paskelbti kaip pranešimo priedus arba, jei sprendimų projektų tekstas neužima daug vietos, pateikti paties pranešimo tekste.

3.10. Dėl metinės, pusmečio ir tarpinės informacijos skelbimo ir saugojimo

24. Kategorijoje „Metinė informacija“ skelbiama ir saugoma tik metinė audituota ir emitento visuotinio akcininkų susirinkimo patvirtinta metinė informacija. Taip pat, nepriklausomai nuo to, ar buvo skelbta kitose kategorijose, kategorijoje „Pusmečio informacija“ skelbiama ir saugoma emitento pusmečio (pirmųjų 6 finansinių mėnesių) informacija. Kategorijoje „Tarpinė informacija“ skelbiama 3, 9 ir 12 mėnesių tarpinė informacija (kai emitentas nusprendžia rengti šių laikotarpių tarpines finansines ataskaitas, kaip jos reglamentuotos TFAS, ir apie savo pasirinkimą paskelbia viešai). Emitentui nusprendus periodiškai skelbti tik tam tikrą finansinio laikotarpio (mėnesio, ketvirčio ar kt.) informaciją (ne visą finansinių ataskaitų rinkinį, atskirus veiklos rezultatus ir pan.), jie laikytini viešai neatskleista informacija ir skelbiami „Pranešimų apie viešai neatskleistą informaciją“ kategorijoje. Metinę, pusmečio ar tarpinę informaciją sudarantys dokumentai gali būti skelbiami emitento nuožiūra kaip atskiri pranešimo priedai arba bendrai viename priede.

3.11. Dėl pranešimų, susijusių su emitento akcijų paketų įsigijimu / netekimu ir balsavimo teisių skaičiaus pasikeitimu, kategorijų nustatymo

25. Kategorijoje „Akcijų paketo įgijimas ar netekimas“ emitentai skelbia tik asmenų ir kartu veikiančių asmenų grupių pateiktus pranešimus apie balsavimo teisių paketų įgijimą ir netekimą. Emitentas, dėl savo įgytų akcijų peržengęs 5 arba 10 proc. ribą, taip pat privalo paskelbti pranešimą apie savų akcijų paketo įsigijimą. Šis pranešimas turi būti paskelbtas ir įkeltas į CRIB kategorijoje „Nuosavų akcijų įsigijimas ar netekimas“. Abiem atvejais pranešimo pareiga taikoma ne įgijus atitinkamą paketą, bet peržengus nurodytą ribą. **Pavyzdžiui**, jei emitentas turi 2 proc. savų akcijų ir papildomai įsigyja dar 4 proc., jam taikoma pranešimo pareiga (peržengta 5 proc. riba), tačiau, jeigu jis prie savo turimų 7 proc. savų akcijų papildomai įsigyja 2 proc., pranešimo apie paketą pareiga netaikoma.

26. Kad investuotojai galėtų nuolat sekti ir žinoti savo turimų nuosavybės VP suteikiamų balsų skaičių, informacijos kategorijoje „Bendras balsavimo teisių skaičius ir kapitalas“ emitentai turi nedelsdami, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo bendro balsavimo teisių pasikeitimo paskelbti informaciją apie bendrą visų emitento išleistų akcijų (ne tik tų, kuriomis prekiaujama reguliuojamoje rinkoje) suteikiamų balsavimo teisių kiekį (apie jo nustatymą išsamiau Gairių VII skyriaus 2 dalyje) ir įstatinio kapitalo dydį, akcijų kiekį ir jų nominaliąją vertę. Tuo atveju, kai bendras akcijų skaičius ir balsų skaičius nesutampa, reikėtų

nurodyti ir nesutapimo priežastis (**pvz.**, išleistos privilegijuotosios vardinės akcijos, nesuteikiančios balso teisės, ir pan.). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad toks pranešimas turi būti skelbiamas nepriklausomai nuo to, kad atitinkama informacija emitento interneto svetainėje jau yra patikslinta. Paskelbiant informaciją rekomenduotina nurodyti tikslią datą, nuo kurios ji galioja, bei pasikeitimo priežastis.

1 pavyzdys

„Bendras balsavimo teisių skaičius ir kapitalas“ Informacija apie AB „A“ išleistas akcijas ir suteikiamus balsus

Atsižvelgiant į tai, kad 2018 m. sausio 6 d. juridinių asmenų registre buvo įregistruotas padidintas AB „A“ įstatinis kapitalas, nuo šios datos pasikeitė emitento bendras balsavimo teisių skaičius ir kapitalas.

AB „A“ išleistų akcijų duomenys

<i>Akcijų klasė</i>	Paprastosios vardinės akcijos
<i>ISIN kodas</i>	LTXXXXXXXXXXX
<i>1 akcijos nominalioji vertė, Eur</i>	0,29
<i>Akcijų skaičius, vnt.</i>	100
<i>Bendrovės įstatinis kapitalas, Eur</i>	29
<i>Suteikiamų balsų skaičius, vnt.</i>	100

2 pavyzdys

Informacija apie AB „A“ akcijų suteikiamus balsus ir įstatinį kapitalą

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo X straipsnio X dalimi, informuojame, kad 2018 m. liepos 1 d. bendras AB „A“ išleistų akcijų suteikiamų balsavimo teisių skaičius yra X, įstatinis kapitalas – XX euro, jis padalytas į X paprastasias vardines 0,29 euro nominalios vertės akcijas.

27. Informacijos kategorijoje „Nuosavų akcijų įsigijimas ar netekimas“ skelbiami ir saugomi pranešimai apie faktinį paties emitento savų akcijų 5 ir 10 proc. paketo įsigijimą arba netekimą (**1 pvz.**). Taip pat šioje kategorijoje skelbtini ir kiti pranešimai apie savų akcijų įsigijimo rezultatus (pranešimai gali būti skelbiami laisva forma). Tačiau emitento įgalioto organo sprendimas pirkti savų akcijų laikytinas viešai neatskleista informacija ir skelbtinas kaip „Pranešimas apie viešai neatskleistą informaciją“ (**2 pvz.**), taip pat kaip priimtas sprendimas „Visuotinis akcininkų susirinkimas“ kategorijoje.

1 pavyzdys

Savų akcijų įsigijimas ar netekimas AB „A“ pranešimas apie savų akcijų įsigijimą

2018 m. gruodžio 6 d. AB „A“ baigė savų akcijų pirkimą AB Nasdaq Vilnius vertybinių popierių biržoje. Jo metu buvo supirkta XX vnt. akcijų ir įsigytas 6 proc. dydžio savų akcijų paketas. Bendras AB „A“ turimų savų akcijų paketas sudaro 8,3 proc.

Gen. direktorius

2 pavyzdys

Pranešimas apie viešai neatskleistą informaciją Dėl savų akcijų pirkimo

2018 m. rugsėjo 5 d. AB „A“ valdyba, atsižvelgdama į praėjusio savų akcijų pirkimo rezultatus (buvo nupirkta X proc. įstatinio kapitalo) ir turėdama AB „A“ visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimą nupirkti iki X proc. bendrovės akcijų, pratęsia savų akcijų pirkimą iki leidžiamos ribos ir nusprendžia:

1. nupirkti iki X vnt. AB „A“ paprastųjų vardinių X euro nominaliosios vertės akcijų, tai sudarytų su anksčiau nupirktomis akcijomis X proc. bendrovės įstatinio kapitalo;

2. savų akcijų įsigijimo kainą nustatyti X eurų už vieną paprastąją vardinę AB „A“ akciją, t. y. tokią pačią kainą, kokia buvo prieš tai buvusio akcijų pirkimo metu;
3. savų akcijų pirkimo trukmė – XX dienų. Akcijų pirkimas AB Nasdaq Vilnius bus vykdomas nuo 2018 m. rugsėjo 20 d. iki spalio 10 d.;
4. jeigu akcijų bus pasiūlyta daugiau, negu numatyta nupirkti, siūlomų parduoti akcijų skaičius bus proporcingai mažinamas.

3.12. Dėl reglamentuojamos informacijos atskleidimo ir saugojimo reikalavimų, kai emitento, kurio buveinės valstybė narė yra Lietuvos Respublika, VP yra įtraukti į prekybą kitoje valstybėje narėje veikiančioje reguliuojamoje rinkoje

28. Tuo atveju, kai emitento, kurio buveinės valstybė narė yra Lietuvos Respublika, VP yra įtraukti į prekybą ne Lietuvoje, bet kitoje valstybėje narėje veikiančioje reguliuojamoje rinkoje, taikomi tos valstybės narės nustatyti informacijos skelbimo ir saugojimo reikalavimai, bet jeigu emitento, kurio buveinės valstybė narė yra Lietuvos Respublika, VP yra įtraukti į prekybą keliose kitose valstybėse narėse veikiančias reguliuojamas rinkas, taikomi Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyti informacijos skelbimo ir saugojimo reikalavimai

4. Dėl emitento savo nuožiūra skelbiamos informacijos, kuri nelaikytina reglamentuojama informacija, skelbimo

4.1. Dėl informacijos priskyrimo „Kita informacija“ kategorijai

29. Šioje kategorijoje rekomenduojama skelbti kvietimus į susitikimus su investuotojais ir jau įvykusių pristatymų dokumentus, emitento informacinius skelbimus (**pvz.**, apie kontaktinių duomenų pasikeitimą), investuotojų kalendorius, į kitas informacijos kategorijas nepatenkančią ir viešai neatskleistos informacijos požymių neturinčią informaciją.

30. Šioje kategorijoje taip pat gali būti skelbiami spaudoje ir kituose informacijos šaltiniuose paskelbtos neteisingos informacijos ir gandų paneigimai (**1 pvz.**). Skelbiant šią informaciją svarbu nepamiršti, kad iš pranešimo teksto turi būti aišku, kokia ir kokiame šaltinyje skelbta informacija paneigiama arba tikslinama. Be to, šioje kategorijoje galima skelbti tik tokius paneigimus, kurie nėra susiję nei su pirmiau atskleista, nei su dar neatskleista viešai neatskleista informacija. Priešingu atveju paneigimo žinutė skelbiama ir saugoma CRIB kategorijoje „Pranešimas apie viešai neatskleistą informaciją“ (**2 pvz.**).

1 pavyzdys

Kita informacija

Dėl dienraščio „X“ žurnalisto straipsnyje „X“ pateiktos informacijos

2018 m. kovo 16 d. dienraščio „X.“ straipsnyje „X“, kurio autorius X, pateikiama neva AB „A“ generalinio direktoriaus X nuomonė dėl bendrovės dalyvavimo naujo administracinio pastato, adresu X, pirkimo sandoryje.

AB „A“, informuoja, kad informacijos teikimo dienraščio žurnalistams metu bendrovės generalinis direktorius buvo išvykęs, o savo nuomonę ir komentarą dienraščiui teikė jį pavaduojantis finansų direktorius X. Dienraštis įpareigotas viešai patikslinti klaidinančią informaciją.

2 pavyzdys

Pranešimas apie viešai neatskleistą informaciją

Dėl dienraštyje „X“ pateiktos informacijos apie numatomą patronuojamosios įmonės pardavimą, paneigimo

2018 m. kovo 13 d. dienraščio „X“ straipsnyje „X“, kurio autorius žurnalistas X, rašoma, kad AB „A“ valdyba svarsto galimybę gauti lėšų pardavus nuostolingai dirbančią patronuojamąją bendrovę ir pradėjo galimų pirkėjų paiešką.

AB „A“ pareiškia, kad nurodytame straipsnyje žurnalisto pateikta informacija neatitinka tikrovės ir yra klaidinanti. Patronuojamosios bendrovės pardavimo klausimas nebuvo svarstytas ir jokia investuotojų paieška nevykdoma. Paskutinio ataskaitinio ketvirčio patronuojamosios bendrovės rezultatai (IV ketv. veiklos pajamos, grynasis rezultatas) yra gerokai geresni nei ankstesniojo (III ketv. veiklos pajamos, grynasis rezultatas) ir leidžia tikėtis, kad ateityje bendrovės pajamos bus stabilios.

31. Emitento savo nuožiūra rengiama ir skelbiama 3, 9 ir 12 mėnesių tarpinė informacija (ketvirtinė finansinė informacija) skelbtina ne kategorijoje „Kita informacija“, bet „Tarpinė informacija“, o emitentui nusprendus periodiškai skelbti ne visą tarpinę informaciją, o tik tam tikras finansines ataskaitas, veiklos rezultatus ar rodiklius, ar pasirinkus kitą skelbimo periodiškumą, pavyzdžiui, kas mėnesį skelbti veiklos pajamas arba kitus veiklos rezultatus, tokia informacija laikytina ne „Kita informacija“, bet „Viešai neatskleista informacija“.

4.2. Dėl kalbos

32. Siekiant užtikrinti investuotojų teisę į vienodą informaciją, rekomenduojama ir šioje kategorijoje informaciją skelbti lietuvių ir anglų kalbomis. Taip pat rekomenduotina laikytis kitų Gairėse pateiktų reglamentuojamos emitentų informacijos atskleidimo gerosios praktikos rekomendacijų.

4.3. Dėl pristatymų investuotojams informacijos

33. Emitentų rengiamų pristatymų investuotojams ar kita panaši emitento veiklos ir rezultatų pristatymo medžiaga gali būti skelbiama kaip „Kita informacija“, jeigu joje nėra viešai neatskleistos informacijos. Tačiau jeigu pristatymo informacijoje yra atskleidžiama iki tol viešai neskelbta esminė informacija, pranešimas turi būti skelbiamas kaip „Pranešimas apie viešai neatskleistą informaciją“. Tokiu atveju turi būti prisegtas visas pranešimo vertimas (atitinkamai į lietuvių arba anglų kalbą) arba pačiame žinutės tekste (lietuvių ir anglų kalba) atskleidžiama ir paaiškinama viešai neatskleista informacija. Be to, siekiant užtikrinti visiems potencialiems ir esamiems investuotojams lygias teises į informaciją, reikėtų: 1) susitikimuose su investuotojais vengti atskleisti viešai neatskleistą informaciją, jei ji dar nebuvo atskleista viešai; 2) užtikrinti, kad visi investuotojai turėtų galimybę tuo pačiu metu susipažinti su svarbia informacija, – apie planuojamus susitikimus pranešti viešai; 3) dar iki susitikimo įvertinti, ar emitento parengtame pristatyme nėra viešai neatskleistos informacijos; 4) viešai neatskleistą informaciją, kuri susitikimo su investuotojais metu vis dėlto yra atskleidžiama ar paaiškėja, atskleisti nedelsiant, nelaukiant susitikimo pabaigos, paskelbiant viešai teisės aktų nustatyta tvarka.

4.4. Dėl bazinių prospektų galutinių sąlygų ir priedų identifikavimo

34. Norint galutines sąlygas ir priedus priskirti konkrečiam prospektui ir supaprastinti jų paiešką, rekomenduojama ne tik nurodyti prospekto ar bazinio prospekto pavadinimą, patvirtinimo datą ir sprendimo numerį, bet ir juos numeruoti arba suteikti kitą skiriamąjį požymį. **Pavyzdžiui**, AB „A“ banko 1 000 000 000 eurų vertės skolos VP prospekto (Nr. XX, patvirtinto 2018-01-12) 1 priedas. Ši informacija, kaip ir prieš tai paskelbtas prospektas, skelbtina kategorijoje „Prospektas“.

5. Dėl reglamentuojamos ir kitos informacijos skelbimo emitento interneto svetainėje

35. Vadovaujantis Įstatymo, Piknaudžiavimo rinka reglamento, ĮFAĮ, ĮGKFAĮ bei ABĮ (kai taikoma, ir kitų teisės aktų) nuostatomis, emitentams taikomas reikalavimas nustatyta informaciją skelbti ir saugoti savo interneto svetainėje. Šios ir kitos informacijos, apibūdinančios emitento finansinę padėtį, pristatančios bendrovės veiklą ir jos strategiją, valdymo struktūrą ir vadovų kompetenciją, operatyviai pateikiamos naujausios ir kt. informacijos pateikimas internete sudaro sąlygas ne tik greitai gauti teisės aktų reikalaujamą

ir investiciniams sprendimams priimti reikalingą informaciją, bet ir formuoja emitento įvaizdį visuomenėje, didina jo konkurencingumą, matomumą.

5.1. Dėl atskiros skilties, skirtos investuotojams

36. Atsižvelgiant į gerąją kitų Europos Sąjungos valstybių ir Lietuvos įmonių praktiką, emitentams rekomenduojama savo interneto svetainėse sukurti atskirą, aiškiai struktūrizuotą ir iš pagrindinio puslapio pasiekiamą skiltį investuotojams ir joje skelbti tiek privalomą, tiek kitą rekomenduojamą skelbti informaciją, taip pat ir investuotojams skirtą kontaktinę informaciją. Skelbiami dokumentai turėtų būti paieškai tinkamo elektroninio formato, kurio negalima keisti, turėtų būti galimybė dokumentus atsisiųsti ir atsispausdinti.

5.2. Dėl informacijos užsienio kalba

37. Siekiant kuo plačiau paskleisti informaciją apie įmonę, pritraukti užsienio investicijų, svarbu suteikti lygias galimybes su įmonės informacija susipažinti ne tik vietiniams, bet ir lietuvių kalba nekalbantiems asmenims, todėl rekomenduojama, jeigu galima, vienodą informacijos kiekį skelbti tiek lietuvių, tiek anglų kalbomis (nuorodą pateikti pagrindiniame puslapyje).

5.3. Dėl informacijos aktualumo

38. Įsidėmėtina, kad viešai skelbiama informacija ir dokumentai turėtų būti aktualūs ir nuolat atnaujinami. Tai ypač svarbu teikiant informaciją apie vadovus, akcininkus, VP kainas ir pan.

5.4. Dėl privalomos skelbti informacijos

39. Emitentai savo oficialiose interneto svetainėse turi skelbti šią teisės aktuose nustatytą privalomą skelbti informaciją:

a) visą viešai neatskleistą informaciją, kurią jie privalo nedelsdami viešai atskleisti pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio 1 dalį. Ši informacija interneto svetainėje turi būti skelbiama bent penkerius metus;

b) informaciją apie bendrą išleistų akcijų suteikiamų balsavimo teisių kiekį ir įstatinio kapitalo dydį, akcijų kiekį ir jų nominaliąją vertę (Įstatymo 19 straipsnio 2 dalis). Informacija atnaujinama nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jos pasikeitimo;

c) VP emisijų prospektus, kai emitentas nusprendžia skelbti prospektą pats. Prospektas paskelbiamas nedelsiant po jo patvirtinimo, bet ne vėliau kaip iki VP viešo siūlymo pradžios ar įtraukimo į prekybą reguliuojamoje rinkoje dienos, ir turi būti skelbiamas visą VP siūlymo ar įtraukimo į prekybą reguliuojamoje rinkoje laiką. Be to, skelbiant prospektą turi būti pateikta aiški informacija apie tai, kokių valstybių investuotojams jis yra skirtas (kur vykdomas viešas platinimas / siūlymas);

d) metinę informaciją, kaip to reikalaujama pagal ĮFAĮ / ĮGKFAĮ;

e) visą informaciją ir dokumentus, susijusius su visuotinių akcininkų susirinkimų šaukimu ir akcininkų teisių vykdymu (ABĮ 26² str., Įstatymo 20 str.), – balsavimo biuletenius, sprendimų projektus, dalyvavimo susirinkime sąlygas ir pan. Ši informacija skelbiama visą laikotarpį, prasidedantį ne vėliau kaip likus 21 dienai iki visuotinio akcininkų susirinkimo;

f) ABĮ 37² str. nustatytą sandorių su susijusia šalimi informaciją;

g) taip pat kitą teisės aktuose nustatytą privalomą skelbti informaciją.

5.5. Dėl rekomenduojamos skelbti informacijos

40. Siekiant pritraukti investuotojų ir suteikti jiems galimybę gauti visą aktualią informaciją, rekomenduojama skelbti ne tik su emitento ūkine veikla susijusią ir investuotojams privalomą skelbti informaciją, bet ir kitą informaciją, kuri būtų svarbi priimant investicinius sprendimus, būtent:

a) **finansinę informaciją** (ne tik metinę informaciją, bet ir naujausią pusmečio bei tarpinę (kai ją skelbia) informaciją, veiklos apžvalgas ir viešus pristatymus, kuriuose

emitentas pristato finansinius ir veiklos rezultatus, išrinktų komitetų, – tokių kaip Audito komiteto arba Atlygio komiteto, – ataskaitas, kai jos laikomos viešomis, ir pan.);

b) informaciją apie prekybą emitento VP reguliuojamose rinkose (informaciją apie VP, įtrauktus į prekybą reguliuojamose rinkose, jų apyvartos ir rinkos kainų pokyčius (kitimo grafikus), palyginimą su reguliuojamos rinkos indeksais, analitikų vertinimus ir pan.);

c) informaciją apie pagrindinius bendrovės akcininkus (apie asmenis ir sutartinai veikiančių asmenų grupes, valdančius 5 proc. ar didesnius akcijų ir kitų finansinių priemonių suteikiamų balsų paketus, įvardijant asmenis, nurodant veikimo sutartinai pagrindus (grupės atveju) bei turimo kapitalo ir balsų dalis, proc.)²;

d) investuotojo kalendorių (grafiką, kuriame žymimos svarbiausios periodinių ar numatomų įvykių, kaip antai finansinių ataskaitų pateikimo, eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo, teisių apskaitos ir kt., datos);

e) informaciją apie valdymą ir vadovus (apie valdymo struktūrą, organus, jų sudėtį, vadovų išsilavinimą, patirtį, pareigas bendrovėje, reikšmingą dalyvavimą valdant bendrovės ir kitų įmonių kapitalą ir pan.)³;

f) emisijų prospektus (tuo atveju, kai prospektą emitentas nusprendžia skelbti tarpininko interneto svetainėje, rekomenduotina jį paskelbti ir savo paties interneto svetainėje (vėliau kartu skelbiant ir kitą su juo susijusią informaciją, kai taikoma – prospekto priedus, galutines bazinių prospektų sąlygas, informaciją apie skolos VP išpirkimą, pranešimus investuotojams apie VP platinimo etapus, platinimo rezultatus ir pan.);

g) bendrovės įstatus (Įstatyme nustatyta pareiga emitentui užtikrinti, kad jo išleistų VP savininkams būtų prieinamos visos priemonės ir informacija, suteikianti jiems galimybę naudotis savo teisėmis. Nemažai informacijos, svarbios investuotojams (ypač akcininkams), pateikiama emitento įstatuose (akcininkų teisės, emitento pasirinkta informavimo priemonė, organų sudėtis ir funkcijos ir kt.), todėl rekomenduotina aktualią įstatų redakciją nuolat skelbti emitento interneto svetainėje);

h) kitą aktualią informaciją (pranešimus spaudai, viešų pristatymų medžiagą bei kitas naujienas, informaciją apie vykdomus oficialius siūlymus, bendrovės strategiją, sudaromų komitetų nuostatus ir pan.).

II SKYRIUS

PERIODINĖS (METINĖS, PUSMEČIO, TARPINĖS) INFORMACIJOS, ALTERNATYVIŲ VEIKLOS RODIKLIŲ IR PROGNOZIŲ RENGIMO IR ATSKLEIDIMO REKOMENDACIJOS

1. Periodinės (metinės, pusmečio, tarpinės) informacijos, alternatyvių veiklos rodiklių ir prognozių rengimo ir atskleidimo rekomendacijų teisinis reguliavimas

41. Akcinių bendrovių veiklos rezultatai – tai bene viena iš labiausiai laukiamų ir svarbių periodiškai skelbiamos informacijos rūšių, dominančių esamus ir potencialius investuotojus. Ši informacija dažniausiai daro įtaką bendrovės VP kainai ir kartu lemia investuotojų apsisprendimą pirkti ar parduoti turimus VP. Įstatyme, Atskleidimo taisyklėse, ĮFAĮ, ĮGKFAĮ nustatyti atitinkami reikalavimai, užtikrinantys investuotojams bei kitiems rinkos dalyviams galimybę operatyviai ir vienodomis sąlygomis susipažinti su bendrovių, kurių VP yra įtraukti į prekybą AB Nasdaq Vilnius, veiklos rezultatais. Įstatymo 11–14 bei 22 straipsniuose nustatyti emitentų periodinės informacijos atskleidimo reikalavimai išsamiai išdėstyti Atskleidimo taisyklių III skyriuje. Emitentų periodinė informacija rengiama vadovaujantis ĮFAĮ ir (arba) ĮGKFAĮ, taip pat Atskleidimo taisyklių nuostatomis. Atkreiptinas dėmesys, kad emitento teisinę formą ir (arba) veiklą reglamentuojančiuose specialiuose teisės aktuose (pvz., ABĮ, Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatyme, LBĮ ir pan.) gali būti nustatyta papildomų reikalavimų tos teisinės formos emitentui dėl periodiškai skelbiamos informacijos turinio ir jos skelbimo termino. Emitentų veiklos rodiklių atskleidimui taikomos

² Bendrovės akcininkų (fizinį asmenų) asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis Bendrojo duomenų apsaugos reglamento nuostatomis.

³ Bendrovės vadovų (fizinį asmenų) asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis Bendrojo duomenų apsaugos reglamento nuostatomis.

AVR gairių nuostatos. Emitentams rengiant ir atskleidžiant periodinę informaciją taip pat rekomenduojama atsižvelgti į [Nefinansinės informacijos teikimo metodiką](#), kurios nuostatos taikytinos nuo 2018 m. rengiant ir atskleidžiant 2017 finansinių metų informaciją, bei Europos vertybinių popierių rinkų institucijos (toliau – EVPRI) nuolat skelbiamus ir atnaujinamus Klausimų ir atsakymų dokumentus Skaidrumo direktyvos, prospektų bei AVR gairių klausimais (atitinkamai angl. [Questions and answers on Transparency Directive \(2004/109/EC\)](#); angl. [Questions and Answers on the Prospectus Regulation](#), angl. [Questions and Answers on Guidelines on Alternative Performance Measures](#)), kuriuose pateikiama apibendrinta valstybių narių praktika įvairiais informacijos atskleidimo klausimais.

2. Periodinės informacijos rengimo ir atskleidimo rekomendacijos

2.1. Dėl metinės ir pusmečio informacijos

42. Metinės informacijos rinkinį sudaro ir turi būti kartu skelbiami ir teikiama į CRIB šie dokumentai: audituotų metinių finansinių ataskaitų rinkinys, nepriklausomo auditoriaus išvada, atsakingų asmenų patvirtinimas ir metinis pranešimas, socialinės atsakomybės ataskaita, bendrovių valdymo ataskaita, atlygio ataskaita⁴ bei, kai taikoma, kiti dokumentai. Jeigu emitentas privalo sudaryti konsoliduotąsias finansines ataskaitas, kartu turi būti pateikiamos ir atitinkamos konsoliduotosios ataskaitos. Kartu su šiuo dokumentų rinkiniu rekomenduojama skelbti ir kitas akcininkų susirinkimui teikiamas viešas ataskaitas, tokias kaip audito komiteto ataskaita, atlyginimų politikos laikymosi ataskaita ir pan.

43. Skelbiami dokumentai turėtų atitikti emitento atsakingų organų ar asmenų patvirtintų dokumentų turinį ir formą, būti pasirašyti (kai taikoma). Konsoliduotąją socialinės atsakomybės ataskaitą turėtų rengti viešojo intereso įmonės, kurios yra patronuojančiosios įmonės didelės įmonių grupės, kurios vidutinis metinis darbuotojų skaičius viršija 500 ir viršijamas bent vienas iš šių rodiklių: turtas – 24 mln. eurų, grynosios pajamos – 48 mln. eurų.

44. Pusmečio informaciją sudaro pusmečio (pirmųjų 6 finansinių metų mėnesių) finansinių ataskaitų rinkinys (jei emitentas privalo sudaryti konsoliduotąsias finansines ataskaitas, jis gali sudaryti ir skelbti tik konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį), atsakingų asmenų patvirtinimas ir pusmečio pranešimas / konsoliduotasis pusmečio pranešimas, parengtas vadovaujantis Atskleidimo taisyklių III skyriaus nuostatomis. Jeigu emitentas nusprendžia šio laikotarpio finansines ataskaitas audituoti, kartu skelbiama ir pusmečio finansinių ataskaitų auditą atlikusio nepriklausomo auditoriaus išvada.

2.2. Dėl tarpinės (ketvirtinės) ir emitento savo nuožiūra periodiškai skelbiamos (pvz., veiklos rodiklių) informacijos

45. Kaip nurodyta Įstatymo 14 straipsnyje, emitentai gali pasirinkti sudaryti ir tarpinę / konsoliduotąją tarpinę informaciją, kurios sudėtis atitinka TFAS nustatytus reikalavimus, arba skelbti kitą panašią informaciją (**pvz.**, veiklos rodiklius). Emitentui savanoriškai pasirinkus sudaryti visos sudėties, kaip tą nustato TFAS, tarpinę informaciją (3, 9 ir 12 mėnesių), ji taip pat laikytina reglamentuojama informacija, o jos atskleidimui taikomi visi Įstatymo reikalavimai. Ji atskleidžiama kategorijoje „Tarpinė informacija“. Emitentui nusprendus periodiškai skelbti neišsamią tarpinę informaciją arba atskirus veiklos / finansinius rodiklius, ši informacija laikytina viešai neatskleista informacija (kaip ji suprantama Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnyje) ir skelbtina tam skirtoje kategorijoje „Viešai neatskleista informacija“ (Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnis).

2.3. Dėl bendrovių, kurios pasirenka rengti ir skelbti tarpinio laikotarpio rezultatus ir su jais susijusius tarpinio laikotarpio veiklos ir (arba) finansinius rodiklius, ir (arba) ne visą finansinių ataskaitų rinkinį

46. Jei bendrovės pasirenka skelbti ne visą finansinių ataskaitų rinkinį, o tarpinio laikotarpio rezultatus kartu su susijusiais tarpinio laikotarpio veiklos ir (arba) finansiniais

⁴ turės būti rengiama už 2020 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančius ataskaitinius laikotarpius.

rodikliais, ir (arba) kelias finansinių ataskaitų rinkinio ataskaitas, tuomet skelbiamos informacijos formata gali pasirinkti pačios bendrovės, tačiau jų vadovai turi užtikrinti, kad informacija būtų atskleista tokia apimtimi, kokia rengiama, ir kad dalis svarbios informacijos nebūtų žinoma tik bendrovės vadovams ir (arba) su jais glaudžiai susijusiems asmenims. Taip skelbiant tarpinio laikotarpio informaciją, turi būti užtikrinta, kad pateikiama informacija nebūtų klaidinanti. Todėl skelbiant ne visą finansinių ataskaitų rinkinį (**pvz.**, skelbiama tik pelno (nuostolių) ataskaita ir balansas), rekomenduojama aiškiai nurodyti, kad tai nėra visas tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys, kurio sudėtis ir atskleidimo reikalavimai apibrėžti apskaitos standartuose, ir siūloma tokią informaciją vadinti Veiklos ataskaita ar pan. Pasirinkus skelbti tik veiklos rezultatus ir (arba) finansinius rodiklius, ir (arba) dalį ataskaitų iš finansinių ataskaitų rinkinio, turi būti pateikiami ir atitinkamo laikotarpio rezultatų ir (arba) rodiklių bei reikšmingiausių pasikeitimų paaiškinimai. Jei šiame punkte nurodyta informacija rengiama, ji yra laikoma viešai neatskleista informacija, kuri turi būti atskleista viešai nedelsiant. Pažymėtina, kad tokiai informacijai iki jos viešo atskleidimo teisės aktų nustatyta tvarka taikomi Piktnaudžiavimo rinka reglamento 14 straipsnyje nustatyti draudimai.

2.4. Dėl bendrovių, kurios pasirenka neskelbti jokios informacijos, susijusios su tarpinio laikotarpio rezultatais

47. Bendrovės, kurios pasirinko neskelbti jokios informacijos, susijusios su tarpinio laikotarpio rezultatais, turi įvertinti, ar tam tikra tarpinio laikotarpio informacija neturi būti rengiama vidaus ar išorės tikslais (**pvz.**, dėl sudarytų paskolų / kredito linijos sutarčių su finansų įstaigomis, duomenų pateikimo Lietuvos statistikos departamentui arba yra nustatyta prievolė pagal kitus teisės aktus rengti ir (arba) pateikti finansinę informaciją kitiems subjektams).

48. Tarpinė informacija, kaip ji apibrėžta Įstatyme, kuri yra sudaroma vidaus ar išorės tikslais, laikoma viešai neatskleista informacija ir turi būti atskleista viešai nedelsiant nuo jos sudarymo. Bendrovės, kurios sudaro tarpinę informaciją vidaus ar išorės tikslais, bet jos neskelbia viešai, pažeidžia Įstatymo nuostatas. Pažymėtina, kad, be kita ko, tokių bendrovių vadovaujamas pareigas einantiems asmenims galioja Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnio 11 dalyje nustatytas prekybos finansinėmis priemonėmis draudimo laikotarpis.

2.5. Dėl reikalavimų skirtingų veiklos formų emitentams

49. Jeigu emitentu laikomam juridiniam asmeniui jo veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose yra nustatyti trumpesni metinės (pusmečio ar tarpinės) informacijos rengimo / skelbimo terminai arba yra nustatyti specifiniai, papildomi turinio reikalavimai, turi būti laikomasi griežtesniųjų iš jų. **Pavyzdžiui:** uždarojo tipo investicinėms bendrovėms, užsiimančioms specifine kolektyvinio investavimo subjekto veikla, atitinkamuose šių subjektų veiklą reguliuojančiuose teisės aktuose nustatyti specifiniai griežtesni / platesni informacijos atskleidimo reikalavimai, todėl metiniame (pusmečio, tarpiniame) pranešimuose (arba atskirame dokumente / ataskaitoje) papildomai turi būti pateikta ir ši papildoma informacija. Jei pagal ĮFAĮ / ĮGKFAĮ ir kolektyvinio investavimo subjekto veiklą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas reikalaujama atskleisti informacija dubliuojama (prašoma to paties), galima jos nekartoti, tačiau tokiu atveju turi būti pateiktos atitinkamos nuorodos į tuo pat metu paraleliai skelbiamus kitus dokumentus.

2.6. Dėl informacijos metiniame / tarpiniame pranešime dėstymo reikalavimų

50. Informacijos metiniame / tarpiniame pranešime dėstymui taikomi bendrieji Atskleidimo taisyklių reikalavimai. Rengiant nefinansinę informaciją rekomenduojame vadovautis Nefinansinių ataskaitų teikimo metodika. Atskleisdama nefinansinę informaciją, bendrovė nustato, kuri informacija yra reikšminga, remdamasi savo analize, kiek ta informacija svarbi jos pokyčiams, veiklos rezultatams, būklei ir veiklos poveikiui suprasti. Atliekant tokį reikšmingumo vertinimą turėtų būti atsižvelgiama į vidaus ir išorės veiksnius. Dėstant informaciją pranešimuose rekomenduojame:

a) užtikrinti, kad pateikiamos informacijos apimtis / išsamumas būtų pakankami emitento finansinei būklei ir verslui įvertinti, kad būtų aiškiai, konkrečiai ir objektyviai pateikta

kiekvieno informacinio punkto reikalaujama atskleisti informacija. Informacija turėtų atspindėti ne tik teigiamus, bet ir neigiamus (jei tokių yra) emitento veiklos aspektus, nebūti vienašališka, reklaminio pobūdžio ir pan.;

b) dėstant informaciją laikytis metinio / pusmečio pranešimo turinio eiliškumo reikalavimų. Jeigu keliuose skirtinguose punktuose prašoma atskleisti informacija kartojasi, galima jos neperrašyti, bet pateikti atitinkamas nuorodas, nurodant tikslų pranešimo punktą arba finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto pastabą, kuriuose informacija yra pateikta;

c) pateikti tekste vartojamų santrumpų iššifravimą ir rečiau vartojamų sąvokų bei formulių paaiškinimus. Pateikiant informaciją apie nustatytų normatyvų ar reikalavimų vykdymą, nurodant faktinius rezultatus, juos reikėtų palyginti su nustatytais;

d) pateikiant rizikų aprašymą išvardyti visus svarbiausius žinomus rizikos veiksnius, galinčius turėti ar turinčius įtakos emitento finansinei būklei bei veiklos perspektyvoms, didesnę dėmesį skiriant ne bendrųjų, bet specifinių, tik emitento veiklai būdingų rizikų atskleidimui (nurodyti rizikos esmę, galimą poveikį, jeigu taikomos priemonės rizikai suvaldyti ar išvengti, – aprašyti taikomas priemones ir pan.);

e) atskleidžiant įmonės veiklos planus ir prognozes arba nusprendus pateikti alternatyvius veiklos rodiklius, vadovautis atitinkamomis Gairių rekomendacijomis;

f) emitento vidaus kontrolės sistema turi užtikrinti veiklos teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą, rezultatyvumą, skaidrumą, turto apsaugą, strateginių ir kitų veiklos planų įgyvendinimą, informacijos ir ataskaitų patikimumą ir išsamumą ir kt. Todėl, aprašant įmonių grupės vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemų, susijusių su konsoliduotųjų finansinių ataskaitų sudarymu, pagrindinius požymius (ĮGKFAĮ 10 straipsnio 3 dalis), reikėtų nurodyti, kaip yra organizuota įmonių grupės vidaus kontrolė, siekiant, kad konsoliduotosios finansinės ataskaitos būtų parengtos pagal galiojančius teisės aktus ir parodytų tikrą ir teisingą vaizdą. T. y. atskleisti rizikas, kurios yra ar gali atsirasti rengiant konsoliduotąsias finansines ataskaitas (**pvz.**: kaip teisingai išeliminuoti susijusių šalių sandorius ir pan.), kaip jos identifikuojamos ir valdomos, kaip operatyviai ir (arba) koku periodiškumu vidaus kontrolė patikrintų, ar viskas gerai veikia, ir pan. Pateiktina informacija, kas konkrečiai atlieka vidaus kontrolės funkcijas (**pvz.**, audito komitetas, darbuotojas), ir pan.;

g) atskleidžiant informaciją apie reikšmingus emitento tiesiogiai arba netiesiogiai valdomus akcijų paketus, reikšmingais laikyti tiesiogiai arba netiesiogiai valdomus 10 proc. ir didesnius akcijų paketus. Emitentui rekomenduotina, atsižvelgiant į įmonės teisinę formą, veiklos specifiką ar kitus požymius, apibrėžti reikšmingo paketo dydį ir juo vadovautis atskleidžiant informaciją viešai;

h) siekiant periodiškai teikiamos informacijos tęstinumo, papildomai pateikti informaciją apie pagrindinius bendrovės akcininkus, tiesiogiai ar netiesiogiai turinčius daugiau kaip 5 proc. emitento balsavimo teisių, ir pagrindines kartu veikiančių asmenų grupes, pateikiant informaciją apie jų veikimo kartu pagrindą, įvardyti asmenis, nurodyti jų nuosavybės teise valdomus balsavimo teisių paketus ir bendrą grupės balsavimo teisių procentą;

i) nurodyti duomenis, būtinus norint apibrėžti įmonės dydį (maža, vidutinė ar didelė), – vidutinį metinį sąrašinį darbuotojų skaičių, įskaitant asmenis, dirbančius ne visu etatu, sezoninius darbuotojus bei dirbusius ne visus metus.

3. Rekomendacijos dėl preliminarinių veiklos rezultatų

51. Preliminarus bendrovės finansinių metų rezultatas – preliminarus pelnas arba nuostoliai – tai pirminiais skaičiavimais nustatytas, bet dar nepatvirtintas pasibaigusiu finansinių metų rezultatas. Laikytina, kad preliminarus finansinių metų veiklos rezultatas nustatomas ne vėliau kaip tuo laiko momentu, kai specialisto parengtą pelno (nuostolių) ataskaitos projektą pasirašo (ar kitu būdu nustatytam preliminariam veiklos rezultatui pritaria) įmonės vadovas (arba valdyba, jeigu taip nustatyta emitento vidaus tvarkos taisyklėse). Nustatytas preliminarus veiklos rezultatas laikytinas viešai neatskleista informacija, todėl turėtų būti atskleidžiamas viešai nedelsiant po jo nustatymo, net ir tuo atveju, jeigu dar nėra parengtas visas finansinių ataskaitų rinkinys. Emitentas turėtų imtis priemonių, kad nustatyti preliminarūs veiklos rezultatai kuo greičiau, nelaukiant nustatytų terminų pabaigos, pasiektų investuotojus.

52. Konsoliduotąsias finansines ataskaitas rengiantis emitentas, skelbiantis preliminarinius metinius rezultatus, turėtų paskelbti savo ir grupės veiklos rezultatus (pelną

arba nuostolius), nurodydamas, ar tai dydžiai iki mokesčių, ar po jų. Papildomai gali būti skelbiamas preliminarus grynasis pelnas (nuostoliai). Šiuo atveju turi būti konkrečiai nurodyta, koks pelnas skelbiamas.

53. Jeigu paskelbus preliminarinius veiklos rezultatus išaiškėja, kad padaryta klaidų, ir rezultatai yra perskaičiuojami, po taisymo jie turi būti skelbiami iš naujo paaiškinant taisymo priežastį.

54. Praktikoje pasitaiko atvejų, kai vengiama ar atidėliojama viešai skelbti neigiamus preliminarinius veiklos rezultatus ar įvykius, turinčius ar vėliau turėsiančius neigiamos įtakos bendrovės galutiniams veiklos rezultatams ir skelbtų prognozių vykdymui. Tačiau laiku ir tinkamai atskleista net ir neigiama informacija rodo bendrovės vadovų atvirumą ir sąžiningumą investuotojų atžvilgiu, skatina pasitikėjimą emitentu ir jo vadovais, užkerta kelią gandų skleidimui bei klaidinančio įspūdžio apie bendrovės finansinę padėtį sudarymui. Skelbiant tokius rezultatus, kartu gali būti nurodyta, kokių priemonių imtasi ar bus imamasi susidariusiai padėčiai ištaisyti.

55. Išskirtiniais atvejais, kai dėl objektyvių ir ne nuo bendrovės priklausančių priežasčių reikiama informacija negali būti paskelbta laiku, turi būti pateiktas pranešimas su nurodytomis vėlavimo priežastimis ir tikėtina informacijos paskelbimo data (**pvz.**, jeigu emitentas yra grupėje, kurios rezultatai yra konsoliduojami ir skelbiami visos grupės vienu metu ar kt.).

4. Rekomendacijos dėl alternatyvių veiklos rodiklių

56. Atskleisdami reikalaujamą informaciją metiniame ar pusmečio pranešime (**pvz.**, Finansinių ir nefinansinių veiklos rezultatų analizė), emisijos prospekte (**pvz.**, Atrinkta finansinė informacija), pranešimuose apie viešai neatskleistą informaciją ar kitame dokumente, emitentai dažnai skelbia pasirinktus veiklos ar finansinius rodiklius. Tokie rodikliai vadinami alternatyviais veiklos rodikliais (angl. *Alternative performance measures*; toliau – AVR). Tai finansiniai rodikliai, kuriais vertinama buvusi ar būsima emitento finansinė veikla, finansinė padėtis arba grynujų pinigų srautai, išskyrus finansinius rodiklius / dydžius, kurie tiesiogiai pateikiami emitento parengtose finansinėse ataskaitose (**pvz.**, pajamos, pelnas, nuostoliai ir pan.). Tačiau tokie AVR įprastai nustatomi / apskaičiuojami iš finansinėse ataskaitose pateiktų duomenų. Tinkamai naudojami ir pateikiami, šie rodikliai gali suteikti investuotojams atitinkamos papildomos informacijos ir kai kuriais atvejais padėti geriau suprasti įmonės finansinę padėtį ir veiklos strategiją. AVR pavyzdžiu galėtų būti EBITDA, t. y. pelnas iki palūkanų, mokesčių, nusidėvėjimo ir amortizacijos išskaičiavimo, EBITDA marža (EBITDA / Pardavimai ir paslaugos), grynojo pelningumo rodiklis (Grynasis pelnas / Pardavimai ir paslaugos) ir kt. Tačiau AVR nelaikomi tokie nefinansiniai rodikliai, kaip darbuotojų skaičius, nuvažiuoti kilometrai, pagamintų detalių skaičius, įsigytų finansinių priemonių skaičius / vertė ir pan.

57. Kai emitentas nusprendžia skaičiuoti ir viešai atskleisti AVR, nepriklausomai nuo to, kokiame dokumente tai daroma (prospekte, ataskaitoje, pranešime ar kt.), jų atskleidimui taikomos Atskleidimo taisyklių nuostatos, pagal kurias emitentai privalo atsižvelgti į EVPRI paskelbtas AVR gaires, kuriose nustatyti jų atskleidimo principai, – turi būti pateiktas AVR apibrėžimas ir apskaičiavimo tvarka (su kokiais finansinių ataskaitų straipsniais jis susijęs / apskaičiuojamas), paaiškintas AVR naudojimas (kodėl jis naudojamas konkretaus emitento veiklai apibūdinti), pateikti atitinkami lyginamųjų laikotarpių AVR.

58. Pasirinkti skelbti AVR turi būti skelbiami nuosekliai, periodiškai, o nusprendus jų skelbimo atsisakyti arba vienus rodiklius pakeisti kitais, turi būti paaiškintos atsisakymo priežastys – kuo naujai pasirinkti rodikliai, emitento nuomone, geriau atspindės emitento finansinę būklę. Skelbiant AVR, svarbu yra tinkamai juos apibrėžti, paaiškinti jų atskleidimo / naudojimo priežastis ir pateikti apskaičiavimus. Siekiant, kad pranešimai / teikiama informacija nebūtų per daug ilga, rekomenduojama rodiklių apibrėžimus, paaiškinimus dėl rodiklių naudojimo, apskaičiavimus pateikti emitento interneto svetainėje, o pačiame pranešime – nurodyti tikslią nuorodą. Jeigu apibrėžimai ir apskaičiavimai pateikti metinėse ar tarpinėse ataskaitose, tokiu atveju nepakanka bendros nuorodos į paskelbtas ataskaitas, t. y. rekomenduojama investuotojams nurodyti, kokiame konkrečių ataskaitų skyriuje, pastraipoje ar puslapyje galima būtų rasti šią informaciją. Rekomenduojama, kad rodikliai, pateikti emitento vidinėse valdymo ataskaitose, sutaptų su viešai skelbiama rodikliais. Pateikiant AVR, turėtų būti paaiškinamos rodiklių pateikimo rinkai priežastys, pateikta analizė, kodėl būtent šie rodikliai yra reikšmingi bendrovės veikloje ir kodėl jie geriausiai atspindi įmonės

veiklos rezultatus. Bendrovė apibrėždama naudojamą rodiklį nurodo, kodėl, jos manymu, yra reikšminga pateikti rodiklį rinkai, – pavyzdžiui, laisvojo pinigų srauto rodiklis geriausiai atspindi investicinės bendrovės veiklos rezultatus, parodo galimybes investuoti, paskirstyti laisvas lėšas, sumažinti skolą ir pan.

5. Rekomendacijos dėl prognozių rengimo ir skelbimo

59. Veiklos rezultatų prognozė yra suprantama kaip bendrovės veiklos rezultato – pelno (nuostolių) arba kitų bendrovės veiklos rodiklių prognozė. Pelno prognozė – tai formuluotė, tiesiogiai arba netiesiogiai nurodanti einamojo finansinio laikotarpio ir (arba) po jo einančių finansinių laikotarpių tikėtino pelno ar nuostolių dydį arba didžiausias bei mažiausias jų ribas arba pateikianti duomenų, kuriais remiantis galima apskaičiuoti šį būsimo pelno ar nuostolių dydį, įskaitant atvejus, kai konkretus skaičius neminimas ir kai žodis „pelnas“ nevartojamas. Be pelno rodiklio, emitentas gali prognozuoti ir kitus rodiklius, apibūdinančius veiklos tendencijas (pardavimus, atsargas, išlaidas, įsipareigojimus ir pan.), t. y. tą informaciją, kuri pateikiama jo finansinėse ataskaitose ir (arba) metiniame / pusmečio pranešime. Prognozių rengimui ir atskleidimui taikomi AVR gairių reikalavimai, taip pat rengiant prognozes atsižvelgtina ir į atitinkamas 2005 m. sausio mėnesį paskelbtų [EVPRI rekomendacijų dėl nuoseklaus Komisijos reglamento \(EB\) Nr. 809/2004 dėl prospektų įgyvendinimo](#) (CESR/05-054b) su paskutiniais EVPRI atnaujinimais (ESMA/2013/319) nuostatas bei prospektų klausimų ir atsakymų dokumentą.

5.1. Prognozių pavyzdžiai

60. Jeigu emitentas viešai skelbtinoje / skelbiamoje informacijoje tiesiogiai arba netiesiogiai nurodo finansinių laikotarpių tikėtino pelno ar nuostolių dydžius arba jų didžiausias ar mažiausias ribas, pateikia kitus duomenis, apibūdinančius numatomas veiklos tendencijas (**pvz.**, informaciją apie planuojamus mokėti dividendus ir pan.), arba duomenis, kuriais remiantis galima nesunkiai apskaičiuoti būsimo pelno ar nuostolių dydį bei kitus rodiklius, tokia informacija taip pat laikoma pelno prognoze, kurios atskleidimui taikomos viešai neatskleistos informacijos atskleidimo nuostatos. Tokios informacijos **pavyzdžiai**: „Mes manome, kad šių metų pelnas bus dvigubai didesnis nei praėjusiųjų.“; „Sėkminga metų pradžia leidžia tikėtis, kad šių metų pelnas bus tarp 10 ir 15 mln. eurų“; „Mes tikimės, kad šių metų apyvarta išliks tokia pati, o metų EBITDA marža padidės 5 proc.“. Tačiau vien teiginiai „Mes tikimės, kad įmonės pardavimai / pajamos nukris iki 3 mln.“ arba „Tikėtina, kad apyvarta išaugs 5 proc.“ ir pan. priklausomai nuo konteksto gali būti nelaikomi pelno prognoze, jeigu nėra nurodytas ir neaiškus finansinis laikotarpis, apie kurio pokyčius kalbama, pajamų kritimas ar augimas nebūtinai lemia nuostolių arba pelno atsiradimą ir pan. Bet kuriuo atveju, atskleidžiant informaciją reikėtų vengti netikslių, neaiškių ar nevienareikšmiškai suprantamų teiginių.

5.2. Dėl reikalavimų pateikiant prognozuojamus rodiklius

61. Kaip ir pasirinkti skelbti AVR, taip ir prognozuojami rodikliai turėtų būti:

a) suprantami investuotojui, t. y. neturėtų būti pernelyg sudėtingi;
 b) patikimi, t. y. viešai skelbiami, prognozuojami rodikliai turi būti nustatyti remiantis išsamia bendrovės ankstesnių laikotarpių veiklos rezultatų analize, jos apskaitos politika ir veiklos strategija, pasirinkta atsižvelgiant į bendrovės planus, padėtį rinkoje bei jos perspektyvas, veiklos riziką, teisinės ar mokestinės aplinkos pokyčius, numatomus finansinės veiklos (numatomi įsigijimai ar netekimai, įsipareigojimai trečiosioms šalims ir t. t.) ar technologinius pokyčius bei kitus veiksnius;

c) palyginami, t. y. turi būti apskaičiuoti taip, kad juos būtų galima palyginti su atitinkamais bendrovės istorinės finansinės informacijos duomenimis arba duomenimis, parengtais remiantis istorine finansine informacija bei vėliau nustatytais ir skelbiamais faktiniais duomenimis. Prognozės turi būti rengiamos ir skelbiamos nuosekliai (tuo pačiu nusistatytu periodiškumu) ir taip, kad jas būtų galima palyginti su anksčiau skelbtomis prognozėmis;

d) aktualūs, t. y., siekiant išvengti galimo pasinaudojimo viešai neatskleista informacija, preliminarūs veiklos rezultatai turi būti skelbiami nedelsiant po jų nustatymo,

nelaukiant teisės aktuose nurodyto skelbimo termino pabaigos, o jeigu skelbiamos veiklos prognozės, jos turi būti skelbiamos tokiu metu, kad galėtų daryti įtaką ekonominiams investuotojų sprendimams.

62. Skelbiant pelno iki mokesčių apskaičiavimo prognozę ar preliminarų pelno iki mokesčių rezultatą, papildomai turėtų būti atskleidžiama tikėtina mokesčių įtaka tais atvejais, kai bendrovei taikomi išskirtiniai mokesčiai, ir tais atvejais, kai galima numatyti, kad jie bus neįprastai dideli ar neįprastai maži.

63. Viešai skelbiant nepriklausomų auditorių patikrintas veiklos prognozes, faktas, kad jos yra patikrintos auditorių, turi būti aiškiai nurodytas pranešime – reikia pateikti nepriklausomų auditorių nuomonę arba nurodyti šį faktą ir duoti nuorodą į auditorių išvadą. Jeigu prognozė auditorių netikrinta, tą ir nurodyti.

5.3. Dėl prognozių tikslinimo

64. Rekomenduotina periodiškai peržiūrėti paskelbtas prognozes ir, esant būtinybei, patikslinti jas bent emitentui skelbiant pusmečio veiklos rezultatus. **Pavyzdžiui**, paskelbtiems duomenims gali turėti įtakos reikšmingi kitų įmonių įsigijimai ar netekimai, teisminių ginčų baigtis, stichinės nelaimės, aktualių teisės aktų pasikeitimas, pastebėtos reikšmingos klaidos ir t. t. Rekomenduotina, kad bendrovė tokiu atveju pateiktų trumpą pranešimą apie prognozių vykdymą, nurodydama, kokie nenumatyti veiksniai neleido pasiekti užsibrėžtų rezultatų (arba juos viršyti), kokių ketinama imtis priemonių, kokių rezultatų tikimasi laikotarpio pabaigoje ir pan. Jeigu bendrovės faktiniai rezultatai reikšmingai skiriasi nuo prognozuotųjų (**pvz.**, metų pradžioje prognozuojamas metinis pelnas, tačiau po pusmečio vis dar dirbama nuostolingai), tačiau bendrovė mano, kad prognozės keisti nereikia, ji turi pateikti paaiškinimą, kodėl prognozė netikslinama, kokie veiksniai, jos manymu, turės daugiausia įtakos tokiems bendrovės metiniams rezultatams. Tačiau, jeigu po to, kai paskelbus planuojamus veiklos rodiklius emitento prognozė pasikeičia, prielaidos, kuriomis buvo grindžiamos paskelbtos prognozės, negali būti įgyvendintos arba emitentas mano, kad faktinis ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatas skirsis nuo paskelbtų prognozių daugiau kaip 10 proc. (dydis gali priklausyti nuo emitento veiklos pobūdžio, pasirinkimo ir kitų aplinkybių) arba atitinkamai reikšmingai keisis kitas prognozuotas rodiklis, emitentas turėtų nedelsdamas paskelbti pranešimą („Viešai neatskleista informacija“) ir patikslinti prognozę, taip pat paaiškinti tokio nukrypimo priežastis.

65. Prognozių vykdymo rezultatai gali būti skelbiami tiek atskiru pranešimu apie viešai neatskleistą informaciją, tiek kartu su tarpinio laikotarpio finansinėmis ataskaitomis.

66. Jeigu emitento metų prognozėje (plane) emitentą kontroliuojančio asmens (**pvz.**, valstybės) nustatyti dydžiai nepriklausomai nuo faktinių rezultatų negali būti koreguojami, į tai turėtų būti atkreipiamas investuotojų dėmesys tiek informaciniame pranešime prognozės paskelbimo metu, tiek vėliau – informuojant apie tarpinius tos prognozės rodiklių vykdymo rezultatus.

5.4. Dėl informacijos apie emitento veiklos perspektyvas ir planus metiniame / tarpiniame pranešime

67. Rengiant metinius / tarpinius pranešimus, atsižvelgiant į IFAĮ, IGTKFAĮ bei Atskleidimo taisyklių reikalavimus, emitentų prašoma pateikti įmonės / grupės veiklos planus ir prognozes. Jeigu emitentas tokių planų ar prognozių nerengia ir neturi, reikalavimas neturi būti suprantamas kaip pareiga parengti išsamias, pirmiau nurodytą apibrėžimą atitinkančias įmonės ateinančio ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatų prognozes. Tokiais atvejais pateiktina informacija, kuri padėtų investuotojams susidaryti bendrą vaizdą, kokia kryptimi ateinančiais metais bus plėtojama įmonės veikla, kam įmonė skirs daugiausia dėmesio, kokių projektų bus atsisakoma, kokie nauji projektai bus įgyvendinami, kokias naujas paslaugas ar prekes planuojama išleisti į rinką, planuojamos investicijos, numatomi įvykiai, galintys turėti įtakos įmonės veiklai (nauji teisės aktų projektai, galintys daryti įtaką įmonės veiklai, gamybos / gavybos kvotų didinimas / mažinimas), ir pan.

Pavyzdžiui, 2019 m. bendrovė planuoja aktyviai plėtoti ekologiškų gaminių pardavimą bei bendradarbiavimą su aukštos gaminių kokybės ir naujausių technologijų reikalaujančiais klientais. Taip pat bendrovė planuoja plėsti tiesioginį bendradarbiavimą su Pietryčių Azijos tiekėjais ir taip užsitikinti pagrindinių žaliavų tiekimą žemesnėmis kainomis.

68. Praktikoje pasitaiko atveju, kai emitentas, nors ir nesudarinėja visuomenei skirtų ir viešai skelbiamų prognozių, tačiau, planuodamas savo ūkinę veiklą, sudaro arba gauna iš kontroliuojančių akcininkų (**pvz.**, valstybės ar savivaldybės) tam tikrus planus. Dažnai tokie priskirti veiklos planai emitentų yra laikomi vidiniais ir viešai neskelbiami. Tokiu atveju emitentas, turėdamas viešai neatskleistos informacijos, nuolat rizikuoja, kad asmenys, dalyvaujantys bendrovės valdyme ar priimančys strateginius sprendimus jos atžvilgiu ir žinantys planuojamus rodiklius, gali vienokiu ar kitokiu būdu juos atskleisti ar jais neteisėtai pasinaudoti investuotojams priimant investicinius sprendimus. Teisingiausias ir tinkamiausias būdas siekiant išvengti netinkamo viešai neatskleistos informacijos atskleidimo ir kartu investuotojų klaidinimo – valstybės ar savivaldybių kontroliuojami emitentai, gavę kontroliuojančio akcininko nustatytas veiklos prognozes (planus), jas iš karto paskelbia viešai.

69. Jei emitentas rengia konsoliduotąsias finansines ataskaitas, jo rengiamos ir skelbiamos prognozės visų pirma turėtų apimti visos įmonių grupės prognozuojamus duomenis, tačiau papildomai gali būti skelbiamos ir atskiros emitento prognozės – tuo atveju, skelbiant informaciją apie faktinį prognozių vykdymą, turi būti pateikiami atitinkamai grupės (ir emitento) duomenys.

5.5. Dėl prognozių, kurios nelaikytinos viešai neatskleista informacija

70. Jeigu emitentas sudaro veiklos prognozes, skirtas tik savo vidaus reikmėms, jis turėtų tokias prognozes įvertinti pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnyje nustatytus viešai neatskleistos informacijos požymius. Jeigu veiklos prognozės neturi viešai neatskleistos informacijos požymių, jų atskleisti neprivaloma. Tačiau, jeigu sudarytos veiklos prognozės atitinka viešai neatskleistos informacijos požymius, jos turi būti nedelsiant atskleistos nustatyta viešai neatskleistos informacijos skelbimo tvarka. Emitentas gali pasinaudoti Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio 4-5 dalyse numatyta teise atidėti tokios informacijos atskleidimą, jeigu emitentas užtikrina nustatytas sąlygas – išlaiko informacijos konfidencialumą, o informacijos nepaskelbimas nesuklaidins investuotojų ir tenkinamos kitos Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnyje nustatytos sąlygos (plačiau žr. skyriuje dėl viešai neatskleistos informacijos atskleidimo atidėjimo). Jeigu emitentas, sudaręs vidaus veiklos prognozes (planus), kurios atitinka viešai neatskleistos informacijos požymius, ir atidėjęs jų atskleidimą, neužtikrina jų konfidencialumo ir informacija patenka į spaudą ar kitą informacijos šaltinį, ją viešai pakomentuoja bendrovės atstovai ar tretieji asmenys, tokia informacija privalo būti nedelsiant paskelbta nustatyta viešai neatskleistos informacijos skelbimo tvarka.

III SKYRIUS VEŠAI NEATSKLEISTOS INFORMACIJOS RENGIMO IR ATSKLEIDIMO REKOMENDACIJOS

1. Teisinis reguliavimas

71. [Piktnaudžiavimo rinka reglamente](#) nustatytas draudimas prekiauti VP naudojantis viešai neatskleista informacija ir neteisėtai atskleisti viešai neatskleistą informaciją bei nustatyti informacijos atskleidimo apribojimai ir draudimai, susiję su finansinėmis priemonėmis, kuriomis prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, daugiašalėje ar organizuotoje prekybos sistemoje. Be bendrųjų piktnaudžiavimo rinka prevencijos reikalavimų, Piktnaudžiavimo rinka reglamente nustatyta daug svarbių informacijos atskleidimo ir jos valdymo reikalavimų.

72. Aktualios teisės normos: Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7, 17 straipsnis, [Įstatymo](#) 23 straipsnis, [Atskleidimo taisyklių](#) 51–54 punktai. Techninės viešai neatskleistos informacijos tinkamo atskleidimo priemonės, įskaitant viešai neatskleistos informacijos skleidimo principus, pranešimo turinio ir viešai neatskleistos informacijos skelbimo emitento interneto svetainėje reikalavimus, ir viešai neatskleistos informacijos atskleidimo atidėjimo priemonės nustatytos [Komisijos įgyvendinimo reglamente \(ES\) 2016/1055](#). EVPRI parengė ir paskelbė [Gaires dėl atidėto VNI atskleidimo](#), pagal kurias nustatomas nebaigtinis orientacinis teisėtų emitentų interesų, dėl kurių būtų galimas viešai neatskleistos informacijos atidėjimas, ir atveju, kai atidėjus viešai neatskleistos informacijos atskleidimą visuomenė būtų

suklaidinta, sąrašas (EVPRI 2016 m. spalio 20 d. Gairės dėl PRR. [Atidėtas viešai neatskleistos informacijos atskleidimas](#) (ESMA/2016/1478).

2. Viešai neatskleistos informacijos požymiai

73. Viešai neatskleista informacija apibrėžta Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnyje. Pagal šio straipsnio 1 dalies a punktą, tai – konkretaus pobūdžio informacija, kuri nėra atskleista viešai, kuri tiesiogiai ar netiesiogiai susijusi su vienu ar daugiau emitentų arba viena ar daugiau finansinių priemonių ir kuri, ją atskleidus viešai, galėtų turėti didelio poveikio tų finansinių priemonių kainoms ar su jomis susijusių išvestinių finansinių priemonių kainai. Taip pat, pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnio 4 dalį, – tai informacija, kuria sumanus investuotojas būtų linkęs pasinaudoti priimdamas sprendimus dėl investicijų.

74. Taigi, Piktnaudžiavimo rinka reglamente nustatyti keturi viešai neatskleistos informacijos požymiai. Tokia informacija:

- 1) yra konkretaus pobūdžio;
- 2) nėra atskleista viešai;
- 3) yra tiesiogiai ar netiesiogiai susijusi su emitentu arba tam tikra finansine priemone; ir
- 4) ją atskleidus viešai galėtų turėti didelio poveikio tų finansinių priemonių kainai.

2.1. Konkretaus pobūdžio informacija

75. Pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnio 2 dalį, konkretaus pobūdžio informacija yra tokia informacija, kurioje nurodomas įvykis, kuris jau įvyko ar kuris, kaip galima pagrįstai tikėtis, įvyks, ir kuri yra pakankamai tiksli, kad būtų galima daryti išvadą dėl galimo tokių aplinkybių ar įvykio poveikio finansinių priemonių kainoms. Kad viešai neatskleista informacija būtų laikoma konkretaus pobūdžio informacija, pakanka nustatyti aplinkybes, kurios yra arba pagrįstai gali atsirasti, arba įvykį, kuris įvyko arba pagrįstai gali įvykti, kad būtų galima padaryti išvadą dėl galimos šių aplinkybių ar įvykio įtakos finansinių priemonių kainai. Pažymėtina, kad jei viešai neatskleista informacija yra susijusi su procesu, kuris vyksta etapais, informacija apie kiekvieną etapą taip pat gali būti laikoma konkretaus pobūdžio informacija.

1 pavyzdys

Informaciją apie pradėtas derybas dėl būsimo emitento veiklai reikšmingo sandorio sudarymo arba apie tam tikrų asmenų teikiamą oficialų siūlymą būtų galima laikyti konkretaus pobūdžio informacija, nepaisant to, kad emitento veiklai reikšmingas sandoris gali būti ir nesudarytas arba pateiktas oficialus siūlymas gali būti ir neįgyvendintas.

2 pavyzdys

Informacija apie teisminius ginčus – net jeigu byloje, kurioje emitentas yra šalimi, o bylos baigtis gali turėti įtakos emitento veiklai, lemti tam tikrų pareigų akcininkų ar kreditorių atžvilgiu atsiradimą ir pan., teismo priimtas sprendimas gali būti skundžiamas, t. y. nėra galutinis, apie jį turi būti paskelbta laikantis viešai neatskleistos informacijos skelbimo reikalavimų.

76. Kad informacija būtų laikoma konkretaus pobūdžio, nebūtina, kad ji būti išsami. **Pavyzdžiui**, informacija apie ketinamą teikti oficialų siūlymą gali būti laikoma konkrečia informacija net ir tada, kai oficialaus siūlymo teikėjas dar neapsisprendė dėl kainos arba kitų siūlymo sąlygų arba dar negavo reikiamų institucijų leidimų ir pan.

2.2. Informacija nėra atskleista viešai

77. Kol informacija nėra viešai atskleidžiama (paskelbiama ir perduodama saugoti) Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnyje, Įstatymo 23 straipsnyje ir Atskleidimo

taisyklėse nustatyta tvarka, laikoma, kad ji yra viešai neatskleista informacija. Atkreiptinas dėmesys į šiuos aspektus:

a) Siekiant užtikrinti, kad viešai neatskleista informacija būtų paskelbta taip, kad visuomenė galėtų greitai ją gauti ir visiškai, teisingai ir laiku įvertinti, pranešimai apie viešai neatskleistą informaciją turi būti skelbiami laikantis Atskleidimo taisyklių II skyriaus II-III skirsniuose nustatytų reikalavimų (taip pat žiūrėti skyrių dėl reglamentuojamos informacijos skelbimo rekomendacijų). Nepriklausomai nuo to, kad tam tikra viešai neatskleista informacija paskelbiama oficialiuose leidiniuose, pavyzdžiui, kompetentingų institucijų interneto svetainėse, pareiga atskleisti šią informaciją nustatyta viešai neatskleistos informacijos skelbimo tvarka neišnyksta.

b) Emitentas, kurio buveinės valstybė narė yra Lietuvos Respublika ir kurio VP leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje vienoje ar keliuose valstybėse narėse, taip pat jeigu emitento buveinės valstybė narė yra ne Lietuvos Respublika, tačiau emitento finansinėmis priemonėmis yra leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje tik Lietuvos Respublikoje, arba asmenims, kurie kreipėsi dėl VP įtraukimo į prekybą reguliuojamoje rinkoje Lietuvoje be emitento sutikimo, taikomas reikalavimas pranešimus apie viešai neatskleistą informaciją įkelti į CRIB (Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio 1 dalis). Emitentai, kurių VP prekiaujama, leidžiama prekiauti ar dėl kurių yra pateiktas prašymas leisti prekiauti Lietuvos Respublikoje veikiančioje daugiašalėje prekybos sistemoje, taip pat tie, kurių finansinėmis priemonėmis prekiaujama Lietuvos Respublikoje veikiančioje organizuotoje prekybos sistemoje, pranešimus apie viešai neatskleistą informaciją gali (neprivalo) įkelti į CRIB.

c) Visi emitentų pranešimai apie viešai neatskleistą informaciją, kurią privaloma atskleisti, skelbiami emitento interneto svetainėje ne trumpiau kaip 5 m. Pats emitentas turi užtikrinti, kad pranešimai apie viešai neatskleistą informaciją oficialioje interneto svetainėje būtų pasiekiami bent penkerius metus (Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio 1 dalis).

78. Iki tinkamai paskelbdamas viešai neatskleistą informaciją emitentas privalo užtikrinti šios informacijos konfidencialumą. Atsižvelgiant į tai, rekomenduotina turėti ir taikyti viešai neatskleistos informacijos skelbimo tvarkos aprašus, kurie užtikrintų, kad tokia informacija būtų paskelbta ir saugoma laikantis teisės aktų reikalavimų.

2.3. Tiesiogiai ar netiesiogiai su emitentu ar jo išleistomis finansinėmis priemonėmis susijusi informacija

79. Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta emitento pareiga nedelsiant informuoti visuomenę apie viešai neatskleistą informaciją, tiesiogiai susijusią su tuo emitentu, tačiau siekiant užkirsti kelią galimybei neteisėtai pasinaudoti viešai neatskleista informacija (tiek tiesiogiai, tiek ir netiesiogiai susijusia su emitentu ar jo finansinėmis priemonėmis), emitentui rekomenduojama nedelsiant atskleisti visą, taip pat ir netiesiogiai su emitentu ar jo finansinėmis priemonėmis susijusią, jam žinomą viešai neatskleistą informaciją.

80. **Tiesiogiai su emitentu susijusia** viešai neatskleista informacija, priklausomai nuo emitento dydžio, veiklos pobūdžio, kitų veiksnių, gali būti laikoma:

1) emitento visuotinio akcininkų susirinkimo šaukimas, siūloma darbotvarkė, parengti sprendimų projektai;

2) įgaliotų emitento organų siūlomi ir (arba) priimti sprendimai: keisti įstatinio kapitalo dydį, keisti VP charakteristikas, pirkti savas akcijas, išleisti VP, mokėti dividendus, pateikti reguliuojamos rinkos operatoriui paraišką įtraukti emitento VP į prekybą reguliuojamoje rinkoje ar išbraukti VP iš prekybos reguliuojamoje rinkoje, keisti emitento valdymo organų narius, reorganizuoti, pertvarkyti arba likviduoti emitentą, kreiptis į teismą dėl bankroto bylos emitentui iškelimo, keisti audito įmonę, jungtis į koncernus ar konsorciumus arba prisijungti prie jų ar atsiskirti nuo jų, steigti filialą arba patronuojamąją įmonę, keisti pagrindinės veiklos pobūdį ir kita;

3) emitento išleistų VP suteikiamų teisių pa(si)keitimas;

4) emitento akcininkų, turinčių reikšmingus (**pvz.**, virš 10 proc.) VP, suteikiančių balso teises, paketus, pasikeitimas;

5) emitento akcininkų ketinimas teikti privalomą ar savanorišką oficialų siūlymą;

6) įgytos naujos licencijos, patentai, registruoti prekių ženklai;

- 7) Lietuvos Respublikos įgaliotų institucijų sprendimas pripažinti emitentą nemokiu, apriboti emitento veiklą, sustabdyti ar panaikinti pagrindinės veiklos licenciją;
- 8) informacija apie Lietuvos Respublikos įgaliotų institucijų emitento atžvilgiu atliekamus tyrimus, patikrinimus ir taikytas poveikio priemones (jei informacija apie tyrimą emitentui yra žinoma ir nėra konfidenciali);
- 9) Lietuvos Respublikos įgaliotų institucijų sprendimas pripažinti stambų emitento skolininką nemokiu;
- 10) Lietuvos Respublikos įgaliotų institucijų sprendimas uždrausti atlikti operacijas su emitento turtu arba sprendimas areštuoti emitento turtą;
- 11) teismo sprendimas iškelti emitentui bankroto bylą arba kreditorių susirinkimo nutarimas dėl emitento bankroto procedūros neteisminio nagrinėjimo;
- 12) informacija apie teisinius ginčus, kuriuose emitentas yra bylos šalimi (**pvz.**, ginčai su emitento akcininkais, kreditoriais ir pan.), kiti teismo priimti sprendimai ar nutartys, turintys ar galintys turėti įtakos emitento veiklai, veiklos rezultatui, turtui ar finansinei būklei;
- 13) preliminarus ataskaitinio laikotarpio emitento veiklos rezultatas ir veiklos prognozės, jei jos sudaromos; jeigu finansinėse ataskaitose nurodytas rezultatas skiriasi nuo paskelbto preliminarus rezultato arba jeigu paaiškėja, kad prognozuojamas veiklos rezultatas skirsis nuo paskelbtų prognozių daugiau kaip 10 proc., – tokio nukrypimo priežastys;
- 14) emitento įstatinio ar nuosavo kapitalo sumažėjimas daugiau, negu numatyta teisės aktuose arba nustatyta emitento veiklos priežiūrą vykdančios institucijos;
- 15) situacija, kai emitento mokėtinų sumų ir įsipareigojimų suma gerokai viršija nuosavo kapitalo dydį, taip pat žymus to viršijimo pasikeitimas;
- 16) emitento – finansų įstaigos ir draudimo ar perdraudimo įmonės – atitinkamų priežiūros institucijų nustatytų likvidumo, kapitalo, mokumo, kitų reikalavimų nevykdymas;
- 17) emitento didelės vertės turto (palyginti su įstatinio kapitalo dydžiu) perleidimo sutarčių sudarymas, nutraukimas, pripažinimas negaliojančiomis, kitokia jų pabaiga ar vykdymo sustabdymas;
- 18) reikšmingų sutarčių (pirkimo–pardavimo, kreditavimo ir kitų), turinčių ar galinčių turėti esminės įtakos emitento veiklai, veiklos rezultatui, turtui ar finansinei būklei, sudarymas, nutraukimas, pripažinimas negaliojančiomis, kitokia jų pabaiga ar vykdymo sustabdymas;
- 19) didelės emitento turto dalies įkeitimo ar nuomos sutarčių sudarymas, nutraukimas, pripažinimas negaliojančiomis, kitokia jų pabaiga ar vykdymo sustabdymas;
- 20) didesnės negu 1/20 emitento turto dalies panaudojimas kitų asmenų prievolių įvykdymui garantuoti ar laiduoti, taip pat garantavimo ar laidavimo sutarčių nutraukimas, pripažinimas negaliojančiomis, kitokia jų pabaiga ar vykdymo sustabdymas;
- 21) išskirtiniai verslo sandoriai tarp emitento ir su juo susijusių asmenų;
- 22) kitų įmonių akcijų paketo įsigijimas ar netekimas, kitų įmonių akcijų paketo įsigijimo ar perleidimo sandorių nutraukimas, pripažinimas negaliojančiais, kitokia jų pabaiga ar vykdymo sustabdymas;
- 23) stichinės nelaimės ir socialiniai neramumai (streikai, gaisrai ir pan.), darantys tiesioginę įtaką emitento veiklai;
- 24) naujų metinių audituotų finansinių ataskaitų paskelbimas;
- 25) reikšmingas pirmiau paskelbtų pelno prognozės arba preliminarus pelno pa(si)keitimas;
- 26) emitento kontrolės pasikeitimas;
- 27) gautas asmens ketinimas teikti oficialų siūlymą;
- 28) reikšmingas apyvartinio kapitalo pokytis (tampa pakankamas arba nepakankamas esamiems emitento įsipareigojimams vykdyti);
- 29) sprendimas kreiptis į kitas reguliuojamas rinkas dėl VP įtraukimo;
- 30) naujo svarbaus įsipareigojimo prisiėmimas;
- 31) kiti įvykiai.
81. Toliau pateikiami pavyzdžiai, bet atkreiptinas dėmesys į tai, kad ne visi juose nurodyti atvejai laikytini viešai neatskleista informacija.

1 pavyzdys

Informacija apie tai, kad emitento mokėtinų sumų ir įsipareigojimų suma gerokai viršija nuosavo kapitalo dydį. Ši informacija taip pat laikytina tiesiogiai su emitentu susijusia viešai neatskleista informacija, todėl, pirma, galioja draudimas ja naudotis, antra, atsižvelgiant į emitento dydį, veiklos pobūdį ir kitus veiksnius, ši informacija turi būti nedelsiant atskleista, kaip to reikalaujama pagal teisės aktus. Kaip šios bendros taisyklės išimtis gali būti pateikiamas atvejis, kai, atsižvelgiant į įmonių veiklos pobūdį, sezoniškumą ir kitas aplinkybes, įmonių mokėtinų sumos ir įsipareigojimai viršija nuosavo kapitalo dydį, – tokiu atveju ši informacija galėtų būti nelaikoma viešai neatskleista informacija.

2 pavyzdys

Nuosavybės VP išleidusio emitento akcininkams yra labai svarbūs su to emitento kontrolės pokyčiais susiję įvykiai, o skolos VP išleidusiam emitento akcininkams ši informacija ne tokia svarbi, jo išleistų obligacijų savininkams reikšmingesnė yra informacija, turinti įtakos emitento įsipareigojimų dydžiui.

3 pavyzdys

*Informacija apie tai, kad šaukiamame visuotiniame akcininkų susirinkime bus renkamas naujas auditorius, nelaikytina viešai neatskleista informacija (tokia informacija turėtų būti skelbiama ir saugoma tik visuotinio akcininkų susirinkimo kategorijoje). O tokie visuotinio akcininkų susirinkimo klausimai kaip, **pavyzdžiui**, sprendimas bendrovę pertvarkyti ar reorganizuoti, laikytinas viešai neatskleista informacija, ji turi būti atskleista laikantis Piktnaudžiavimo rinka reglamente nustatytos tvarkos (tokia informacija turėtų būti skelbiama ne tik visuotinio akcininkų susirinkimo kategorijoje, bet ir kaip viešai neatskleista informacija).*

4 pavyzdys

*Jeigu emitentas sudaro veiklos prognozes, kurios atitinka viešai neatskleistos informacijos požymius, jos turi būti nedelsiant atskleistos nustatyta viešai neatskleistos informacijos skelbimo tvarka. Plačiau dėl prognozių atskleidimo tvarkos žr. skyrių „**Dėl prognozių, kurios nelaikytinos viešai neatskleista informacija**“.*

82. Netiesiogiai su emitentu ar jo išleistomis finansinėmis priemonėmis susijusia viešai neatskleista informacija – priklausomai nuo emitento dydžio, veiklos pobūdžio, kitų veiksnių – gali būti laikoma ši informacija:

- 1) įgaliotų institucijų skelbiami statistiniai duomenys;
- 2) reitingų agentūrų skelbiamos ataskaitos;
- 3) skelbiami tyrimai, rekomendacijos ar kiti pasiūlymai dėl finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama reguliuojamoje rinkoje;
- 4) centrinių bankų sprendimai dėl palūkanų normos;
- 5) įgaliotų institucijų sprendimai, susiję su mokesčiais, atitinkamos ūkio šakos reguliavimu ir kitais klausimais;
- 6) specialiųjų teisės aktų, turinčių ar galinčių turėti įtakos emitento veiklai, priėmimas;
- 7) sprendimai pakeisti rinkų indeksus ir jų derinius reguliuojančias taisykles;
- 8) reguliuojamos rinkos operatoriaus sprendimai dėl jo priimamų rinką reguliuojančių taisyklių;
- 9) kompetentingų institucijų sprendimai dėl emitentų, kurių VP prekiaujama reguliuojamoje rinkoje;
- 10) reikšmingi kompetentingų institucijų nurodymai;
- 11) prekybos būdo pasikeitimai, rinkos formuotojo pasikeitimas;
- 12) kiti įvykiai.

83. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad kai kuriais atvejais, jei šios netiesiogiai su emitentu arba jo finansinėmis priemonėmis susijusios viešai neatskleistos informacijos atskleidimas darytų tiesioginę įtaką emitento veiklai ar jo VP kainai, ši informacija turėtų būti atskleidžiama laikantis nustatytos viešai neatskleistos informacijos skelbimo tvarkos.

Informacijos paskelbimas naudojantis kitais kanalais (per žiniasklaidą, interneto svetainėse ir pan.) nelaikytinas tinkamu atskleidimu.

2.4. Informacija, galinti turėti didelės įtakos kainai

84. Apibūdinant informaciją, galinčią turėti didelės įtakos finansinių priemonių, su kuriomis ši informacija susijusi, kainai, kaip pavyzdžius galima nurodyti keletą požymių, kurių kiekvienas atskirai tam tikrais atvejais padeda apibūdinti šią informaciją. Pirma, tai galėtų būti tokia informacija, kuri leistų investuotojui be rizikos arba su mažesne nei kitų investuotojų tuo pačiu metu rizika priimti investicinį sprendimą. Pavyzdžiui, asmuo, sužinojęs informaciją apie ketinamą teikti privalomą oficialų siūlymą, gali daryti pakankamai pagrįstą išvadą, kad šios informacijos atskleidimas turės įtakos bendrovės, dėl kurios VP bus teikiamas oficialus siūlymas, VP kainai. Antra, tai galėtų būti tokia atskleista informacija, kuria remdamiesi rinkos dalyviai nedelsdami priimtų investicinius sprendimus. Kartu atkreiptinas dėmesys į tai, kad nei konkretus procentinis, nei kiekybinis kainos pokytis, kuris būtų reikšmingas sprendžiant, ar informacija turi didelės įtakos emitento finansinių priemonių kainai, iš anksto negali būti nustatytas, nes skirtingų bendrovių, atsižvelgiant į jų dydį, veiklos pobūdį ir kitus veiksnius, finansinių priemonių kaina dėl atskleistos panašaus pobūdžio informacijos gali reaguoti skirtingai.

85. Pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento preambulės 14–15 punktus, apdairūs investuotojai savo investicinius sprendimus grindžia iš anksto turima informacija, t. y. *ex ante* informacija. Todėl klausimą, ar priimdamas investicinį sprendimą apdairus investuotojas būtų linkęs atsižvelgti į tam tikrą informaciją, reikėtų vertinti remiantis *ex ante* turima informacija. Atliekant tokį vertinimą būtina atsižvelgti į tikėtiną informacijos poveikį, turint omenyje visą emitento veiklą, informacijos šaltinio patikimumą ir kitus rinkos veiksnius, kurie gali tam tikromis aplinkybėmis paveikti finansines priemones ir jų kainą. *Ex post* informacija gali būti naudojama norint patvirtinti prielaidą, kad *ex ante* informacija galėjo turėti poveikio kainoms.

Pavyzdys

Emitento darbuotojas viešojoje erdvėje pasidalija savo įžvalgomis apie emitento veiklos rezultatus. Vertinant, ar šios įžvalgos atitinka viešai neatskleistos informacijos požymius, bus atsižvelgiama ne tik į tai, ar ši informacija yra tiesiogiai susijusi su emitentu ar jo finansinėmis priemonėmis, į tai, ar atitinkama informacija buvo tinkamai atskleista, tačiau bus vertinama ir tai, ar investuotojai remdamiesi šia informacija priėmė tam tikrus investicinius sprendimus, taip pat ir į tai, ar į minėtus komentarus sureagavo emitento finansinių priemonių kaina reguliuojamoje rinkoje.

3. Dėl pranešimo pateikimo laiko ir sąvokos „nedelsiant“ aiškinimo

86. Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnyje emitentas įpareigojamas **nedelsiant** informuoti visuomenę apie viešai neatskleistą informaciją, tiesiogiai susijusią su tuo emitentu. Sąvoka „nedelsiant“ turėtų būti suprantama kaip trumpiausias įmanomas atitinkamos informacijos paskelbimui reikalingas laiko tarpas, kuris nesudarytų sąlygų galimybei neteisėtai pasinaudoti viešai neatskleista informacija priimant investicinius sprendimus. Tiksliai apibrėžti laikotarpio, per kurį turi būti paskelbta viešai neatskleista informacija, nebūtų įmanoma, taigi jis, įvertinus konkrečias faktines aplinkybes, turėtų būti nustatomas individualiai. Sąvoka „nedelsiant“ aiškintina kaip itin trumpas laikotarpis, būtinas viešai neatskleistai informacijai surinkti ir įvertinti, todėl delsimas atskleisti viešai neatskleistą informaciją net ir siekiant išsamiau paaiškinti numatomą neigiamą ar teigiamą viešai neatskleistos informacijos poveikį, gali pažeisti Piktnaudžiavimo rinka reglamento nuostatas.

1 pavyzdys

Penktadienį susirinkusi valdyba priima sprendimą paskelbto akcininkų susirinkimo darbotvarkę papildyti klausimu dėl tarpinių dividendų akcininkams skyrimo. Šiuo atveju viešai neatskleista informacija planuojama paties emitento / jo vadovų iš anksto, todėl yra galimybė reikiamo pranešimo projektą pasirengti iš anksto ir jį paskelbti dar tą pačią dieną, nelaukiant

pirmadienio. Nors prekyba savaitgalį ir nevyksta, tačiau rinkos dalyviams suteikiama teisė išsamiau įvertinti įvykį.

2 pavyzdys

Emitentas gauna pranešimą apie jo atžvilgiu teismui pateiktą ieškinį. Jei ieškinyje pateikti reikalavimai emitentui iš anksto nėra žinomi, prireiks tam tikro laiko susipažinti su dokumentu, įvertinti pateiktus faktus, parengti viešo pranešimo projektą, jį suderinti su vadovais, išversti į anglų kalbą ir pan. Akivaizdu, kad tokiu atveju informacijai įvertinti ir paskelbti prireiks gerokai daugiau laiko. Vis dėlto emitentas turi dėti visas pastangas, kad atitinkama informacija būtų atskleista viešai kuo greičiau.

87. Tuo atveju, jeigu reikia išsamiau paaiškinti finansines neigiamo arba teigiamo pobūdžio viešai neatskleistos informacijos pasekmes, atskleidęs viešai neatskleistą informaciją, emitentas galėtų paskelbti, **pavyzdžiui**, pranešimą spaudai, kuriame būtų pateikta daugiau informacijos, tačiau tokia papildomai paskelbta informacija jokių būdu negalėtų turėti Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnyje nustatytą viešai neatskleistos informacijos požymių.

88. Pažymėtina, kad netinkamas viešai neatskleistos informacijos atskleidimas gali būti laikomas neteisėtu viešai neatskleistos informacijos atskleidimu ir užtraukti atsakomybę.

1 pavyzdys

Bendrovės vadovybei pasirašius ketinimų protokolą dėl reikšmingo sandorio, pranešimas apie tai turėtų būti paskelbtas tą pačią dieną, pasibaigus prekybos reguliuojamoje rinkoje sesijai, jeigu yra galimybė užtikrinti tokios informacijos konfidencialumą. Bendrovės atstovų komentarai iki viešo informacijos atskleidimo laikytini neteisėtu viešai neatskleistos informacijos atskleidimu.

2 pavyzdys

Bendrovės vadovas susitikimo su investuotojų atstovais ir žurnalistais metu, dar iki viešai neatskleistos informacijos viešo paskelbimo, praneša, kad už einamuosius finansinius metus planuojama mokėti dividendus.

4. Dėl veiklos rezultatų ir finansinių rodiklių atskleidimo

89. Atkreiptinas dėmesys į tuos atvejus, kai emitentai, kurių finansinėmis priemonėmis prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, pasirenka nesudaryti tarpinės informacijos, kaip ji apibrėžta Įstatymo 14 straipsnyje.

90. **Jeigu bendrovės pasirenka sudaryti ir skelbti ne visą finansinių ataskaitų rinkinį, o tarpinio laikotarpio rezultatus atskleisti kartu su susijusiais tarpinio laikotarpio veiklos ir (arba) finansiniais rodikliais, ir (arba) atskleisti tik kelias finansinių ataskaitų rinkinio ataskaitas**, bendrovės vadovai turi užtikrinti, kad informacija būtų atskleista tokia apimtimi, kokia yra parengta, ir kad dalis svarbios informacijos nebūtų laikoma ir žinoma tik bendrovės vadovams ir (arba) su jais glaudžiai susijusiems asmenims. Atkreiptinas dėmesys, kad jeigu emitentas nustato tam tikrus veiklos rodiklius, kurie turi Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnyje nustatytą viešai neatskleistos informacijos požymių, bet jų tinkamai neatskleidžia, kaip to reikalaujama teisės aktuose, vadovaujamas pareigas einančių asmenų sandoriai, sudaryti tuo laikotarpiu, kuriuo vadovaujamas pareigas einantys asmenys turėjo tokios viešai neatskleistos informacijos, gali būti vertinami kaip draudimo pasinaudoti viešai neatskleista informacija pažeidimas.

91. **Emitentai, kurie pasirinko neskelbti jokios informacijos, susijusios su tarpinio laikotarpio rezultatais**, turi įvertinti, ar iš tikrųjų jokia tarpinio laikotarpio informacija nėra rengiama vidaus ar išorės tikslais (**pvz.**, dėl sudarytų paskolų / kredito linijos sutarčių su finansų įstaigomis, duomenų pateikimo Lietuvos statistikos departamentui arba yra nustatyta prievolė pagal kitus teisės aktus rengti ir (arba) pateikti finansinę informaciją kitiems subjektams).

92. Tarpinė informacija, ne visas finansinių ataskaitų rinkinys, tarpinio laikotarpio rezultatai ir su jais susiję tarpinio laikotarpio veiklos ir (arba) finansiniai rodikliai, kurie skaičiuojami (renjami) vidaus ar išorės tikslais, laikomi viešai neatkleista informacija, kaip nustatyta Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnyje, todėl asmenims, žinantiems tokią viešai neatskleistą informaciją, yra draudžiama prekiauti emitento finansinėmis priemonėmis iki tol, kol minėta informacija neatskleidžiama viešai teisės aktų nustatyta tvarka. Taigi, jeigu bendrovėje yra renžiama bet kokia tarpinio laikotarpio informacija – tarpinio laikotarpio rezultatai ir su juo susiję tarpinio laikotarpio veiklos ir (arba) finansinius rodikliai, ir (arba) ne visas finansinių ataskaitų rinkinys, atsiranda prievolė šią informaciją nedelsiant atskleisti viešai, o tokią informaciją žinantiems asmenims galioja draudimas naudojantis šia informacija sudaryti sandorius. Nustačius, kad emitentas vidaus ar išorės poreikiams turėjo parengęs kokius nors tarpinio laikotarpio rezultatus atspindinčius duomenis, kurie turi Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnyje nustatytų viešai neatskleistos informacijos požymių, gali būti laikoma, kad šią informaciją žinoję ir iki viešo tokios informacijos atskleidimo sandorius sudarę asmenys investicinius sprendimus priėmė pasinaudodami tokia viešai neatskleista informacija. Atsižvelgiant į tai, emitentams, kurie pasirinko neskelbti jokios informacijos, susijusios su tarpinio laikotarpio rezultatais, rekomenduojama itin atidžiai įvertinti, ar iš tiesų jokia viešai neatskleistina tarpinio laikotarpio rezultatus atspindinti informacija nėra tapusi vieša arba žinoma.

5. Dėl viešai neatkleistos informacijos pranešimo turinio ir apimties

93. Siekiant, kad skelbiama informacija suteiktų investuotojams galimybę tiksliai įvertinti galimą jos poveikį emitento išleistų finansinių priemonių rinkos kainai, **turi būti atskleidžiamas ne vien konkretaus įvykio, laikytino viešai neatskleista informacija, faktas, bet ir svarbiausios su tuo susijusios detalės. Pavyzdžiui**, atskleidžiant informaciją apie reikšmingų pirkimo–pardavimo sutarčių sudarymą investuotojams svarbu atskleisti ne tik patį sandorio sudarymo faktą, bet ir jo detales (kainą ir kitas aplinkybes, galinčias padėti investuotojui įvertinti sandorio poveikį). Būtent sandorio detalės suteikia galimybę rinkos dalyviams tiksliau įvertinti, kokios įtakos sudarytas sandoris gali turėti emitento turtui, finansinei būklei, konkurencinei padėčiai rinkoje arba įmonės veiklos perspektyvoms. Nuo šios informacijos analizės rezultatų labai priklauso rinkos dalyvių investiciniai sprendimai – rinkos dalyviai, matydami, kad sandoris buvo sudarytas nepalankiomis emitentui sąlygomis, gali nuspręsti nepirkti emitento išleistų VP arba netgi parduoti jau turimus (tai turėtų neigiamos įtakos VP kainai), ir atvirkščiai – informacija apie tai, kad emitentas sudarė sandorį sau itin palankiomis sąlygomis, masintų rinkos dalyvius įsigyti bendrovės VP ir taip didintų jų kainą. Todėl bendrovė, skelbdama viešai neatskleistos informacijos pranešimą, susijusį su reikšmingų sandorių sudarymu, turėtų teisės aktų nustatyta tvarka viešai atskleisti sudaryto sandorio detales (sandorio kainą, prisiimtus įsipareigojimus, laidavimus ir kitas aplinkybes), kad rinkos dalyviai turėtų vienodas galimybes tinkamai įvertinti minėto sandorio įtaką bendrovės finansinei būklei ir veiklos perspektyvoms.

6. Dėl viešai neatskleistos informacijos atskleidimo atidėjimo

94. Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio 4 dalyje leidžiama emitentui, prisiimant visą atsakomybę, atidėti viešą viešai neatskleistos informacijos atskleidimą, jeigu tenkinamos visos nustatytos sąlygos (atskleidus informaciją būtų padaryta žala emitento teisėtiems interesams, gali būti užtikrintas tokios informacijos konfidencialumas, atidėjimas būtinas siekiant nesuklaidinti visuomenės). Atidedant viešai neatskleistos informacijos atskleidimą pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio 4 dalį, kompetentingos institucijos pritarimo atidėjimui nereikalaujama, tačiau kompetentinga institucija turi būti informuojama apie informacijos, kurios atskleidimas buvo atidėtas, viešą paskelbimą. Labai svarbu, kad kiekvienu atveju, kai viešai neatskleistos informacijos atskleidimas atidedamas, po jos viešo paskelbimo priežiūros institucijai raštu paaiškinti, kaip laikomasi visų šio reglamento 17 straipsnio 4 dalyje nustatytų sąlygų. Todėl prieš priimdamas sprendimą atidėti viešai neatskleistos informacijos atskleidimą emitentas privalo įvertinti, ar galės pagrįsti tokį sprendimą. Nepagrįstas viešai neatskleistos informacijos atskleidimo atidėjimas gali užtraukti atsakomybę dėl Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio pažeidimo.

95. Tais atvejais, kai viešai neatskleistos informacijos atskleidimo atidėjimas reikalingas siekiant užtikrinti finansų sistemos stabilumą, pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio 5 dalį, finansinės priemonės emitentas, kuris yra kredito įstaiga arba finansinė institucija, prisiimdamas visą atsakomybę gali atidėti viešai neatskleistos informacijos, įskaitant informaciją, susijusią su laikinomis likvidumo problemomis, ir visų pirma poreikį gauti neatidėliotiną centrinio banko ar paskutinio skolintojo pagalbą likvidumui padidinti, viešą atskleidimą, jei tenkinamos visos nustatytos sąlygos, įskaitant ir kompetentingos institucijos pritarimą tokiam atidėjimui.

96. Lietuvos bankas viešai neatskleistos informacijos tinkamo atskleidimo atidėjimo priežiūrą vykdo vadovaudamasis EVPRI patvirtintomis Gairėmis dėl atidėto viešai neatskleistos informacijos atskleidimo. Gairėse nustatytų reikalavimų turi laikytis ir emitentai, kuriems taikomi minėto reglamento reikalavimai.

7. Pareiga užtikrinti viešai neatskleistos informacijos, kurios paskelbimas atidėtas, konfidencialumą

97. Visą viešai neatskleistos informacijos atskleidimo atidėjimo laikotarpį emitentas privalo užtikrinti šios informacijos konfidencialumą. Jeigu pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio 4 ar 5 dalį viešai neatskleistos informacijos atskleidimas buvo atidėtas ir nebeužtikrinamas tos viešai neatskleistos informacijos konfidencialumas, emitentas ar apyvartinių taršos leidimų rinkos dalyvis kaip įmanoma greičiau atskleidžia visuomenei tą viešai neatskleistą informaciją. Pareiga nedelsiant atskleisti viešai neatskleistą informaciją kyla šiais atvejais:

a) Pasklinda gandai, kurie yra pakankamai tikslūs. Jei gandai nėra tikslūs, tačiau bent tam tikra dalis informacijos yra teisinga, emitentas turėtų imtis visų priemonių, siekdamas rinkos dalyviams kuo greičiau atskleisti teisingą ir išsamią informaciją.

Pavyzdys

Pasklinda gandas, kad emitentas planuoja išleisti naują akcijų emisiją, kurią, atšaukus pirmumo teisę, ketina įsigyti investuotojas X. Nors nauja emisija neplanuojama, tačiau teisinga informacija, t. y. kad investuotojas X planuoja iš emitentą kontroliuojančio akcininko įsigyti reikšmingą akcijų paketą, turėtų būti atskleista nedelsiant laikantis teisės aktų nustatytų reikalavimų.

b) Jeigu pats emitentas ar jo vardu ar už juos veikiantis asmuo atskleidžia kokią nors viešai neatskleistą informaciją trečiajam asmeniui vykdydamas įprastas su jo darbu, profesija ar pareiga susijusias užduotis, jis privalo veiksmingai atskleisti visą tokią informaciją tuo pat metu, jei informacija atskleidžiama planuotai, ir nedelsiant, jei informacija atskleidžiama netyčia.

Pavyzdys

Emitento vadovas, žiniasklaidai komentuodamas su bendrove susijusią informaciją, atskleidžia duomenis, kurių viešas atskleidimas buvo atidėtas. Tokiu atveju emitentas privalo užtikrinti, kad atitinkama informacija būtų atskleista nedelsiant. Lietuvos bankas laikosi nuomonės, kad neužtikrinus atidėtos informacijos konfidencialumo, ji, laikantis nustatytos tvarkos turėtų būti atskleista ne vėliau kaip tą pačią dieną, pasibaigus prekybos sesijai. Bet kuriuo atveju toks paskelbimas neturėtų užtrukti ilgiau, nei pagrįstai reikalinga parengti viešo pranešimo tekstą ir, esant reikalui, jo vertimą.

c) Kiti atvejai, kai viešai neatskleista informacija, kurios paskelbimas buvo atidėtas, tampa prieinama asmenims, neturintiems teisės šios informacijos žinoti.

Pavyzdys

Vykstant deryboms apie jų turinį ir eigą sužino tiesiogiai derybose nedalyvaujantys asmenys (pvz., sekretoriato darbuotojai). Kilus bet kokių įtarimų, kad informacija disponuoja ar gali ją žinoti į viešai neatskleistą informaciją turinčių teisę žinoti asmenų sąrašą neįtraukti

asmenys, turi būti užtikrinta, kad ši informacija būtų nedelsiant atskleista laikantis teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

IV SKYRIUS

PRANEŠIMAI APIE EMITENTO VADOVAUJAMAS PAREIGAS EINANČIŲ IR SU JAIS GLAUDŽIAI SUSIJUSIŲ ASMENŲ SANDORIUS

1. Teisinis reguliavimas

98. Didesnis emitento vadovo pareigas einančių asmenų ir tam tikrais atvejais su jais glaudžiai susijusių asmenų vykdomų sandorių skaidrumas yra piktnaudžiavimo rinka, visų pirma prekybos VP naudojantis viešai neatskleista informacija, prevencijos priemonė. Skelbimai bent apie kai kuriuos tokius sandorius taip pat gali būti labai naudingas informacijos šaltinis investuotojams. Pranešimai apie vadovaujamas pareigas einančio asmens ir su juo glaudžiai susijusio asmens savo labai vykdomus sandorius yra ne tik naudinga informacija rinkos dalyviams, bet ir papildoma priemonė priežiūros institucijai vykdant finansų rinkos priežiūros funkcijas.

99. Aktualios teisės normos: [Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnis, Atskleidimo taisyklių 55–58 punktai, 2015 m. gruodžio 17 d. Komisijos deleguotasis reglamentas \(ES\) 2016/522](#), kuriuo Piktnaudžiavimo rinka reglamento nuostatos papildomos dėl tam tikroms trečiųjų šalių valstybės institucijoms ir centriniams bankams taikomos išimties, manipuliavimo rinka požymių, ribų, nuo kurių informacija turi būti atskleidžiama, kompetentingos institucijos, kuriai pranešama apie informacijos atskleidimo atidėjimą, leidimo prekiauti draudimo laikotarpiais ir vadovų sandorių, apie kuriuos reikia pranešti, rūšių, ir [2016 m. kovo 10 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas \(ES\) 2016/523](#), kuriuo pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamentą nustatomi techniniai įgyvendinimo standartai, susiję su pranešimo apie vadovų sandorius ir jų viešo atskleidimo forma ir šablonu.

2. Pareiga pranešti apie sudarytus sandorius

100. Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnyje nustatyta, kad vadovaujamas pareigas einantys asmenys, taip pat su jais glaudžiai susiję asmenys **apie sudarytus sandorius dėl emitento finansinių priemonių (taip pat ir išvestinių ar kitų su emitentu siejamų finansinių priemonių) privalo pranešti emitentui ir priežiūros institucijai**. Reikalavimas pranešti apie vadovų ar su jais susijusių asmenų sudarytus sandorius taikomas tiems finansinių priemonių emitentams, kurie yra pateikę prašymą ar turi leidimą prekiauti savo finansinėmis priemonėmis reguliuojamoje rinkoje, arba, jei priemone prekiaujama tik daugiašalėje ar organizuotoje prekybos sistemoje, tiems, kuriems leista prekiauti savo finansinėmis priemonėmis daugiašalėje ar organizuotoje prekybos sistemoje arba kurie yra pateikę prašymą leisti prekiauti savo finansinėmis priemonėmis daugiašalėje ar organizuotoje prekybos sistemoje.

101. Emitentui ir priežiūros institucijai turi būti teikiami pranešimai apie vadovaujamas pareigas einančių ir su jais glaudžiai susijusių asmenų sandorius, kurių bendroji vertė per kalendorinius metus viršija 5 000 eurų ribą. Ši riba skaičiuojama sudedant visus sudarytus sandorius, kurie yra minimi Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnio 1 dalyje, neatsižvelgiant į įskaitymą, t. y. skaičiuojant ribą reikia sudėti tiek pirkimo, tiek pardavimo sandorių, susijusių su to emitento akcijomis, skolos priemonėmis, išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, ar kitų sandorių vertes. Bendra sandorių vertė turėtų būti skaičiuojama nuo kalendorinių metų pradžios.

3. Vadovaujamas pareigas einantys asmenys

102. Piktnaudžiavimo rinka reglamente pateiktame vadovaujamas pareigas einančio asmens apibrėžime nurodyti du alternatyvūs požymiai, kuriuos atitinkantys emitento darbuotojai bus laikomi asmenimis, kuriems kyla prievolė teikti pranešimus apie sudarytus sandorius. Tai asmuo, kuris:

a) yra tos organizacijos administracinės vadovybės ar priežiūros organų narys. Kadangi nei Piktnaudžiavimo rinka reglamente, nei jį įgyvendinančiuose reglamentuose nedetalizuojama, kokios pareigybės priskirtinos administracinei vadovybei, atsižvelgiant į teisinio reguliavimo tikslus ir tai, kad įmonių administracija paprastai suprantama kaip vykdomasis organas, šis punktas turėtų apimti bent įmonės vadovą, valdybos ir stebėtojų tarybos narius;

b) yra aukščiausio rango vadovas, kuris nėra pirmiau nurodytų organų narys, turintis nuolatinę prieigą prie viešai neatskleistos informacijos, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusios su ta organizacija, ir įgaliojimus priimti vadovo sprendimus, darančius poveikį tos organizacijos būsimai plėtrai ir verslo perspektyvoms. Konkrečiu atveju siekiant nustatyti, ar tam tikras pareigas einantis asmenys gali būti laikomi einančiais vadovaujamas pareigas, reikia įvertinti, ar pareigybė tenkina šiame punkte nustatytus požymius. Prie vadovaujamas pareigas einančių asmenų gali būti priskirti ir kiti nei valdymo organų vadovaujamas pareigas einantis asmenys, kurie įprastai dalyvauja valdymo ar priežiūros organo posėdžiuose ir turi bent patariamojo balso teisę, rengia ar dalyvauja rengiant valdymo ar priežiūros organo sprendimų projektus ir pan. Pagal šį punktą prie vadovujančių asmenų galėtų būti priskirti, **pavyzdžiui**, pagrindinių struktūrinių padalinių vadovai, kuriems suteikti įgaliojimai priimti reikšmingus visai bendrovei sprendimus arba jie gali daryti reikšmingą įtaką priimant sprendimus (**pvz.**, finansų direktorius, teisės skyriaus vadovas, personalo vadovas, verslo plėtros padalinio vadovas, rizikų valdymo padalinio vadovas ir pan.). Neapsiribojant pateiktais pavyzdžiais, kiekvienu konkrečiu atveju rekomenduotina įvertinti, ar pareigybė tenkina šiame punkte nustatytus požymius. Kilus abejonių, o ypač tais atvejais, kai tam tikras pareigas einantis asmuo disponuoja bendrovės finansinėmis priemonėmis ar turi ketinimų tokių finansinių priemonių įsigyti, rekomenduojama tokį asmenį, atsižvelgiant į Piktnaudžiavimo rinka reglamentą taikymo apimtį, laikyti vadovaujamas pareigas einančiu asmeniu arba kreiptis į priežiūros instituciją išaiškinimo.

4. Glaudžiai su vadovaujamas pareigas einančiu asmeniu susiję asmenys

103. Piktnaudžiavimo rinka reglamento 3 straipsnio 26 dalyje nustatyta, kas šių nuostatų taikymo kontekste yra laikomas glaudžiai [su vadovaujamas pareigas einančiu asmeniu] susijusiu asmeniu. Be šios dalies a–c punktuose nurodytų fizinių asmenų, šios 26 dalies d punkte nustatyta, kad glaudžiai susijusiu asmeniu yra laikomas juridinis asmuo, patikos fondas ar partnerystė, kurio vadovaujamas pareigas eina vadovaujamas pareigas einantis asmuo arba a, b ar c papunkčiuose nurodytas asmuo arba kuris yra tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamas tokio asmens arba yra įsteigtas tokio asmens naudai, arba kurio ekonominiai interesai iš esmės lygiaverčiai tokio asmens interesams.

104. Atkreiptinas dėmesys, kad Piktnaudžiavimo rinka reglamento 3 straipsnio 26 dalies d punkte nustatytus požymius atitinkantis asmuo yra laikomas glaudžiai susijusiu asmeniu, kaip tai nustatyta Piktnaudžiavimo rinka reglamento 3 straipsnio 26 dalyje. **Pavyzdžiui**, valdymo įmonė, kurios vadovas kartu yra ir emitento vadovas, yra laikoma su vadovu glaudžiai susijusiu asmeniu, todėl visos pareigos, kylančios iš Piktnaudžiavimo rinka reglamento reguliavimo asmenims, glaudžiai susijusiems su vadovu (**pvz.**, pareiga pranešti apie kiekvieną savo labai vykdomą sandorį (jei peržengiama 5 000 eurų riba), yra susijusios su to emitento akcijomis arba skolos priemonėmis, išvestinėmis finansinėmis priemonėmis ar kitomis su jais siejamomis finansinėmis priemonėmis.

105. Piktnaudžiavimo rinka reglamento 3 straipsnio 26 dalies d punkte minima nuostata „vadovaujamas pareigas eina“, kiek ji susijusi su juridiniu asmeniu, patikos fondu ar partneryste, reikėtų suprasti kaip apimančią atvejus, kai emitente vadovaujamas pareigas einantis arba su juo glaudžiai susijęs asmuo taip pat yra kito juridinio asmens, patikos fondo ar partnerystės vadovaujamas pareigas einantis asmuo, kuris dalyvauja ir (ar) daro įtaką priimant sprendimus dėl emitento finansinių priemonių sandorių.

106. Piktnaudžiavimo rinka reglamento 3 straipsnio 26 dalies d punkte vartojama kontrolės sąvoka galėtų būti suprantama taip, kaip ji apibrėžta Skaidrumo direktyvoje. Atsižvelgiant į tai, sprendžiant, ar asmuo yra kontroliuojamas, „kontrolę“ reikėtų suprasti tokiu būdu, kuris atitiktų Skaidrumo direktyvoje pateiktos kontroliuojančios įmonės sąvokos apibrėžties turinį. Pažymėtina, kad kiekvienu konkrečiu atveju yra svarbios individualios aplinkybės, įpareigojančios priežiūros instituciją kiekvienu atveju faktinių aplinkybių visumą

įvertinti ne tik konkrečios teisės normos, bet ir atitinkamo teisinio reguliavimo tikslų – užtikrinti finansinių priemonių rinkos skaidrumą ir ginti investuotojų interesus – kontekste.

5. Sandoriai, apie kuriuos reikia pranešti

107. Be Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnio 7 dalyje nurodytų sandorių, sandoriai, apie kuriuos reikia pranešti, yra visi sandoriai, vadovaujamas pareigas einančių asmenų vykdomi savo labui ir emitentų atveju yra susiję su emitento akcijomis ar skolos priemonėmis arba su jomis susijusiomis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis ar kitomis finansinėmis priemonėmis, o apyvartinių taršos leidimų rinkos dalyvių atveju yra susiję su apyvartiniais taršos leidimais, jais pagrįstais aukcionuose parduodamais produktais arba su jais susijusiomis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2016/522, kuriuo Piktnaudžiavimo rinka reglamento nuostatos papildomos dėl tam tikroms trečiųjų šalių valstybės institucijoms ir centriniais bankams taikomos išimties, manipuliavimo rinka požymių, ribų, nuo kurių informacija turi būti atskleidžiama, kompetentingos institucijos, kuriai pranešama apie informacijos atskleidimo atidėjimą, leidimo prekiauti draudimo laikotarpiais ir vadovų sandorių, apie kuriuos reikia pranešti, rūšių, 10 straipsnio 2 dalyje yra nustatytas sąrašas sandorių, apie kuriuos reikalaujama pranešti. Atkreiptinas dėmesys, kad šis sąrašas nėra baigtinis.

6. Pranešimo forma

108. Vadovaujamas pareigas einantys asmenys ir su jais glaudžiai susiję asmenys turėtų užtikrinti, kad pateikiant pranešimus apie Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnio 1 dalyje nurodytus sandorius būtų naudojamas 2016 m. kovo 10 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2016/523, kuriuo pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamentą nustatomi techniniai įgyvendinimo standartai, susiję su pranešimo apie vadovų sandorius ir jų viešo atskleidimo forma ir šablonu, priede nustatytas **pranešimo šablonas**.

7. Pranešimo pateikimo terminas

109. Informacija apie vadovų ir su jais glaudžiai susijusių asmenų sudarytus sandorius turi būti ne tik pateikta emitentui ir priežiūros institucijai, bet ir **viešai atskleista nedelsiant** ir ne vėliau kaip per tris darbo dienas po sandorio. Vadovui ir su juo glaudžiai susijusiam asmeniui pateikus pranešimą apie sudarytą sandorį emitentui, šis privalo užtikrinti, kad informacija, būtų nedelsiant viešai atskleista. Svarbu atkreipti dėmesį, kad trijų darbo dienų informacijos atskleidimo terminas skaičiuojamas nuo sandorio sudarymo, o ne nuo tada, kai pranešimą apie sudarytą sandorį gauna emitentas. Dėl to vadovai ar su jais glaudžiai susiję asmenys turėtų pranešti apie sudarytą sandorį emitentui kuo greičiau po sandorio sudarymo, kad šis informaciją paskelbtų laiku. Pranešimų apie vadovų ir su jais glaudžiai susijusių asmenų sandorius atskleidimui (paskelbimui ir perdavimui saugoti) taikoma Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio, Įstatymo 23 straipsnio ir Atskleidimo taisyklėse nustatyta tvarka. Siekdami užtikrinti, kad pranešimai apie vadovų ir su jais glaudžiai susijusių asmenų sandorius būtų paskelbti taip, kad visuomenė galėtų greitai ją gauti ir visiškai, teisingai ir laiku įvertinti, emitentai pranešimus apie vadovų sandorius turėtų skelbti laikydamiesi Atskleidimo taisyklių II skyriaus II-III skirsnių reikalavimų (žr. taip pat skyrių dėl reglamentuojamos informacijos skelbimo rekomendacijų). Rekomenduotina viešai paskelbtus vadovų ir su jais glaudžiai susijusių asmenų pranešimus, kaip ir reglamentuojamą informaciją, įkelti į CRIB.

8. Draudžiamas prekybos laikotarpis

110. Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnio 11 dalyje nustatytas 30 kalendorinių dienų prieš paskelbiant tarpinę finansinę ataskaitą arba metų pabaigos ataskaitą **prekybos draudimo laikotarpis**, kuriuo vadovaujamas emitento pareigas einantys asmenys negali tiesiogiai arba netiesiogiai savo arba trečiojo asmens labui vykdyti jokios prekybos, susijusios su akcijomis ar emitento skolos priemonėmis arba išvestinėmis

priemonėmis ar kitomis su jomis susijusiomis finansinėmis priemonėmis (toliau – **draudžiamas prekybos laikotarpis**, DPL). DPL taikomas tik vadovaujamas emitento pareigas einančiam asmeniui, o su emitentu glaudžiai susijusiems asmenims, laikantis Piktnaudžiavimo rinka reglamento 14–15 straipsniuose nustatytų reikalavimų, vykdyti prekybą šiuo laikotarpiu nėra draudžiama.

111. Vadovaujamas emitento pareigas einančiam asmeniui DPL galioja ne tik draudimas tiesiogiai sudaryti sandorius dėl finansinių priemonių. Draudimas taikomas ir netiesiogiai savo arba trečiojo asmens labui vykdomai prekybai. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad su vadovaujamas pareigas einančiu asmeniu glaudžiai susijusių asmenų sudaryti sandoriai dėl to emitento finansinių priemonių gali būti laikomi netiesiogiai vadovaujamas pareigas einančio asmens arba trečiojo asmens naudai sudarytais sandoriais (**pvz.**, per DPL vadovaujamas pareigas einančio asmens šeimos narių ar giminaičių sudaryti sandoriai dėl to emitento finansinių priemonių, vadovaujamas pareigas einančio asmens tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamo juridinio asmens sudaryti sandoriai ir pan.). Glaudžiai su vadovaujamas pareigas einančiu asmeniu susijusiems asmenims galioja prievolė pranešti apie sudarytus sandorius. Atsižvelgiant į tai, gavus pranešimą apie su glaudžiai susijusių asmenų per DPL sudarytą sandorį, kartu su kitomis su sandoriu susijusiomis aplinkybėmis būtų vertinama, ar nebuvo pažeistas tiek draudimas pasinaudoti viešai neatskleista informacija, tiek draudimas sudaryti sandorius DPL.

112. Atkreipiame dėmesį ir į tai, kad, nors DPL glaudžiai su emitentu susijusiems asmenims netaikomas, šiuo laikotarpiu dėl aukštos galimo pasinaudojimo viešai neatskleista informacija rizikos su emitentu glaudžiai susijusiems asmenims sudaryti sandorius dėl emitento finansinių priemonių rekomenduotina tik esant tokio sandorio sudarymo būtinumą pagrindžiančioms aplinkybėms (**pvz.**, sudaryti sandorį siekiant nepažeisti kolektyvinio investavimo subjekto ar pensijų fondo diversifikavimo reikalavimų [pareigoja nustatytas teisinis reguliavimas, tai yra vienintelis galimas būdas gauti lėšų finansiniams įsipareigojimams ar prievolėms [vykdyti ir pan.]

9. Draudžiamo prekybos laikotarpio pradžia

113. **Draudimo laikotarpis įsigalioja 30 kalendorinių dienų iki atitinkamo laikotarpio finansinių ataskaitų arba metų pabaigos ataskaitų, kurias emitentas sudaro, viešo paskelbimo datos.** Sąvoka „tarpinių finansinių ataskaitų arba metų pabaigos ataskaitų paskelbimas“, nustatyta Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnio 11 dalyje, apima viešą pranešimą, kuriuo emitentas atskleidžia informaciją, kuri bus įtraukta į tarpinę finansinę ataskaitą arba metinę ataskaitą, kurią emitentas privalo viešai paskelbti. Draudimas galioja nepriklausomai nuo to, kokių pagrindų (vadovaujantis ES ar nacionaliniais teisės aktais ar bendrovės pasirinkimu) sudaroma ir skelbiama atitinkamo laikotarpio finansinė informacija. Pirmasis viešas ataskaitinio laikotarpio emitento veiklos rezultatų paskelbimas turėtų būti laikomas atitinkamo 30 dienų draudžiamo prekybos laikotarpio pabaiga. Paskelbimu, kaip tai nustatyta Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnio 11 dalyje, turėtų būti laikomas ir preliminarų ataskaitinio laikotarpio emitento veiklos rezultatų, atitinkančių viešai neatskleistos informacijos, kaip ji apibrėžta Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnyje, viešas paskelbimas. **Pavyzdžiui**, jeigu emitentas pasirinko nesudaryti 3 mėnesių tarpinių finansinių ataskaitų, bet rengia kredito įstaigai skirtą finansinę informaciją, **pavyzdžiui**, 3 mėnesių balansą ir pelno (nuostolių) ataskaitą, tokia ataskaita laikytina viešai neatskleista informacija, kurią parengus privaloma nedelsiant viešai atskleisti. Iki šių duomenų atskleidimo teisės aktų nustatyta tvarka galioja 30 dienų draudžiamas prekybos laikotarpis. Atvejai, kai emitentai, kurių finansinėmis priemonėmis prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, pasirenka nesudaryti tarpinės informacijos, kaip ji apibrėžta Įstatymo 14 straipsnyje, plačiau aptarti Gairių skyriuje „Viešai neatskleista informacija“.

10. Draudimas neteisėtai naudotis viešai neatskleista informacija ir manipuliuoti rinka

114. Tiek vadovaujamas emitento pareigas einantiems asmenims, tiek kitiems emitento darbuotojams **visada galioja draudimas neteisėtai naudotis viešai neatskleista informacija ar manipuliuoti rinka.** Kadangi Piktnaudžiavimo rinka

reglamento 19 straipsnio 11 dalyje nustatytas 30 dienų draudimo laikotarpis neapima viso laikotarpio, kai labiausiai tikėtina, kad vadovaujamas pareigas einantis asmenys žino viešai neatskleistą informaciją, susijusią su emitento ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatais, ypač pabrėžtina, kad visiems emitento viešai neatskleistą informaciją žinantiesiems, taip pat ir vadovaujamas pareigas einantiems asmenims, visą laiką taikomi Piktnaudžiavimo rinka reglamento 14 ir 15 straipsniai, draudžiantys prekiauti ar mėginti prekiauti VP, pasinaudojant viešai neatskleista informacija, neteisėtai atskleisti viešai neatskleistą informaciją ir manipuliuoti rinka ar bandyti manipuliuoti rinka.

11. Sandorių sudarymas draudžiamu prekybos laikotarpiu

115. **Išimtiniais atvejais emitentas gali leisti vadovaujamas pareigas einančiam asmeniui sudaryti sandorius draudžiamu prekybos laikotarpiu.** Piktnaudžiavimo rinka reglamente išskiriamos dvi kategorijos atvejų, kai vadovaujamas emitento pareigas einantis asmuo, gavęs emitento pritarimą, gali draudžiamu prekybos laikotarpiu sudaryti sandorius dėl to emitento finansinių priemonių.

116. Pirmoji kategorija atvejų siejama su pavieniais sandoriais (Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnio 12 dalies a punktas), o antroji su vykdoma ar įvykdyta prekyba, t. y. pagal tam tikras programas (**pvz.**, skirtas darbuotojams) ar schemas vykdomais nevienkartiniais sandoriais (Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnio 12 dalies b punktas). Leidimo prekiauti draudimo laikotarpiais suteikimo tvarka ir sąlygos nustatytos Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2016/522 (7–9 straipsniai).

117. Prekyba draudžiamu prekybos laikotarpiu galima tik tuo atveju, jeigu tenkinamos visos šios sąlygos:

a) susiklosčius ypatingoms aplinkybėms, **pavyzdžiui**, susidūrus su dideliais finansiniais sunkumais, dėl kurių būtina nedelsiant parduoti akcijas; ar vykdant su darbuotojų akcijomis, taupymo fondais susijusias prekybos schemas, jeigu tokie sandoriai neturi įtakos atitinkamų VP savininkų turkiniams interesams;

b) yra gautas emitento leidimas;

c) vadovaujamas pareigas einantis asmuo gali įrodyti, kad konkretus sandoris negali būti vykdomas kuriuo nors kitu metu, išskyrus draudimo laikotarpį.

118. Vadovaujamas pareigas einantis asmuo, kuris dėl susiklosčiusių ypatingų aplinkybių siekia parduoti turimas finansines priemones, turi pateikti motyvuotą rašytinį prašymą emitentui, kuris jį vertina pagal Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2016/522 nustatytus reikalavimus. Šiame prašyme, be kita ko, turi būti pateikti įrodymai, kad konkretus sandoris negali būti vykdomas kuriuo nors kitu metu, išskyrus draudimo laikotarpį. Suteikus leidimą vykdyti prekybą draudžiamu prekybos laikotarpiu, emitentas turėtų užtikrinti, kad visi su leidimo išdavimu susiję duomenys ir dokumentai galėtų būti pateikti Lietuvos bankui.

V SKYRIUS

DUOMENYS APIE ASMENIS, TURINČIUS TEISĘ ŽINOTI VIEŠAI NEATSKLEISTĄ INFORMACIJĄ

1. Teisinis reguliavimas

119. Viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašai yra svarbi priemonė, padedanti priežiūros institucijai tiriant galimo piktnaudžiavimo rinka atvejus. Emitentams tokie sąrašai padeda kontroliuoti viešai neatskleistos informacijos srautus ir užtikrinti jos konfidencialumą.

120. Aktualios teisės normos: [Piktnaudžiavimo rinka reglamento 18 straipsnis](#), [Atskleidimo taisyklių 59–60 punktai](#), [Komisijos įgyvendinimo reglamentas \(ES\) 2016/347](#).

2. Pareiga sudaryti viešai neatskleistą informaciją žinančių asmenų sąrašą

121. Piktnaudžiavimo rinka reglamento 18 straipsnyje nustatyta emitentų ar jų vardu veikiančių asmenų pareiga sudaryti sąrašą asmenų, turinčių galimybę susipažinti su viešai neatskleista informacija, tokius sąrašus nedelsiant atnaujinti laikantis Piktnaudžiavimo rinka

reglamento 18 straipsnio 4 dalies reikalavimų ir šiuos sąrašus nedelsiant pateikti priežiūros institucijai, jei ji to paprašo. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2016/347 nustatyti viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašų šablonai. Sąrašai turi būti sudaromi naudojant tik šiuos šablonus. Sąrašas turi būti padalytas į atskirus skirsnius, susijusius su skirtinga viešai neatskleista informacija. Emitentai gali sudaryti atskirą skirsnį dėl asmenų, nuolat turinčių viešai neatskleistos informacijos (Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2016/347 I priedo 2 šablonas).

3. Viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašo atnaujinimas

122. Viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašas turi būti atnaujinamas nuolat – t. y. nedelsiant, kai paaiškėja Piktnaudžiavimo rinka reglamento 18 straipsnio 4 dalyje nustatytos aplinkybės. Kiekviename atnaujintame sąrašo, be kita ko, nurodoma sąrašo sukūrimo data, įvykio, dėl kurio sąrašas atnaujintas, data ir laikas (VNI sąrašo atnaujinimo data) ir pateikimo Lietuvos bankui data. Pagal [Komisijos įgyvendinimo reglamento \(ES\) 2016/347 2 straipsnio 4 dalį](#), turi būti užtikrinta prieiga prie visų ankstesnių viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašo versijų, todėl ankstesnių duomenų ištrinti nerekomenduojame, kadangi tokiu atveju nebus užtikrinta galimybė esant poreikiui pateikti reikalingą informaciją ir tai gali užtraukti atsakomybę.

123. Viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašas (tiek informacija apie nuolatinius viešai neatskleistos informacijos turėtojus, tiek skyriai, susiję su konkrečia viešai neatskleista informacija) nepildomas kaupiamuoju principu – nauji asmenys į sąrašą įtraukiami, o visi anksčiau jame buvę asmenys, kurie nebeturi teisės žinoti viešai neatskleistos informacijos, išbraukiami. Pažymėtina, kad pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento 18 straipsnio 5 dalį, dėl to paties straipsnio 4 dalyje nustatytų priežasčių atnaujinus sąrašą (tai turi būti atlikta nedelsiant), privaloma saugoti ir ankstesnes šio sąrašo versijas (saugoma atsižvelgiant į Piktnaudžiavimo rinka reglamento 28 straipsnio nuostatas), tačiau nereikalaujama kiekvieną kartą atnaujinus viešai neatskleistą informaciją turinčių asmenų sąrašą pateikti jį priežiūros institucijai.

4. Viešai neatskleistą informaciją turinčių asmenų sąrašo pateikimas priežiūros institucijai

124. Atsižvelgiant į tai, kad Piktnaudžiavimo rinka reglamente nustatyta emitento pareiga viešai neatskleistą informaciją turinčių asmenų sąrašą pateikti priežiūros institucijai nedelsiant šiai tokio sąrašo pareikalavus, toks sąrašas turėtų būti įkeltas į Lietuvos banko ftp tarnybinę stotį (serverį) adresu ats.lb.lt ne vėliau kaip kitą darbo dieną po prašymo gavimo dienos.

125. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Atskleidimo taisyklėse nenumatyta kitų, alternatyvių viešai neatskleistą informaciją turinčių asmenų sąrašo pateikimo būdų. T. y. sąrašo pateikimas elektroniniu paštu (net ir koduotu, slaptažodį pateikiant atskirai), registruotu laišku ar kitais būdais neatitinka teisės aktuose nustatytų reikalavimų. Emitentas turi užtikrinti, kad naudojamos informacinių technologijų sistemos užtikrintų galimybę pateikti informaciją teisės aktuose nustatytu būdu, o darbuotojai turėtų tam reikalingų žinių.

5. Viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašų forma

126. **Viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašai turi būti sudaromi naudojant tik [Komisijos įgyvendinimo reglamento \(ES\) 2016/347 priede pateiktus šablonus](#).** Pagal kitas formas sudaryti sąrašai neatitinka nustatytų reikalavimų. Pateikus sąrašus, parengtus ne pagal nustatytą šablono, gali būti laikoma, kad sąrašas Lietuvos bankui nebuvo pateiktas. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad turi būti užpildyti visi šablono laukeliai: nurodyti tikslūs asmenų namų adresai, viešai neatskleistos informacijos turinčio asmens pavardė, suteikta gimus (jei skiriasi nuo dabartinės pavardės), asmeniniai telefono numeriai, darbo telefono numeriai, nacionaliniai identifikavimo numeriai (asmens kodai), gimimo datos, nurodomos viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašo

skyriaus sukūrimo datos ir laikas reikalaujama formata, nurodomas konkretus sandoris ar įvykis, su kuriuo susijusi viešai neatskleista informacija.

6. Informacija, teiktina į sąrašą įtrauktiems asmenims

127. Piktnaudžiavimo rinka reglamente, be kita ko, nustatyta pareiga **supažindinti į viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą įtrauktus asmenis su teisiniu reguliavimu**, kuris taikomas prekybai VP naudojantis viešai neatskleista informacija ir neteisėtam viešai neatskleistos informacijos atskleidimui, įskaitant ir poveikio priemones, taikomas už tokius pažeidimus. Emitentas turėtų imtis visų reikalingų priemonių, kad į viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašus įtraukti asmenys būtų informuoti ne tik apie patį įtraukimo į sąrašą faktą, tačiau būtų supažindinti ir su viešai neatskleistos informacijos požymiais, nurodant, kokia informacija, kuria disponuoja ar prie kurios turi prieigą konkretus asmuo, vykdydamas jam priskirtas funkcijas, laikytina viešai neatskleista informacija, kuria naudojantis draudžiama priimti investicinius sprendimus, kada tokia informacija egzistuoja, kada ji atskleidžiama viešai ir pan.

128. Lietuvos bankas turi teisę vertinti tik tai, ar viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašai sudaromi laikantis teisės aktuose nustatytų reikalavimų, tiek ir tai, ar į šį sąrašą įtraukti asmenys tinkamai supažindinami su jiems taikytinu teisiniu reguliavimu ir atsakomybe už pažeidimus. Tinkamas į viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą įtrauktų asmenų supažindinimas su teisiniu reguliavimu yra efektyvi piktnaudžiavimo rinka prevencijos priemonė, todėl rekomenduotina emitentams šios priemonės taikymui skirti pakankamai resursų.

VI SKYRIUS

PRANEŠIMAI APIE ĮTARTINUS SANDORIUS IR PAVEDIMUS (STOR)

1. Teisinis reguliavimas

129. Viena iš priemonių, taikoma siekiant užtikrinti vienodas rinkos sąlygas prekybos vietose ir sistemose, yra pareiga nustatyti ir užtikrinti veiksmingas priemones manipuliavimo rinka ir piktnaudžiavimo veiksams užkardyti ir nustatyti, įskaitant ir pranešimus apie įtartinus pavedimus ir įtartinus sandorius, vykstančius ne prekybos vietoje.

130. Aktualios teisės normos: [Piktnaudžiavimo rinka reglamento](#) 16 straipsnis, [Atskleidimo taisyklių](#) 61–62 punktai, Komisijos įgyvendinimo [reglamentas Nr. 2016/957](#).

2. Pareiga pranešti apie įtartinus sandorius

131. Rinkos dalyviai, finansų maklerio įmonės ir kredito įstaigos, valdantys prekybos vietą, laikydamiesi Piktnaudžiavimo rinka reglamento 16 straipsnio ir Komisijos įgyvendinimo reglamento Nr. 2016/957 nuostatų, turi nustatyti ir užtikrinti efektyvias, veikiančias įtartinų sandorių nustatymo ir pranešimo apie juos priemones, sistemas bei procedūras. Jos turėtų apimti pranešimus apie įtartinus pavedimus ir įtartinus sandorius, vykstančius ne prekybos vietoje. Šis reikalavimas įpareigoja **nedelsiant, kai tik kyla pagrįstas įtarimas**, pranešti Lietuvos bankui apie pavedimus ir sandorius, įskaitant bet kokius nutraukimus ar jų dalinius pakeitimus, kurie gali būti prekybos VP naudojantis viešai neatskleista informacija, manipuliavimo rinka, bandymo manipuluoti rinka ar vykdyti prekybą VP naudojantis viešai neatskleista informacija atvejais. Vertinimas, ar tam tikras pavedimas ar sandoris laikytinas įtartinu, turėtų būti pagrįstas faktais, o ne spėlionėmis ar prielaidomis, kiekvienu konkrečiu atveju atsižvelgiant į faktines aplinkybes bei vadovaujantis protingumo principu. Delsimas pateikti pranešimą siekiant įtraukti daugiau įtartinų pavedimų ar sandorių yra nesuderinamas su prievole veikti nedelsiant, kai tik kyla pagrįstas įtarimas. Ar yra pagrindas pateikti pranešimą apie įtartiną sandorį, turėtų būti įvertinta kiekvieną kartą atskirai, siekiant nustatyti, ar teikiant vieną pranešimą galima pranešti apie kelis pavedimus ir sandorius. Praktika, kai prieš pateikiant pranešimą laukiama, kol bus sukauptas tam tikras pranešimų skaičius, yra nesuderinama su reikalavimu pranešti nedelsiant.

132. Tam tikromis aplinkybėmis pagrįstas įtarimas dėl prekybos VP naudojantis viešai neatskleista informacija, manipuliavimo rinka arba bandymo prekiauti VP naudojantis viešai neatskleista informacija ar manipuluoti rinka gali kilti praėjus tam tikram laikui po įtartinų

veiklos dėl vėlesnių įvykių ar gautos informacijos. Tai neturėtų būti priežastis apie įtartina veiklą nepranešti kompetentingai institucijai. Tomis specialiomis aplinkybėmis siekdamas įrodyti, kad laikosi pranešimo reikalavimų, pranešimą teikiantis asmuo turėtų gebėti pagrįsti laiko tarpą nuo įtartinės veiklos vykdymo iki pagrįsto įtarimo dėl prekybos VP naudojantis viešai neatskleista informacija, manipuliavimo rinka arba bandymo prekiauti VP naudojantis viešai neatskleista informacija ar manipuluoti rinka atsiradimo.

3. Piktnaudžiavimo rinka požymiai

133. Vertinant, ar tam tikras pavedimas ar sandoris laikytinas įtartinu, turėtų būti atsižvelgiama į:

- 1) Piktnaudžiavimo rinka reglamento 8 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytus prekybos VP pasinaudojant viešai neatskleista informacija požymius (plačiau žr. Gairių III skyrių);
- 2) Piktnaudžiavimo rinka reglamento 12 straipsnyje nustatytus veiksmus, kurie priskiriami prie manipuliavimo rinka arba laikomi manipuliavimu rinka;
- 3) Piktnaudžiavimo rinka reglamento I priede nustatytus manipuliavimo veiksmų, susijusių su melagingais ar klaidinančiais signalais ir kainų fiksavimu, požymius;
- 4) Piktnaudžiavimo rinka reglamento I priede nustatytus manipuliavimo veiksmų, susijusių su fiktyvių priemonių ar kitų apgaulės ar manipuliavimo būdų naudojimu, požymius.

134. Siekdami palengvinti vertinimą, ar konkretūs sandoriai, pavedimai ir veiksmai leidžia pagrįstai įtarti, kad yra bandoma manipuluoti finansinių priemonių rinka, pateikiame keletą galimų piktnaudžiavimo rinka pasireiškimo formų ir metodų pavyzdžių bei aprašymų. Pavyzdžių sąrašas nebaigtinis, todėl kiekvienu konkrečiu atveju rekomenduojama atsižvelgti į visas aplinkybes, kurias apima Piktnaudžiavimo rinka reglamente pateiktas piktnaudžiavimo rinka apibrėžimas.

135. Galimos manipuliavimo rinka pasireiškimo formos:

- 1) pateikti pavedimai pirkti–parduoti ar sudaryti sandoriai sudaro didelę tos dienos sandorių dėl atitinkamos finansinės priemonės, kuria galima prekiauti reguliuojamoje rinkoje ar daugiašalėje prekybos sistemoje, skaičiaus ir (arba) apyvartos dalį, ypač tuo atveju, kai šie veiksmai lemia reikšmingą tos finansinės priemonės kainos pokytį;
- 2) didelės finansinių priemonių pirkimo ar pardavimo pozicijas turinčių asmenų pateikti pavedimai pirkti–parduoti ar sudaryti sandoriai lemia ryškius tos finansinės priemonės arba susijusios išvestinės finansinės priemonės ar pagrindinio turto (angl. *underlying asset*), kuriuo galima prekiauti reguliuojamoje rinkoje ar daugiašalėje prekybos sistemoje, kainos pokyčius;
- 3) sudaryti sandoriai nelemia galutinio finansinės priemonės, kuria galima prekiauti reguliuojamoje rinkoje ar daugiašalėje prekybos sistemoje, savininko nuosavybės teisių pasikeitimo;
- 4) pateiktuose pavedimuose pirkti–parduoti ar sudarytuose sandoriuose numatyta galimybė per trumpą laikotarpį susigrąžinti pozicijas ir sudaro reikšmingą tos dienos sandorių dėl finansinės priemonės, kuria galima prekiauti reguliuojamoje rinkoje ar daugiašalėje prekybos sistemoje, skaičiaus ir (arba) apyvartos dalį bei gali būti siejami su reikšmingais tos finansinės priemonės kainos pokyčiais;
- 5) pateikti pavedimai pirkti–parduoti ar sudaryti sandoriai susikaupia per trumpą laiką prekybos sesijos metu ir lemia kainos pokytį, kuris vėliau išnyksta;
- 6) pateikti pavedimai pirkti–parduoti pakeičia geriausio pasiūlymo dėl finansinės priemonės, kuria prekiaujama reguliuojamoje rinkoje ar daugiašalėje prekybos sistemoje, išraišką ar jo kainą arba, dar bendriau, – rinkos dalyviams prieinamos pavedimų knygos išraišką ir yra pašalinami dar nespėjus jų įvykdyti;
- 7) pavedimai pirkti–parduoti pateikti arba sandoriai sudaryti tuo laiku arba apytiksliai tuo laiku, kai yra apskaičiuojamos orientacinės kainos, atsiskaitymų kainos ar nustatomos vertės, ir tai lemia kainos pokyčius, kurie turi įtakos minėtų kainų ar vertės nustatymui;
- 8) asmenys pateikia pavedimus pirkti–parduoti ar sudaro sandorius prieš tai ar po to, kai jie patys ar su jais susiję asmenys išplatina neteisingą ar klaidinančią informaciją;
- 9) asmenys pateikia pavedimus pirkti–parduoti ar sudaro sandorius prieš tai ar po to, kai jie patys arba su jais susiję asmenys parengia ar išplatina tyrimų duomenis arba investavimo rekomendacijas, kurie yra klaidingi ar šališki arba kuriais akivaizdžiai siekiama materialinės naudos;

10) sudaromi sandoriai, kurie gali būti paaiškinami tik ketinimu padidinti / sumažinti kainą arba padidinti prekybos tam tikra finansine priemone apyvartą. Atkreiptinas dėmesys į pavedimus, kuriuos vykdant sandoriai sudaromi tam tikru prekybos sesijos laikotarpiu, **pavyzdžiui**, artėjant prekybos sesijos uždarymo aukcionui;

11) teikiamas pavedimas, kuris dėl savo dydžio, palyginti su tokios finansinės priemonės rinkai būdingu vidutiniu pavedimu, neabejotinai darys didelę įtaką finansinės priemonės paklausai ar pasiūlai arba jos kainai. Taip pat reiktų atkreipti dėmesį į pavedimus, kuriuos vykdant sandoriai sudaromi tam tikru prekybos sesijos laikotarpiu, **pavyzdžiui**, prieš prekybos sesijos uždarymo aukcioną;

12) neiįprasta sandorių koncentracija konkrečių finansinių priemonių rinkoje (**pvz.**, smarkiai išaugo pavedimų skaičius ar apyvarta, nors su bendrove susijusi esminė informacija nebuvo skelbiama);

13) neiįprastai dažnai pasikartojantys sandoriai tarp kelių klientų per tam tikrą laikotarpį;

14) konkretaus kliento neiįprastai didelis sandorių ir (arba) pavedimų skaičius – arba tarp to paties kliento skirtingų finansinių priemonių sąskaitų, arba tarp jo ir riboto klientų skaičiaus (ypač jeigu klientai yra tarpusavyje susiję);

15) kitos pasireiškimo formos.

136. Galimi manipuliavimo rinka metodai:

1) Klaidinantys pavedimai ir sandoriai:

a) Plovimo sandoriai (angl. *wash trades*). Tai prekybos rinkoje būdas, kai susitarimas pirkti ar parduoti finansinę priemonę nelemia galutinio finansinės priemonės savininko nuosavybės ar rinkos rizikos pasikeitimo arba kai teisė į finansines priemones ir rinkos rizika yra perleidžiama kartu veikiantiems asmenims. Atpirkimo ar akcijų skolinimo / skolinimosi sandoriai bei kiti sandoriai, pagal kuriuos finansinės priemonės perduodamos kaip įsipareigojimų vykdymo užtikrinimo priemonė, savaime plovimo sandoriais nelaikomi.

b) Aktyvios prekybos įspūdžio sudarymas (angl. *painting the tape*). Tai tokie reguliuojamoje rinkoje sudaromi sandoriai (informacija apie juos viešai prieinama per reguliuojamos rinkos operatoriaus sistemą), kuriais siekiama sudaryti aktyvios prekybos finansine priemone ar jos kainos kitimo įspūdį.

c) Nesąžiningai suderinti pavedimai (angl. *improper matched orders*). Tai sandoriai, kuriuos vykdydamos atskiros, tačiau pagal susitarimą kartu veikiančios šalys panašiu laiku teikia panašaus ar tokio pat kiekio ir kainos priešpriešinius pavedimus pirkti ir parduoti finansines priemones. Nesąžiningai suderintais nelaikytini sandoriai, kai jie vykdomi teisėtai pagal atitinkamos prekybos vietos taisykles, **pavyzdžiui**, kryžminiai sandoriai (angl. *crossing trades*).

d) Pavedimų teikimas neketinant jų vykdyti. Tai pavedimų teikimas ir atšaukimas nespėjus jų įvykdyti (ypač naudojantis automatine pavedimų vykdymo sistema), kai siekiama pakeisti geriausio pasiūlymo pirkti ar parduoti akcijas kainą ir taip sudaryti klaidinantį įspūdį apie finansinės priemonės pasiūlą ar paklausą.

e) Uždarymo žymėjimas (angl. *marking the close*) Tai manipuliavimo rinka būdas, kai prekybos sesijos pabaigoje teikiami finansinių priemonių arba išvestinių finansinių priemonių pirkimo ar pardavimo pavedimai, kuriais siekiama pakeisti finansinės priemonės arba išvestinės finansinės priemonės sesijos pabaigos kainą. Tokie manipuliavimo rinka metodai gali būti naudojami kiekvieną prekybos dieną, tačiau dažniausiai jų imamasi tam tikru laiku, **pavyzdžiui**, ateities ar pasirinkimo sandorių vykdymo metu arba ketvirtinio ar metinio portfelio vertės nustatymo ar indekso nustatymo ar vertinimo dieną.

f) Susitarimų sudarymas prasidėjus prekybai po pirminio viešojo siūlymo paskelbimo. Akcininkai, kurie įsigijo akcijas pagal pirminį akcijų paskirstymą, susitaria nupirkti didesnę akcijų paketą – taip siekiama dirbtinai pakelti akcijų kainą ir sukelti investuotojų susidomėjimą šiomis akcijomis, o vėliau akcijas parduoti.

g) Poveikio darymas pasinaudojant dominuojančia padėtimi (angl. *abusive squeeze*). Šį būdą naudoja asmenys, turintys didelę įtaką finansinės priemonės ir (arba) išvestinės finansinės priemonės pasiūlai, paklausai ar įsipareigojimų už sandorius vykdymui. Piktnaudžiaujant dominuojančia padėtimi siekiama reikšmingai pakeisti ir iškreipti finansinės priemonės kainą, kad įsipareigojimus būtų galima vykdyti nauja kaina arba – dėl pasikeitusios rinkos kainos – jų visai nevykdyti. (Natūrali pasiūlos ir paklausos sąveika taip pat gali sukurti (ir dažnai sukuria) finansinių priemonių trūkumą ar jų perteklių (angl. *market tightness*), tačiau

pats savaime šis faktas manipuliavimu rinka nelaikomas. Taip pat ir galimybė daryti reikšmingą įtaką / poveikį finansinės priemonės pasiūlai, paklausai ar vykdymo mechanizmui savaime nėra manipuliavimas rinka.)

h) Finansinės priemonės kainos apatinės ribos nustatymas (angl. *creation of a floor*) – tai dažniausiai emitentų ar juos kontroliuojančių asmenų naudojamas manipuliavimo būdas, kai sudaromi sandoriai ar teikiami pavedimai apriboja galimybę akcijų kainai kristi žemiau tam tikros ribos. Tokiais veiksmais dažniausiai siekiama išvengti neigiamo poveikio akcijai ar kredito reitingui. Šį būdą būtina skirti nuo teisėtos prekybos akcijomis vykdant išperkamojo pirkimo programą, kai siekiama stabilizuoti finansinės priemonės kainą.

i) Pernelyg didelis pirkimo–pardavimo kainų skirtumas (angl. *excessive bid-ask spreads*). Šį metodą naudoja tarpininkai, kurie turi tam tikrą galią / įgaliojimus rinkoje. **Pavyzdžiui**, rinkos formuotojai, piktnaudžiaudami savo galia rinkoje, teikia pavedimus pagal susitarimą, kad būtų padidintas ir (arba) išlaikytas dirbtinis ir tikrosios vertės neatitinkantis pirkimo–pardavimo pavedimų kainos skirtumas.

j) Prekyba vienoje rinkoje siekiant paveikti finansinės priemonės kainą susijusioje rinkoje. Tai manipuliavimo rinka būdas, kai, prekiaujant finansinėmis priemonėmis vienoje rinkoje, siekiama paveikti tos pačios ar susijusios finansinės priemonės kainą kitoje rinkoje. Tokio manipuliavimo **pavyzdys** gali būti prekyba akcijomis vienoje rinkoje siekiant iškreipti jos išvestinių priemonių kainą kitoje rinkoje arba prekyba prekių išvestinės priemonės pagrindine priemone (angl. *underlying product*) siekiant iškreipti sandorio dėl išvestinės priemonės vykdymo kainą (sandoriai, kuriais siekiama pasinaudoti skirtingose rinkose prekiaujamų finansinių priemonių ar pagrindinių produktų kainų skirtumu, manipuliavimu rinka nelaikomi).

2) Fiktyvios priemonės ir apgaulė:

a) Savininko tapatybės nuslėpimas (angl. *concealing ownership*). Tai sandoriai, kuriais siekiama nuslėpti finansinės priemonės savininko tapatybę – taip pažeidžiami informacijos atskleidimo reikalavimai ir finansine priemone prekiaujama susitarusių bendrininkų vardu. Kadangi nenurodoma tikroji finansinės priemonės savininko tapatybė, duomenys laikomi netinkamai atskleistais ir klaidinančiais. Tai netaikoma atvejams, kai yra teisėtas pagrindas finansines priemones laikyti kitos nei tikrasis savininkas šalies vardu, toks atvejis, **pavyzdžiui**, yra laikymas pas paskirtąjį asmenį (angl. *nominee holding*). Taip pat ne visi informacijos neatskleidimo atvejai savaime laikomi manipuliavimu rinka.

b) Neteisingos arba klaidinančios informacijos skleidimas per visuomenės informavimo priemones, įskaitant internetą, ar kitokiu būdu. Tai veiksmai, kai siekiama finansinės priemonės ar išvestinės finansinės priemonės kainą pakeisti taip, kad ji būtų palanki informaciją skleidžiančiam asmeniui atsižvelgiant į jo turimas pozicijas ar į numatomus vykdyti sandorius.

c) Kainos išpūtimas ir pardavimas (angl. *pump and dump*). Tai manipuliavimo rinka būdas, kuriuo iš pradžių užimama ilgoji finansinės priemonės pozicija, vėliau – papildomai perkant finansinių priemonių ir (arba) skleidžiant apie jas ar jų emitentą klaidinančią (teigiamą) informaciją – siekiama padidinti jų kainą, kad kiti rinkos dalyviai, klaidingo įspūdžio apie kainos kitimą (didėjimą) paveikti, imtų aktyviau pirkti finansines priemones. Susiklosčius atitinkamai situacijai, asmuo finansines priemones parduoda didesne, t. y. dirbtinai padidinta kaina.

d) Kainos mušimas (angl. *trash and cash*). Tai yra kainos išpūtimo ir pardavimo schemai priešinga schema. Asmuo atidaro trumpąją finansinės priemonės poziciją, o vėliau – finansines priemones parduodamas ir (arba) skleisdamas klaidinančią (neigiamą) informaciją apie jas – siekia sumažinti jų kainą. Kainai nukritus, asmuo uždaro savo trumpąją poziciją.

e) Pozicijos atidarymas ir neatidėliotinas jos uždarymas po to, kai apie atidarytą poziciją paskelbiama viešai. Šiuo metodu dažniausiai naudojasi portfelio valdytojai ir kiti stambūs investuotojai, kurių sprendimus rinkos dalyviai paprastai vertina kaip signalą, kad finansinių priemonių kainos rinkoje gali keistis. Nesažiningą elgesį galima įtarti tuo atveju, jeigu tokie asmenys, viešai paskelbę apie ilgalaikius ketinimus konkrečios pozicijos atžvilgiu, uždaro ką tik įgytą poziciją. Tačiau informacijos / duomenų atskleidimas nelaikomas darančiu klaidinantį įspūdį, kai tai daroma pagal galiojančius teisinius ar priežiūros organų nustatytus reikalavimus arba jeigu pagal tokius reikalavimus informacijos atskleidimas yra privalomas.

3) Tikrovės neatitinkančios / klaidinančios informacijos skleidimas:

a) Tikrovės neatitinkančios / klaidinančios informacijos skleidimas per visuomenės informavimo priemones. Tikrovės neatitinkanti / klaidinanti informacija apie bendrovę, kurios

akcijos įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje, pateikiama informacinėse interneto svetainėse, spaudoje ar skleidžiama per kitas žiniasklaidos priemones. Asmuo, skleidžiantis tokią informaciją, žino, kad ši informacija yra klaidinanti ar neatitinkanti tikrovės, tačiau jis tai daro siekdamas sukurti klaidinantį įspūdį. Tikrovės neatitinkančios / klaidinančios informacijos skleidimas oficialiai pripažintais informacijos platinimo kanalais, skirtais reguliuojamos rinkos vartotojams, laikomas ypač sunkiu pažeidimu.

b) Kiti veiksmai, kuriais skleidžiama tikrovės neatitinkanti / klaidinanti informacija. Šiuo manipuliavimo rinka būdu siekiama sukurti neteisingą ar klaidinantį įspūdį kitokiomis priemonėmis, nei skleidžiant informaciją per visuomenės informavimo priemones. Tokių veiksmų **pavyzdys** – prekyba biržos prekių akcijomis siekiant sukurti klaidinantį įspūdį apie biržos prekių ir jų ateities sandorių pagrindinio turto pasiūlą ar paklausą.

137. Galimi pasinaudojimo viešai neatskleista informacija požymiai:

1) klientas atidaro sąskaitą ir nedelsdamas teikia pavedimą sudaryti išskirtinį sandorį arba – nuolatinio kliento atveju – teikiamas neįprastai didelis ar neįprastas pavedimas dėl tam tikrų finansinių priemonių, ypač jei asmuo reikalauja, kad pavedimas būtų įvykdytas labai skubiai arba iki tam tikro tiksliai įvardijamo laiko;

2) kliento pateiktas pavedimas arba investavimo elgsena reikšmingai skiriasi nuo ankstesnės jo elgsenos (pasirinktomis finansinėmis priemonėmis, investavimo mastu, pavedimo dydžiu ir pan.);

3) klientas prašo nedelsiant įvykdyti konkretų pavedimą nepaisant kainos, kuria jis būtų vykdomas. Pavedimas pirkti arba parduoti finansines priemones rinkos kaina savaime nėra laikomas atitinkančiu pasinaudojimo viešai neatskleista informacija pasireiškimo forma;

4) suaktyvėjusi pagrindinių acininkų, vadovų ar kitų asmenų prekyba finansinėmis priemonėmis prieš viešai neatskleistos informacijos paskelbimą;

5) neįprastai suaktyvėjusi prekyba finansinėmis priemonėmis prieš skelbiant su bendrove susijusią esminę informaciją, kuri gali tiesiogiai paveikti finansinių priemonių kainą, kai informacijos skelbimo data buvo iš anksto žinoma; suaktyvėjusi prekyba finansinėmis priemonėmis prieš skelbiant su bendrove susijusią esminę informaciją, kuri gali tiesiogiai paveikti finansinių priemonių kainą, kai informacijos skelbimo data nebuvo iš anksto žinoma. Pastebimai padidėjęs pavedimų dėl konkrečios finansinės priemonės skaičius, lemiantis neįprastus jos apyvartos ir kainos pokyčius prieš viešą informacijos apie finansines priemones paskelbimą;

6) finansų maklerio įmonės ar kredito įstaigos darbuotojų savo sąskaita teikiami pavedimai ir sudaromi sandoriai, kurie vykdomi prieš pat įvykdant kliento sandorį arba prieš pat jam pateikiant pavedimą dėl tų pačių finansinių priemonių;

7) klientų skubėjimas atlikti tam tikrus veiksmus, neįprasti pavedimai;

8) klientų abejingumas kainai, kuria pavedimas būtų vykdomas;

9) klientas perleidžia visą ar didžiąją dalį finansinių priemonių portfelio ir nedelsdamas investuoja į vieno emitento finansines priemones;

10) klientas, kuris anksčiau investuodavo tik į investicinius ir pensijų fondus, investicinių gyvybės draudimą, obligacijas, su tam tikrais rinkos rodikliais susietus indėlius ar į Vyriausybės VP ir pan., staiga nusprendžia stambią sumą investuoti į vieno emitento akcijas;

11) klientas, kuris anksčiau investuodavo tik į likvidžiausias akcijas, staiga nusprendžia perleisti likvidžias akcijas ir stambią sumą investuoti į vieno emitento akcijas, kurių likvidumas rinkoje yra gerokai mažesnis nei anksčiau turėtų akcijų;

12) klientas, kuris anksčiau laikėsi ilgalaikės investavimo strategijos, prieš pat esminio įvykio paskelbimą įsigyja ar pasiskolina vieno emitento finansinių priemonių ir jas perleidžia iš karto po esminės informacijos atskleidimo;

13) kitos pasireiškimo formos ir požymiai.

138. Daugiau informacijos apie tai, kaip identifikuoti galimą piktnaudžiavimą rinka ir piktnaudžiavimo rinka požymius, pateikta EVPRI 2015 m. vasario 3 d. Techninių konsultacijų dėl galimų deleguotųjų teisės aktų, susijusių su Piktnaudžiavimo rinka reglamentu, dokumente Nr. [ESMA/2015/224](#).

4. Rekomendacijos efektyviai prevencijai užtikrinti

139. Siekiant užtikrinti efektyvią piktnaudžiavimo rinka prevenciją, rekomenduotina:

a) periodiškai, kartą metuose, atnaujinti (**pvz.**, atliekant metinį auditą ir vidaus peržiūrą) procedūras, kuriose būtų apibrėžiama, kaip vykdomi Piktnaudžiavimo rinka

reglamento 16 straipsnio ir Komisijos įgyvendinimo reglamento Nr. 2016/957 preambulės 1 punkto reikalavimai;

b) peržiūrėti ir patobulinti automatinių prekybos platformų veikimo programas taip, kad būtų visapusiškai apsaugoti investuotojų interesai, kai finansinės priemonės rinkos kaina „Nasdaq Baltic“ biržose svyruoja 0,001–0,01 EUR kainų režyje. Lietuvos banko vykdytos apklausos metu nustatyta, kad kai kurių rinkos dalyvių prekybos platformų veikimo programos nustatytos taip, kad, **pvz.**, esant paskutinei kainai 0,001 EUR, klientas negali be maklerio įsikišimo pateikti 0,002 EUR pirkimo pavedimo. Racionalu būtų netaikyti jokių apribojimų teikiant pavedimus, kai finansinės priemonės kaina svyruoja 0,001–0,01 EUR kainų režyje;

c) aiškiai ir suprantamai, pageidautina su konkrečiais pavyzdžiais, supažindinti klientus su automatinių prekybos platformų darbu ir rinkos dalyvių darbuotojų veiksmais, kai finansinės priemonės rinkos kaina „Nasdaq Baltic“ biržose svyruoja 0,001–0,01 EUR kainų režyje, jeigu rinkos dalyvis neturi techninių galimybių pakeisti programinės įrangos kūrėjų nustatytų apribojimų;

e) esant galimybėms, peržiūrėti ir patobulinti automatinių prekybos platformų veikimo programas taip, kad būtų neįmanoma sudaryti sandorių tarp sutuoktinių, taip pat, siekiant išvengti apsimestinių sandorių, kad klientas negalėtų sudaryti sandorių su asmeniu, kurio įgaliotiniu yra;

f) riboti klientų teikiamų pavedimų dydžius taip, kad jie atitiktų gairių „Dėl pavedimų, teikiamų per tiesioginę prieigą prie rinkos“ (patvirtinta AB *Nasdaq OMX Vilnius* valdybos posėdyje 2010 m. sausio 25 d., Protokolas Nr. 10-110) rekomendacijas ir būtų išvengiama žmogiškosios klaidos (angl. *fat finger*) teikiant pavedimą į rinką;

g) visų rinkos dalyvių darbuotojams, atsakingiems už atitiktį, įdėmiau sekti galimus piktnaudžiavimo ar manipuliavimo rinka atvejus ir aktyviau pranešinėti Lietuvos bankui apie įtartinus atvejus naudojant STOR formatą, numatytą 2016 m. kovo 9 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2016/957 priede (STOR šablonas).

VII SKYRIUS

PRANEŠIMAI APIE AKCIJŲ IR KITŲ FINANSINIŲ PRIEMONIŲ SUTEIKIAMŲ BALSAVIMO TEISIŲ PAKETŲ ĮGIJIMĄ IR NETEKIMĄ

1. Teisinis reguliavimas

140. Siekiant vertybinių popierių rinkos skaidrumo, labai svarbu užtikrinti, kad rinkos dalyviams būtų operatyviai ir tiksliai atskleidžiama patikima ir tiksli informacija apie emitento akcininkų struktūrą, jos pokyčius bei balsavimo teisių pasikeitimus. Tai svarbu siekiant laiku numatyti emitento kontrolės pasikeitimą, taip pat ši informacija padeda apsisaugoti nuo galimo piktnaudžiavimo pasinaudojant viešai neatskleista informacija atvejų ir kt. Todėl fiziniams ir juridiniams asmenims taikoma pareiga kaip įmanoma greičiau pranešti priežiūros institucijai ir emitentui savo turimų balsavimo teisių skaičių – asmenys, įgiję ar netekę akcijų ar kitų finansinių priemonių suteikiamų balsavimo teisių ir tokiu būdu peržengę Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodytas ribas, privalo nedelsdami, ne vėliau kaip per 4 prekybos dienas, pateikti pranešimą priežiūros institucijai ir emitentui apie turimų balsų kiekį, o emitentas – gautą pranešimą per 3 prekybos dienas nuo jo gavimo paskelbti viešai ir pateikti į CRIB (Įstatymo 15 straipsnio 9 dalis), taip pat viešai skelbti ir saugoti informaciją, susijusią su bendru balsavimo teisių skaičiumi (Įstatymo 19 straipsnio 2 dalis) ir savų akcijų įsigijimu (Įstatymo 19 straipsnio 1 dalis).

141. Pranešimų teikimo pareiga, asmens turimų balsų skaičiavimo tvarka bei kiti bendrieji pranešimų teikimo reikalavimai nustatyti Įstatymo 15-18 straipsniuose ir išsamiau detalizuoti [Atskleidimo taisyklių](#) IV skyriuje. Atskleidimo taisyklėse taip pat pateikta pranešimo apie balsavimo teisių paketo įgijimą bei netekimą forma ir jos pildymo tvarka, valdymo ir finansų maklerio įmonės nepriklausomumo nuo patronuojančios įmonės sąlygos ir kitos nuostatos. Siekiant taikyti pranešimo apie balsavimo teisių paketo įgijimą ar netekimą išimtis rinkos formuotojo, veikiančio rinkos formavimo tikslais, bei investicinių įmonių ir kredito įstaigų prekybos knygoje įrašytoms balsavimo teisėms, jei jos neviršija 5 proc. ribos, 5 proc. ribos nustatymo metodą apibrėžia [Komisijos deleguotasis reglamentas Nr. 2015/761](#).

142. Rengiant pranešimus taip pat reikėtų atsižvelgti ir į EVPRI 2015 m. spalio 22 d. dokumentą „[Dėl pavyzdinio finansinių priemonių, kurioms taikomi pranešimo reikalavimai, sąrašo](#)“ (ESMA/2015/1598), 2017 m. sausio 16 d. [EVPRI Praktikos gaires](#) (ESMA31-67-535), kuriose pateikta informacija apie Europos Sąjungos valstybėse taikomą pranešimo apie akcijų

ir kitų finansinių priemonių paketų įgijimą arba netekimą praktiką, taip pat EVPRI nuolat skelbiamą ir atnaujinamą [Klausimų ir atsakymų dokumentą](#) Skaidrumo direktyvos klausimais ir šiose Gairėse nustatytas rekomendacijas.

2. Pranešimų apie akcijų ir kitų finansinių priemonių suteikiamų balsavimo teisių paketų įgijimą ir netekimą teikimo rekomendacijos

2.1. Dėl pareigos pranešti apie balsavimo teisių paketo įgijimą ar netekimą

142. Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nustatyta pareiga asmenims pranešti apie balsavimo teisių paketo įgijimą taikoma tuo atveju, kai peržengiama nurodyta riba (o ne įsigyjamas nurodyto dydžio paketas). Didinant balsavimo teisių paketą nurodoma aukščiausia peržengta riba, o ją mažinant nurodoma žemiausia peržengta riba:

Pavyzdžiui: a) asmuo pirmą kartą įsigyja emitento akcijų, suteikiančių 6 proc. balsų, pateikiamas pranešimas apie 5 proc. ribos peržengimą; b) tas pats asmuo įsigyja dar 15 proc. to paties emitento balsų (iš viso turi 21 proc. balsų), pateikiamas pranešimas apie 20 proc., t. y. aukščiausios ribos, peržengimą.

Pavyzdžiui: a) asmuo iki sandorio turėjo 32 proc. balsavimo teisių, po sandorio jų kiekis sumažėja iki 24 proc., pranešama apie 25 proc. ribos peržengimą; b) toliau asmeniui pardavus dar 16 proc. akcijų, turi būti pranešta apie 10 proc. ribos peržengimą.

143. Pareiga pranešti apie balsavimo teisių paketo įgijimą ir netekimą taikoma tik dėl vertybinių popierių emitento, kaip jis apibrėžtas Įstatymo 2 straipsnio 39 dalyje, balsavimo teisę suteikiančių akcijų ir kitų finansinių priemonių įgijimo ir (ar) netekimo, arba kitų priešasčių, sąlygojančių balsavimo teisių paketų pokyčius (**pvz.** sudarius sutartį dėl emitento valdymo politikos). Nustatyta pareiga kyla po to, kai reguliuojamos rinkos operatorius pirmą kartą priima sprendimą dėl emitento VP įtraukimo į prekybą reguliuojamoje rinkoje.

144. Pasikeitus balsavimo teisių turėjimo pobūdžiui (tiesiogiai arba netiesiogiai), nors bendra asmens ir (ar) grupės turima emitento balsavimo teisių dalis ir nepasikeičia (riba neperžengiama), tačiau keičiasi jo turėtas emitento kontrolės pobūdis (**pvz.**, asmuo nebebus akcininku), tai gali būti svarbu kitiems akcininkams ar paketų turėtojams nustatant tarpusavio ryšius, grupes ar pan. Todėl pasikeitusią padėtį reikėtų atspindėti pranešimuose apie balsavimo teisių įgijimą ar netekimą.

Pavyzdžiui, asmuo A, tiesiogiai turėjęs 5 proc. emitento B balsavimo teisių, šias balsavimo teises pardavė savo kontroliuojamai bendrovei C, tai reikštų 5 proc. netekimą, tačiau asmuo A, kontroliuodamas C, ir toliau netiesiogiai turi 5 proc. balsavimo teisių emitente B. Tai yra tiesioginė pareiga pranešti kyla bendrovei C (A keičiasi balsų turėjimo pobūdis). Šiuo atveju, siekiant skaidrumo, rekomenduotina C pranešime ne tik nurodyti tiesioginį balsavimo teisių įgijimą, bet ir pateikti visą naują kontrolės schemą ir nurodyti kontroliuojančių asmenų grandinę (A, C, B) arba A papildomai pateikti atskirą pranešimą, kuriame būtų atspindėtas kontrolės pobūdžio pasikeitimas (nurodant pasikeitimus pranešimo formos 7–8 lentelėse).

145. Pareiga pranešti apie peržengtą balsavimo teisių ribą taikoma ir tada, jeigu ji peržengiama vien dėl to, kad pasikeitė bendras emitento balsavimo teisių skaičius. Tai gali įvykti dėl naujų akcijų išleidimo, jų anuliovimo, privilegijuotųjų akcijų be balso teisės konvertavimo į paprastąsias akcijas ir kt. Bendrą balsavimo teisių skaičių emitentas privalo nuolat skelbti savo interneto svetainėje. Asmenys, kuriems kyla pareiga pranešti apie balsavimo teisių paketo įgijimą ar netekimą, vadovaujasi emitento interneto svetainėje paskelbta informacija.

146. Jeigu sudaromas sandoris dėl akcijų ar kitų finansinių priemonių, dėl kurių įsigijimo balsavimo teisės bus įgytos ateityje (**pvz.**, išleidus į akcijas konvertuojamas obligacijas, sudarius pasirinkimo sandorį, suteikiantį teisę ateityje pasirašyti akcijų, ar kt.), pranešimas teikiamas du kartus: 1) pranešama apie konvertuojamųjų obligacijų ar kitų finansinių priemonių, suteikiančių teisę ateityje įsigyti akcijų, įgijimą ir nurodoma jų išpirkimo, konvertavimo ir (ar) teisės įsigyti akcijų galiojimo termino pabaigos data; 2) suėjus nustatytam terminui, pranešama apie pirmiau turėtų finansinių priemonių netekimą ir akcijų ar kitos finansinės priemonės suteiktų balsavimo teisių įgijimą.

147. Jeigu sudaromi sąlyginiai susitarimai dėl akcijų ar kitų finansinių priemonių, suteikiančių balsavimo teises, įgijimo ateityje, kad sandoris bus laikomas įvykusi tik įvykus tam tikram įvykiui arba emitentui įvykdžius nurodytas sąlygas (**pavyzdžiui,** sutartyje numatoma, kad akcijos bus įsigytos tik tuo atveju ir tada, kai bus pasiektas tam tikras

emitento veiklos pelningumas) ir toks susitarimas nelaikytinas Įstatymo 17 straipsnyje nurodyta finansine priemone, pranešimas apie ribos peržengimą teikiamas tik tuomet, kai įvykdęs sutartyje nustatytas sąlygas asmuo įgyja akcijų ar kitų finansinių priemonių.

148. Siekdamas nustatyti, ar peržengė Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodytą balsavimo teisių ribą, asmuo padalija jam tiesiogiai priklausančių akcijų suteikiamų balsų skaičių ir netiesiogiai priklausančių balsavimo teisių skaičių iš bendro emitento akcijų suteikiamų balsų skaičiaus (skelbiamas emitento interneto svetainėje) ir padaugina iš 100. Asmens netiesiogiai turimų balsų skaičius nustatomas vadovaujantis Įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 2-10 punktų nuostatomis, o bendro emitento akcijų suteikiamų balsų skaičiaus nustatymo tvarka detaliau paaiškinta Gairių 150 punkte.

Pavyzdžiui: A, B ir C sudarė balsavimo sutartį dėl ilgalaikės emitento valdymo politikos (Įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 2 punktą). A nuosavybės teise turi 9 proc., B – 4 proc., C – 0,5 proc. emitento balsavimo teisių, taip pat A patronuoja bendrovę D, nuosavybės teise turinčią 2 proc. emitento balsavimo teisių. Šiuo atveju A (kartu su D), B, ir C bendrai turi 15,5 proc. balsavimo teisių (peržengta 15 proc. riba). Sudarius sutartį A (kartu su D) netiesiogiai įgijo 4,5 proc., B – 11,5 proc., o C – 15 proc. balsavimo teisių. Visiems šiems asmenims solidariai taikoma pareiga pranešti apie emitento akcijų suteikiamų balsų paketo įgijimą: arba pateikti atskirus pranešimus apie 15 proc. (tiesiogiai ir netiesiogiai) balsavimo teisių paketo įgijimą, arba pateikti bendrą grupės pranešimą, kuriame būtų nurodytas kiekvieno grupės dalyvio tiesiogiai turimas ir netiesiogiai įgytas balsavimo teisių paketas.

149. Jeigu reorganizavimo atveju reorganizuotų ir veiklą baigiančių bendrovių turtas perduodamas, o akcininkai pereina į kitą reorganizavime dalyvaujančią ar naujai įsteigiamą bendrovę, kuri tęsia veiklą ir kurios akcijos įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje, Įstatyme nustatyta pranešimo apie balsavimo teisių paketo įgijimą pareiga išlieka. **Pavyzdžiui,** jeigu reorganizuojama bendrovė A, kurios akcijomis prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, prijungiama prie bendrovės B, kurios akcijos taip pat įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje. Bendrovė A nustoja veikti ir yra išregistruojama, o jos buvę akcininkai tampa bendrovės B akcininkais. Šiuo atveju jiems taikoma pareiga pranešti apie bendrovės B balsavimo teisių ribos peržengimą (įgijimą).

2.2. Dėl bendro emitento akcijų suteikiamų balsavimo teisių skaičiaus nustatymo

150. Nustatant bendrą emitento akcijų suteikiamų balsavimo teisių skaičių Įstatyme nustatytų pareigų vykdymo prasme, vadovujamasi Įstatymo 16 straipsnio 2 dalies nuostata – balsavimo teisės apskaičiuojamos atsižvelgiant į visas tos pačios klasės akcijas, kurios suteikia balsavimo teisę, net jeigu naudojimasis šiomis teisėmis yra sustabdytas, t. y., nustatant bendrą emitento akcijų suteikiamų balsavimo teisių skaičių, atsižvelgiant į ABĮ nuostatas, laikytina, kad balso teisę suteikia:

- a) visos paprastosios akcijos;
- b) emitento įstatuose nustatytos klasės privilegijuotosios akcijos, suteikiančios balso teisę;
- c) emitento įstatuose nustatytos klasės privilegijuotosios akcijos, nesuteikiančios balsavimo teisės, kai teisė balsuoti jų savininkams suteikiama įstatymų nustatytais atvejais.

151. Taip pat, nustatant bendrą balsavimo teisių skaičių, atsižvelgiama į šias ABĮ nuostatas:

- a) jei visos bendrovės akcijos, suteikiančios balsavimo teisę, yra vienodos nominalios vertės, kiekviena akcija visuotiniame akcininkų susirinkime suteikia po vieną balsą;
- b) jeigu akcijos, suteikiančios balsavimo teisę, yra skirtingos nominalios vertės, tai viena mažiausios nominalios vertės akcija jos savininkui suteikia vieną balsą, o kitų akcijų suteikiamų balsų skaičius yra lygus jų nominaliai vertei, padalytai iš mažiausios nominalios akcijos vertės.

152. Atkreiptinas dėmesys, kad bendras emitento akcijų suteikiamų balsavimo teisių skaičius Įstatymo pareigų vykdymo tikslais pagal VPĮ 16 straipsnį ir balsavimo teisių skaičius konkretaus akcininkų susirinkimo sušaukimo tikslu, siekiant nustatyti susirinkimo kворumą (ABĮ 27 straipsnis), gali skirtis, jeigu nustatant akcininkų susirinkimo kворumą ABĮ 27 straipsnyje išvardytais atvejais yra akcijų, kurios laikinai nesuteikia balsavimo teisių, **pavyzdžiui,** yra supirkta savų akcijų, balsavimo teisė sustabdyta teismo sprendimu ir kt.

153. Siekiant užtikrinti, kad asmenų pranešimai apie akcijų paketų įgijimą arba netekimą būtų pateikiami laiku ir tinkamai, labai svarbu, kad emitentas savo interneto svetainėje nuolat skelbtų aktualų bendrą balsavimo teisių skaičių. Nors Įstatymo 19 straipsnio 2 dalis įpareigoja emitentą informaciją apie bendrą balsavimo teisių skaičių paskelbti ne vėliau, kaip per 3 darbo dienas nuo bendro jo išleistų akcijų suteikiamų balsavimo teisių kiekio pasikeitimo, rekomenduotina informaciją apie įstatinio kapitalo dydį ir akcijų bei balsavimo teisių kiekį atnaujinti kiek įmanoma greičiau, nelaukiant nustatyto termino pabaigos.

154. Jeigu emitentas yra išleidęs skirtingų klasių akcijų, suteikiančių balsavimo teises, Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nustatytos ribos peržengimas apskaičiuojamas atsižvelgiant į asmens turimą bendrą visų klasių akcijų suteikiamų balsavimo teisių skaičių ir į bendrą visų emitento išleistų akcijų balsavimo teisių skaičių. Tačiau tokia pranešime (pranešimo formos 7 lentelė) investuotojų informavimo tikslais pateikiama informacija ir pagal atskiras akcijų klases (asmens turimas konkrečios klasės akcijų suteikiamų balsavimo teisių skaičius nuo bendro emitento išleistų tos klasės akcijų balsavimo teisių skaičiaus).

155. Asmens turimas balsavimo teisių procentas pranešime gali būti suapvalintas ne daugiau kaip iki vienos šimtosios procento.

2.3. Dėl pranešimo apie per vieną prekybos dieną peržengtas kelias ribas

156. Jeigu asmuo tą pačią dieną sudaro kelis sandorius, kai paketas ir didinamas, ir mažinamas, **pavyzdžiui**, padidėja nuo 4 proc. iki 6 proc., o po to vėl sumažinamas nuo 6 proc. iki 4 proc. (peržengiama 5 proc. riba), arba riba peržengiama kelis kartus tik didinant arba tik mažinant turimą paketą, galima prekybos dienos pabaigoje padaryti vieną bendrą pranešimą, nurodant galutinę peržengtą balsavimo teisių ribą su sąlyga, kad tą dieną įgytomis teisėmis asmuo nesinaudos.

2.4. Dėl pranešimų teikimo ir juose pastebėtų trūkumų

157. Tiek asmenys teikiantys pranešimus, tiek emitentai turėtų elgtis rūpestingai ir kilus įtarimų, kad pranešime pateikta informacija gali būti neteisinga, prieš ją pateikdami arba paskelbdami viešai, turėtų pasitikslinti. **Pavyzdžiui**, jei asmuo turi įtarimų, kad paskelbtas bendras balsavimo teisių skaičius neatitinka emitento išleistų akcijų suteikiamų balsų skaičiaus, jis turi elgtis rūpestingai ir, prieš pateikdamas emitentui užpildytą pranešimą, pasitikslinti esamą balsavimo teisių skaičių, arba emitentas, matydamas, kad asmens pateiktas pranešimas yra netikslus ar neteisingas, nepateikta būtina informacija, prieš paskelbdamas jį viešai, turėtų išsakyti savo abejones ir pastabas pranešimą užpildžiusiam asmeniui. Atkreiptinas dėmesys, kad galiojantys teisės aktai nesuteikia teisės tokiais atvejais pratęsti nustatytą pranešimo pateikimo ir paskelbimo terminų, todėl apie pastebėtus trūkumus reikėtų informuoti ir Lietuvos banką, ypač jeigu dėl to gali būti pažeisti pateikimo ar paskelbimo terminai.

158. Atsižvelgiant į tai, kad pranešimo priedas (Atskleidimo taisyklių 2 priedas), kuriame pateikiama informacija apie balsavimo teisių ribą peržengusį asmenį ir informuojantį asmenį yra teikiamas tik Lietuvos bankui, teikiant pranešimą emitentui rekomenduotina lydraštyje, žinutėje ar kitu būdu nurodyti pranešančio asmens kontaktinę informaciją, kad esant įtarimų, kad informacija nėra teisinga (**pavyzdžiui**, nurodytas neteisingas bendras emitento akcijų suteikiamų balsų skaičius), emitentas galėtų kreiptis į pranešimo rengėją, kad šis patikslintų informaciją.

2.5. Dėl pareigos pranešti atsiradimo momento

159. Ribos peržengimo data laikoma sandorio sudarymo data, nepaisant įsigijimo, perleidimo ar galimybės naudotis balsavimo teisėmis atsiradimo dienos. Peržengęs ribą asmuo privalo nedelsdamas, ne vėliau kaip per 4 prekybos dienas Įstatymo ir Atskleidimo taisyklių nustatyta tvarka pateikti pranešimą. Teisės aktuose nustatytas 2 prekybos dienų terminas, per kurį laikoma, kad asmuo sužino arba privalo sužinoti apie ribos peržengimą. Šio termino taikymas iš esmės susijęs su dviem galimais atvejais: 1) kai asmuo tiesiogiai dalyvauja sudarant sandorį, **pavyzdžiui**, sudaro pirkimo ar pardavimo sandorį reguliuojamoje rinkoje arba už jos ribų; šiuo atveju laikytina, kad asmuo iš karto sužino apie balsavimo teisių įgijimą

arba netekimą (aktyvus įgijimas arba netekimas); 2) kitais atvejais, kai asmuo pasyviai dalyvauja sandoryje (jis vyksta asmeniui tiesiogiai nedalyvaujant). Prie tokių atvejų, kai asmuo gali nežinoti apie ribos peržengimą, gali būti priskirti emitento įstatinio kapitalo pokyčiai, kuriuose akcininkas tiesiogiai nedalyvauja, **pavyzdžiui**, emitentui didinant įstatinį kapitalą akcininkas nepasirašo naujai išleidžiamų akcijų, todėl jo turima balsavimo teisių dalis sumažėja ir gali peržengti ribą. Įstatinio kapitalo dydžio ar struktūros pokyčių atvejais sandorio data laikytina emitento įstatų pakeitimų registravimo Juridinių asmenų registre diena, o asmuo apie įvykusį pokytį privalo pranešti ne vėliau kaip per 6 prekybos dienas (2+4), t. y. atsižvelgdamas į tai, kada sužinojo apie įvykį ar pagal aplinkybes turėjo apie tai sužinoti. Asmuo iš karto gali nežinoti apie jam suteiktą įgaliojimą, paveldėjimą, kartu veikiančios asmenų grupės iširimą ir pan., tačiau kiekvienas toks atvejis vertintinas atskirai.

2.6. Dėl atvejų, kai akcijos suteikiamos asmeniui kaip užstatas

160. Akcijas pateikiant kaip užstatą galimi keli variantai, **pavyzdžiui**: a) akcijų nuosavybės teisė, įskaitant jų suteikiamas balsavimo teises, lieka užstato davėjui; b) akcijų nuosavybės teisė, įskaitant ir balsavimo teises, pereina užstato gavėjui, o užstato davėjui lieka tik teisė jas atgauti, kai bus įvykdytos sutarties sąlygos. Tokiu atveju, kai balsavimo teisės lieka užstato davėjui (a atvejis), pareiga pateikti pranešimą apie paketo įgijimą arba netekimą nekyla. Antruoju atveju (b atvejis), peržengus Įstatyme nustatytą ribą, kyla pareiga pateikti pranešimą. Taip pat galimas trečias variantas, kai užstato davėjas perleidžia akcijų nuosavybės teisę užstato gavėjui (tam tikram laikui su teise jas atpirkti), tačiau ir toliau naudojasi akcijų suteikiamomis balsavimo teisėmis pagal užstato gavėjo suteiktą įgaliojimą. Tokiu atveju, nors akcijų suteikiamomis teisėmis ir toliau naudojasi užstato davėjas, atsižvelgiant į tai, kad pasikeitė akcijų savininkas bei balsavimo teisių turėjimo pagrindas, reikėtų pateikti pranešimą, kuriame būtų atspindėti įvykę pokyčiai.

161. Kiekvienu tokiu konkrečiu atveju, siekiant nustatyti pareigos atsiradimą, būtina įvertinti konkrečias sutarčių sąlygas ir kitas aplinkybes, galimą pranešimo arba nepranešimo poveikį investuotojams, papildomų pareigų atsiradimą (**pvz.**, ar kyla oficialaus siūlymo teikimo pareiga, ar atsirado naujų kartu veikiančių asmenų grupių ir pan.) ir spręsti individualiai siekiant maksimalaus skaidrumo.

2.7. Dėl balsavimo pagal įgaliojimus

162. Jei dėl įgaliojimo asmeniui balsuoti savo nuožiūra suteikimo yra pasiekama ar peržengiama Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodyta balsų riba, pranešimo pareiga kyla nepaisant to, ar asmuo apskritai ketina dalyvauti akcininkų susirinkime ir ar jis ketina naudotis suteikta teise balsuoti savo nuožiūra (**pvz.**, jei įgaliojimas balsuoti savo nuožiūra suteikiamas juridinio asmens atstovui).

163. Kai asmeniui suteikiama teisė balsuoti akcininkų susirinkime savo nuožiūra, jam kyla pareiga nedelsiant po įgaliojimo gavimo (kai peržengiama riba), pateikti pranešimą apie ribos peržengimą (įgijimą), o po susirinkimo – apie netekimą. Taip pat, apie ribos peržengimą (netekimą), o po susirinkimo – apie įgijimą privalo pranešti asmuo, suteikęs įgaliojimą kitam asmeniui balsuoti visuotiniame akcininkų susirinkime. Tačiau galima pateikti po vieną pranešimą, jeigu jame būtų nurodyta akcininkų susirinkimo data ir balsavimo teisių, kurias turės asmenys po susirinkimo, procentas. Jeigu įgaliojimas išduotas neribotam laikui, reikia atskirai pranešti tiek apie balsų įgijimą, tiek apie netekimą.

164. Atkreiptinas akcininkų, suteikiančių įgaliojimus asmenims balsuoti emitentų akcininkų susirinkimuose ir įgaliojimus gavusių asmenų dėmesys, kad, jeigu asmuo per nustatytą terminą neįvykdo Įstatyme nustatytos pareigos pranešti apie balsavimo teisių įgijimą ar netekimą, jis iki tinkamo šių duomenų atskleidimo momento neturi teisės emitento akcininkų susirinkime naudotis turimais balsais (Įstatymo 15 straipsnio 10 dalis). Todėl, suteikiant įgaliojimą asmeniui balsuoti akcininkų susirinkime, reikėtų pasirūpinti, kad įgaliojimas asmeniui ir asmens pranešimas emitentui apie paketo įgijimą (jei tuo peržengiama riba) būtų pateiktas laiku ir akcininkų susirinkime dalyvaujančių akcininkų balsus skaičiuojantis asmuo pagal įgaliojimą gautus balsus galėtų įskaityti į susirinkimo kvorumą.

2.8. Dėl pokyčių kartu veikiančių asmenų grupėje ir kiti praktiniai atvejai

165. Vertinant galimus kontrolės pokyčius ir iš to kylančias pareigas teikti pranešimus apie balsų ribos peržengimą kartu veikiančių asmenų grupėje, dažnai pasitaiko sudėtingų situacijų, kai įtakos vertinimui gali turėti įvairios individualios faktinės aplinkybės, ypač esant įvairių sudėtingų emitento valdymo struktūrų ir scenarijų. Siekiant nustatyti, ar asmeniui kilo pareiga teikti pranešimą, rekomenduotina visų pirma įvertinti faktinių aplinkybių visumą ir teisinio reguliavimo tikslą – užtikrinti, kad visuomenė laiku gautų informaciją apie kontrolės įmonėje pasiskirstymą ir jos pokyčius. Nesvarbu, ar teikiamas bendras grupės pranešimas, ar pranešimus teikia visi susiję grupės nariai, paskelbta informacija turi aiškiai atskleisti, koks emitento kontrolės pokytis įvyko, ir būtų galima prognozuoti kokia galima tokio pasikeitimo įtaka tolimesnei emitento valdymo politikai, **pavyzdžiui**, ar kilo pareiga teikti privalomą oficialų siūlymą. Tokiais atvejais teikiant pranešimus rekomenduotina vadovautis turinio viršenybės prieš formą principu.

166. Siekiant teisingai atspindėti faktinę situaciją, pirmiau nurodytais ypač sudėtingais kompleksiniais atvejais, gali būti kreipiamasi į Lietuvos banką. Tokiu atveju reikėtų pateikti ne tik bendrą informaciją apie planuojamus ar įvykusius pokyčius, bet ir detalią emitento valdymo schemą bei kitą susijusią informaciją, kurių pagrindu būtų galima vertinti balsavimo teisių įgijimo arba netekimo faktą ir su tuo susijusias pareigas.

167. Kontrolės pagrindu kartu veikiančių įmonių grupės atveju rekomenduotina grupę laikyti vienu investuotoju ir patronuojančiai įmonei teikti vieną bendrą pranešimą, kuriame nurodoma visa bendra patronuojamųjų įmonių grandinė (net ir tada, jei pokyčiai vyksta tik patronuojamųjų įmonių lygiu, o pačios patronuojančios įmonės netiesiogiai valdomas emitento balsavimo teisių paketas nesikeičia). Jei vis dėlto būtų teikiami atskiri individualūs pranešimai, juose taip pat turėtų būti nurodyta visa įmonių grandinė, įskaitant patronuojančią įmonę, taip parodant asmens ar įmonės padėtį grupėje.

168. Jeigu viešai paskelbtas bendras grupės balsavimo teisių procentas nesikeičia arba keičiasi neperžengiant naujos ribos, tačiau vyksta balsavimo teisių persiskirstymas grupės viduje, tai gali reikšti kažkurio akcininko arba grupės dalyvio galios priimančiam sprendimui grupėje kokybinį pasikeitimą. Esant tokiai situacijai kiltų ir pareiga pateikti atitinkamą pranešimą.

Pavyzdžiui. Akcininkų sutarties pagrindu veikianti 6 asmenų grupė turi 63 proc. emitento A balsų paketą. Vienam asmeniui, nuosavybės teise turinčiam 10 proc. balsų, pasitraukus iš grupės, likę grupės dalyviai turi 53 proc. balsų paketą. Šiuo atveju grupės turimas paketas pakito, tačiau jokia įstatyme nustatyta riba nebuvo peržengta, todėl tiesioginė pareiga grupei teikti pranešimą apie balsavimo teisių netekimą nekyla (su sąlyga, kad nei sutarties nuostatų, nei jokių kitų pokyčių grupėje neįvyko). Pranešimą apie balsų netekimą turi pateikti iš grupės pasitraukęs asmuo, kurio turimas emitento balsų paketas sumažėjo nuo 63 proc. (10 proc. tiesiogiai + 53 proc. netiesiogiai) iki 10 proc. ir pasikeitė balsų turėjimo pobūdis (tiesiogiai). Tačiau praktikoje gali pasitaikyti ir kitokių atvejų, **pavyzdžiui:** iš grupės pasitraukia 3 tos pačios grupės nariai, kartu turintys apie 1/3 grupės balsavimo teisių, o vietoje jų į grupę įtraukiamas vienas naujas asmuo, nuosavybės teise turintis panašaus dydžio paketą. Tokiu atveju, nors bendras grupės balsavimo teisių skaičius ir nesikeičia, tačiau gana reikšmingai keičiasi grupės struktūra, todėl turėtų būti pateiktas naujas bendras grupės pranešimas (arba asmenų pranešimai, kuriuose būtų atspindėti pokyčiai).

169. Kiti pasikeitimų pavyzdžiai:

1 pavyzdys. Fizinis asmuo (F1) per kontroliuojamą juridinį asmenį A netiesiogiai valdo emitento balsavimo teisių paketą. Asmeniui A pardavus turimas akcijas juridiniam asmeniui B, kurį kontroliuoja fizinis asmuo (F2), fiziniam asmeniui (F2) taip pat kyla pareiga pranešti apie netiesioginį balsavimo teisių įgijimą.

2 pavyzdys. Juridiniai asmenys A, B ir C veikia sutarties dėl bendros emitento valdymo politikos pagrindu (71 proc. balsų). Juridinis asmuo C yra kontroliuojamas fizinio asmens, kuris nuosavybės teise neturėjo, tačiau nusipirko 5,1 proc. emitento balsų. Esant tokiai situacijai, nepaisant to, kad įstatyme nustatyta ribą fizinis asmuo peržengia įgijęs tam tikrą emitento akcijų kiekį tiesiogiai, vadovaujantis Įstatymo 16 straipsniu, turėtų būti deklaruojami visi – tiek tiesiogiai, tiek netiesiogiai, t. y. per kontroliuojamas bendroves ar kitais pagrindais, šio asmens turimi balsai. Taigi bendrai asmeniui ir visai grupei kyla pareiga pranešti apie 75 proc. ribos peržengimą. Kita vertus, reikėtų atsižvelgti ir į sudarytos sutarties dėl emitento valdymo politikos nuostatas: ar fizinis asmuo taip pat laikosi sutarties nuostatų, koks jo, kaip kontroliuojančio asmens, vaidmuo ir pan., **pavyzdžiui**, kaip sutarties dalyvį kontroliuojantis

asmuo jis gali laikytis sutarties, tačiau tiesiogiai turimais balsais balsuoti savo nuožiūra neatsižvelgdamas į sutarties nuostatas. Tokiu atveju fizinio asmens tiesiogiai įgytų balsų sumavimas su grupės balsais galėtų suklaidinti (reikėtų teikti atskirą pranešimą).
